

Міністерство освіти і науки України
Запорізький національний університет

Р. В. Бараннік

СУДОВІ ТА ПРАВООХОРОННІ ОРГАНИ УКРАЇНИ

Методичні рекомендації до практичних занять
для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра
спеціальності “Правоохоронна діяльність”
освітньо-професійної програми “Правоохоронна діяльність”

Затверджено вченою радою ЗНУ
Протокол № ___ від “___” _____ 2025р.

Запоріжжя
2025

УДК 347.9:351.74] (477) (075.8)

Б 241

Бараннік Р. В. Судові та правоохоронні органи України: методичні рекомендації до практичних занять для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності “Правоохоронна діяльність” освітньо-професійної програми “Правоохоронна діяльність”. Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2025. 131 с.

У виданні подано методичні рекомендації до практичних занять із дисципліни “Судові та правоохоронні органи України”. Зміст видання відповідає силабусу курсу. Наведено тематику практичних занять, методичні вказівки до вивчення питань, що входять до структури тематичного плану, теми для написання есе-роздумів, тести і питання для самоконтролю рівня засвоєння знань, ситуаційно-рольові сценарії для аудиторної роботи, а також завдання й умови задач-кейсів, які стосуються загальних положень організації та діяльності судових та правоохоронних органів України.

У виданні подано глосарій, перелік основної та додаткової рекомендованої літератури для опрацювання у ході підготовки до практичних занять. При розробці навчально-методичного видання враховано останні зміни в законодавстві.

Для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності “Правоохоронна діяльність” освітньо-професійної програми “Правоохоронна діяльність”.

Рецензент:

М. О. Ларкін, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри кримінального права та правоохоронної діяльності ЗНУ

Відповідальний за випуск

Р.В. Бараннік, кандидат юридичних наук, доцент, в.о. завідувача та доцент кафедри кримінального права та правоохоронної діяльності ЗНУ.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
Тема 1. Визначення загальних понять щодо судової, правоохоронної та правозахисної діяльності. Законодавство про діяльність судових, правоохоронних і правозахисних органів.....	7
Тема 2. Судова влада, судочинство та правосуддя. Правовий статус суддів.....	14
Тема 3. Суди загальної юрисдикції. Конституційний Суд.....	25
Тема 4. Прокуратура. Служба безпеки.....	38
Тема 5. МВС і Національна поліція.....	51
Тема 6. Органи досудового розслідування. Антикорупційні органи.....	57
Тема 7. Органи та установи юстиції. Нотаріат. Адвокатура.....	69
ГЛОСАРІЙ	88
ВИКОРИСТАНА ЛІТЕРАТУРА	94
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА	95

ВСТУП

Навчальний курс “Судові та правоохоронні органи України” належить до обов’язкових освітніх компонентів циклу професійної підготовки спеціальності “Правоохоронна діяльність”. Сучасні тенденції розвитку і трансформації статусу судових, правоохоронних та правозахисних органів в Україні та оновлення чинного законодавства закономірно вимагають якісно нових підходів до процесу викладання відповідних питань у профільних закладах вищої освіти та на факультетах.

Жодна держава не може існувати без системи правоохоронних органів, які мають стояти на стражі прав людини та громадянина, забезпечуючи гарантію захисту цих прав, а також внутрішню та зовнішню безпеку держави. Основний Закон проголосив Україну суверенною, незалежною, демократичною, соціальною та правовою державою, визнавши тим самим права та свободи людини, її життя та здоров’я, честь та гідність найвищими соціальними цінностями. Визнавати, дотримуватись та захищати права і свободи людини та громадянина є основним обов’язком держави, який цілком природно реалізується через діяльність судової влади, правоохоронних та правозахисних структур нашої країни.

Основна мета навчального курсу “Судові та правоохоронні органи України”: дати загальну уяву та вихідні знання майбутнім юристам-правоохоронцям про систему судових та правоохоронних органів держави, їх склад і структуру, організаційно-правові засади діяльності та соціальне призначення. Успішне вивчення даного курсу дозволяє досягати таких результатів навчання:

- ✓ Розуміти історичний, соціальний, економічний, технологічний і культурний контексти розвитку правоохоронної діяльності.
- ✓ Розуміти та професійно застосовувати понятійний апарат права та правоохоронної діяльності.
- ✓ Формулювати і перевіряти гіпотези, виокремлювати юридично значущі факти, виявляти причинно-наслідкові зв’язки в діях і явищах для прийняття оптимального рішення в конкретних ситуаціях.
- ✓ Вміти розробляти тексти, документи з питань професійної діяльності, вільно спілкуватися українською та іноземною мовами.
- ✓ Знати і розуміти принципи доброчесності та норми етичної поведінки, дотримуватися їх у професійній діяльності.
- ✓ Здійснювати пошук інформації у доступних джерелах, аналізувати і оцінювати її для повного та всебічного встановлення обставин, необхідних для виконання професійних завдань.
- ✓ Виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані

правові висновки.

- ✓ Знати і розуміти сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.
- ✓ Здійснювати пошук та аналіз новітньої інформації у сфері правоохоронної діяльності, мати навички саморозвитку та самоосвіти протягом життя, підвищення професійної майстерності, вивчення та використання передового досвіду у сфері правоохоронної діяльності.

Навчальний курс “Судові та правоохоронні органи України” тісно пов’язаний з рядом фундаментальних і прикладних правових наук, що забезпечує його комплексний характер і міждисциплінарну інтеграцію. Зокрема, він спирається на конституційне право, яке визначає засади організації державної влади та статус органів у системі поділу влади; адміністративне право регламентує порядок діяльності правоохоронних структур і механізми адміністративного контролю. Тісний зв’язок із кримінальним правом та кримінальним процесом дозволяє розкривати функції слідчих, прокурорів і суддів у межах кримінального провадження, а цивільне та господарське процесуальне право забезпечує розуміння участі судів у вирішенні приватноправових спорів. Даний навчальний курс також базується на засадах теорії держави і права, яка формує у студентів уявлення про правову природу та призначення органів державної влади. Історико-правові науки дозволяють простежити еволюцію інститутів правосуддя, а положення міжнародного права сприяють осмисленню діяльності національних органів у контексті міжнародних зобов’язань України. У поєднанні з етикою юридичної професії це забезпечує цілісне формування правової культури майбутніх фахівців.

Мета пропонованого видання – допомогти здобувачам на основі ґрунтовного опанування Конституції України, законів України, інших джерел права (у тому числі й актів міжнародного права) засвоїти основні засади та напрями правоохоронної діяльності держави, правового статусу суддів України, систему, принципи організації та діяльності судів загальної юрисдикції, Конституційного Суду України; усвідомити принципи організації та діяльності, функції, систему та структуру органів прокуратури, Служби безпеки України, Державної податкової служби України, Міністерства внутрішніх справ, органів Національної поліції, розвідувальних органів України, Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини та інших інституцій; сформуванню стійкі переконання в необхідності жити й працювати за нормами Конституції України та законів; сформуванню вміння й навички використання норм Конституції України, інших законодавчих актів у практичній діяльності.

Системне опанування здобувачами матеріалу навчального курсу полегшить вивчення інших дисциплін правничого спрямування і сприятиме професійному формуванню правової свідомості та правової культури сучасного фахівця-юриста, поваги до Конституції України, законів і держави.

Автором чітко і доступно викладено максимум корисної інформації, подано матеріал таким чином, щоб читач зміг закріпити базові концептуальні

знання, зорієнтуватися в розмаїтті основних напрямів правоохоронної діяльності держави та органів, що її здійснюють.

Усе це важливо для формування у майбутніх юристів високої політико-правової культури, що означає, насамперед, повагу до Конституції України як важливої соціальної та політичної цінності, до чинного законодавства в цілому. Матеріал подається у доступному та лаконічному викладенні.

Видання враховує останні суттєві зміни в законодавстві, зокрема оновлення Конституції України у сфері правосуддя, зміни до законів “Про судоустрій і статус суддів”, “Про прокуратуру”, “Про Національну поліцію”, “Про адвокатуру та адвокатську діяльність”, “Про нотаріат”, “Про Службу безпеки України” та інших актів, що істотно впливають на правовий статус та функціонування відповідних органів. Це забезпечує високий рівень актуальності та практичної значущості навчального матеріалу для здобувачів юридичної освіти.

Важливу роль у структурі курсу “Судові та правоохоронні органи України” відіграють практичні заняття. Метою практичного заняття є поглиблення і закріплення знань, отриманих здобувачами на лекціях, а також у процесі самостійного вивчення правової літератури, нормативних актів та інших матеріалів. Практичні заняття одночасно є засобом перевірки знань здобувачів, а також відпрацювання навичок самостійного вивчення предмету, роботи з рекомендованою літературою, вміння логічно і послідовно викладати засвоєний матеріал. Під час роботи на практичному занятті здобувачі повинні продемонструвати вміння виділяти основні положення питання, що розглядається, а також робити узагальнення й висновки.

ТЕМА 1
ВИЗНАЧЕННЯ ЗАГАЛЬНИХ ПОНЯТЬ
ЩОДО СУДОВОЇ, ПРАВООХОРОННОЇ ТА ПРАВОЗАХИСНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ. ЗАКОНОДАВСТВО ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ СУДОВИХ,
ПРАВООХОРОННИХ І ПРАВОЗАХИСНИХ ОРГАНІВ

Ubi jus incertum, ibi nullum
Якщо закон невизначений – закону немає

Scire leges non hoc est verba earum tenere, sed vim ac potestatem
Знання закону – не в тому, щоб пам'ятати їх текст, а в тому, щоб розуміти їх зміст

Метою практичного заняття є формування у студентів цілісного уявлення про сутність, зміст, основні ознаки та правову природу судової, правоохоронної та правозахисної діяльності в Україні; ознайомлення з предметом і системою відповідної навчальної дисципліни; з'ясування ролі та місця правоохоронних і правозахисних органів у механізмі державної влади, їх основних функцій, напрямів діяльності та нормативно-правової основи функціонування. Це забезпечує підґрунтя для подальшого вивчення структури й повноважень конкретних судових і правоохоронних інституцій, а також для розуміння їхньої ролі у забезпеченні законності, правопорядку та прав людини.

Також метою є ознайомлення здобувачів із системою нормативно-правових актів, що регулюють діяльність судових, правоохоронних і правозахисних органів в Україні; формування вміння орієнтуватися у джерелах національного та міжнародного права, визначати їхню юридичну силу, класифікувати акти за різними критеріями; розвиток навичок застосування законодавства на практиці при аналізі функціонування відповідних органів, їхніх повноважень, форм та методів діяльності. Це створює основу для правового мислення, необхідного для професійного розуміння взаємозв'язку між законодавством і практикою діяльності органів, що забезпечують правопорядок, законність і захист прав людини.

План практичного заняття:

1. Сутність правоохоронної та правозахисної діяльності держави
2. Основні напрямки правоохоронної діяльності та органи, що їх здійснюють
3. Загальна характеристика правоохоронних органів
4. Класифікація нормативно-правових актів, що регулюють діяльність судових, правоохоронних і правозахисних органів

Перелік ключових термінів і понять:

правоохоронна діяльність; правозахисна діяльність; законність; правопорядок; конституційний контроль; правосуддя; державний примус; правоохоронний

орган; компетенція; функції судових і правоохоронних органів; правозастосування; джерела права; класифікація нормативно-правових актів; верховенство права; правова держава.

Методичні вказівки до практичного заняття:

Під час підготовки до першого питання необхідно визначити сутність і ознаки правоохоронної діяльності як складової функцій держави, з'ясувати її предмет, мету та специфіку правозастосовного характеру. Слід звернути увагу на основні риси цієї діяльності: застосування юридичних заходів впливу, здійснення її спеціально уповноваженими органами, чітку процедурну регламентованість та підзаконність. Важливо розрізняти правоохоронну і правозахисну діяльність: перша спрямована на охорону правопорядку, друга – на забезпечення гарантій реалізації прав і свобод людини. Рекомендується навести приклади органів, що виконують обидві функції (суди, прокуратура, адвокатура, омбудсман тощо), із посиланням на відповідні закони України.

При роботі над другим питанням необхідно охарактеризувати ключові напрями правоохоронної діяльності держави: конституційний контроль, правосуддя, охорона громадського порядку, розслідування кримінальних правопорушень, захист прав громадян і організацій, здійснення правової допомоги. Для кожного напрямку слід визначити конкретні органи, які його реалізують, та нормативно-правові акти, що регулюють їхню діяльність (наприклад: Закон “Про Конституційний Суд України”, “Про Національну поліцію”, “Про прокуратуру”, “Про адвокатуру та адвокатську діяльність”). Доцільно розкрити взаємозв'язок цих напрямів і показати, як вони забезпечують єдиний механізм захисту правопорядку в державі.

Розкриваючи матеріал третього питання, потрібно визначити ознаки, які відрізняють правоохоронні органи від інших державних установ: спеціальна компетенція, застосування примусових заходів, процесуальна регламентованість, здійснення правозастосовної діяльності. Варто з'ясувати, які органи прямо належать до системи правоохоронних відповідно до Закону України «Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів», а також які інституції виконують правоохоронні функції частково (наприклад, Рахункова палата, Антимонопольний комітет). Слід підкреслити, що суд як орган правосуддя є складовою ширшої системи забезпечення законності.

У ході опрацювання останнього питання необхідно систематизувати джерела правового регулювання діяльності відповідних органів. Варто розрізняти: а) акти конституційного рівня (Конституція України, рішення Конституційного Суду); б) закони (наприклад, “Про судоустрій і статус суддів”, “Про прокуратуру”, “Про Службу безпеки України”, “Про Національну поліцію”); в) підзаконні акти (укази Президента, постанови Кабінету Міністрів, відомчі інструкції). Слід навчитися класифікувати ці акти за юридичною силою, предметом регулювання та суб'єктом прийняття, а також орієнтуватися у їх практичному застосуванні. Особливу увагу необхідно приділити питанню

ієрархії джерел та їх узгодженості між собою.

Тести:

1. *Що є основним предметом вивчення дисципліни “Судові та правоохоронні органи України”?*

- A. Еволюція політичної системи України
- B. Організація, повноваження та функції судових і правоохоронних органів
- C. Механізм формування бюджету правоохоронних органів
- D. Конституційне право зарубіжних країн

2. *Яка з наведених дисциплін є найбільш тісно пов’язаною з дисципліною “Судові та правоохоронні органи України”?*

- A. Екологічне право
- B. Господарське процесуальне право
- C. Кримінальне право
- D. Цивільне право

3. *Яке з наведених положень найточніше характеризує сутність правоохоронної діяльності?*

- A. Проведення соціологічних опитувань з метою вивчення правосвідомості
- B. Встановлення загальнодержавної політики у сфері юстиції
- C. Діяльність органів держави, спрямована на охорону правопорядку, законності, прав і свобод людини
- D. Регулювання трудових відносин у системі МВС

4. *Що є основною метою правозахисної діяльності?*

- A. Протидія злочинності
- B. Забезпечення безпеки кордонів
- C. Захист прав і свобод людини та громадянина
- D. Контроль за дотриманням дисципліни в армії

5. *Який з наведених органів не належить до системи правоохоронних органів України?*

- A. Прокуратура
- B. Національна поліція
- C. Міністерство освіти і науки
- D. Служба безпеки України

6. *Яка з наведених функцій є характерною для органів прокуратури?*

- A. Надання безоплатної правової допомоги
- B. Охорона державного кордону
- C. Здійснення нагляду за додержанням законів
- D. Розгляд адміністративних позовів

7. До яких напрямів правоохоронної діяльності належить боротьба з організованою злочинністю?

- A. Охорона публічного порядку
- B. Забезпечення правосуддя
- C. Оперативно-розшукова діяльність
- D. Конституційне судочинство

8. Який орган здійснює конституційний контроль в Україні?

- A. Верховний Суд
- B. Міністерство юстиції України
- C. Конституційний Суд України
- D. Державне бюро розслідувань

9. Яка з наведених ознак не притаманна правоохоронним органам?

- A. Використання примусових заходів
- B. Наявність публічно-владних повноважень
- C. Здійснення нормотворчої діяльності
- D. Забезпечення дотримання законності

10. Який із наведених органів не виконує безпосередньо правозахисних функцій, але може опосередковано впливати на їх забезпечення?

- A. Верховна Рада України
- B. Уповноважений Верховної Ради з прав людини
- C. Суд
- D. Офіс Генерального прокурора

11. Який із наведених елементів є обов'язковим у правовому регулюванні діяльності судових та правоохоронних органів?

- A. Судовий розгляд кримінальних проваджень
- B. Встановлення правового статусу органів
- C. Політична оцінка діяльності органів
- D. Рішення міжнародних організацій

12. Що є основною метою правового регулювання діяльності судових і правоохоронних органів?

- A. Контроль за політичними партіями
- B. Забезпечення належного функціонування державної влади
- C. Реалізація судової реформи
- D. Гарантування прав і свобод людини і громадянина

13. Який орган здійснює законодавче забезпечення діяльності судових, правоохоронних і правозахисних органів?

- A. Президент України
- B. Верховна Рада України
- C. Кабінет Міністрів України
- D. Конституційний Суд України

14. Який принцип правового регулювання передбачає дотримання норм Конституції України усіма державними органами?

- A. Принцип спеціалізації
- B. Принцип правової визначеності
- C. Принцип верховенства права
- D. Принцип підзаконності

15. Який із наведених видів діяльності не належить до правозахисної функції держави?

- A. Охорона державної таємниці
- B. Надання безоплатної правової допомоги
- C. Розгляд скарг на дії посадових осіб
- D. Представництво інтересів особи в суді

16. Який нормативно-правовий акт має найвищу юридичну силу в системі правового регулювання діяльності судових і правоохоронних органів?

- A. Постанова Кабінету Міністрів України
- B. Закон України
- C. Конституція України
- D. Указ Президента України

17. До якого виду нормативно-правових актів належить Кримінальний процесуальний кодекс України?

- A. Підзаконний акт
- B. Конституційний акт
- C. Закон України
- D. Акт індивідуальної дії

18. Який із зазначених актів є міжнародно-правовим джерелом у сфері діяльності правоохоронних органів?

- A. Закон України «Про національну поліцію»
- B. Європейська конвенція з прав людини
- C. Постанова Верховної Ради України
- D. Рішення Ради національної безпеки і оборони України

19. До якого рівня нормативно-правових актів належать накази Міністра внутрішніх справ України, що регулюють діяльність поліції?

- A. Конституційний

- В. Законодавчий
- С. Підзаконний нормативний
- Д. Міжнародний

20. Який з наведених актів регулює діяльність як судових, так і правоохоронних органів?

- А. Закон України “Про прокуратуру”
- В. Конституція України
- С. Закон України “Про Службу безпеки України”
- Д. Кримінальний кодекс України

Питання для самоконтролю:

1. Визначте ознаки правоохоронної діяльності держави та її завдання.
2. Назвіть та охарактеризуйте основні напрямки правоохоронної діяльності держави.
3. Розкрийте ознаки правоохоронних органів.
4. Надайте поняття органів, що відносяться до правоохоронних.
5. Що є предметом дисципліни “Судові та правоохоронні органи України”?
6. Охарактеризуйте місце дисципліни “Судові та правоохоронні органи України” серед правових дисциплін та визначте її значення для вивчення інших юридичних дисциплін.
7. Що таке правове регулювання діяльності судових, правоохоронних і правозахисних органів?
8. Які основні завдання покладаються на правове регулювання діяльності цих органів?
9. Які принципи лежать в основі законодавчого забезпечення діяльності судових і правоохоронних органів?
10. Яка роль Конституції України у формуванні правової основи функціонування судових і правоохоронних органів?
11. Що включає система нормативно-правових актів, що регулюють діяльність правозахисних органів?
12. У чому полягає різниця між законодавчими та підзаконними нормативно-правовими актами?
13. Яке значення мають міжнародні договори України у сфері діяльності судових та правозахисних органів?
14. За якими критеріями класифікуються нормативно-правові акти, що регулюють діяльність судових, правоохоронних і правозахисних органів?
15. Як співвідносяться національні та міжнародні нормативні акти у регулюванні діяльності правоохоронних органів?
16. Класифікуйте основні нормативно-правові акти, що регулюють діяльність правоохоронних органів.
17. Які розділи та статті Конституції України безпосередньо регулюють діяльність судових, правоохоронних та правозахисних органів?

Практичні завдання:

Практичне завдання 1

Поясніть, у чому полягає предмет дисципліни “Судові та правоохоронні органи України” та визначте, якими законодавчими актами регламентується діяльність судової гілки влади.

Практичне завдання 2

Охарактеризуйте правову природу правозахисної діяльності в Україні. Наведіть приклад органу, що реалізує цю функцію, та вкажіть правовий акт, яким закріплено його повноваження.

Практичне завдання 3

Назвіть основні напрямки правоохоронної діяльності та наведіть приклад органу, що здійснює кожен із них. Обґрунтуйте свою відповідь посиланням на відповідне законодавство.

Практичне завдання 4

Розкрийте поняття “правоохоронний орган”. Чи входить суд до цієї системи? Аргументуйте свою відповідь, спираючись на норми Конституції України та профільного законодавства.

Практичне завдання 5

Проаналізуйте, як дисципліна “Судові та правоохоронні органи України” взаємодіє з кримінальним правом і адміністративним правом. Поясніть це на прикладі конкретних статей відповідних кодексів.

Практичне завдання 6

Назвіть основне джерело правового регулювання діяльності судової системи України. Визначте, які засади здійснення правосуддя закріплені у відповідному законі.

Практичне завдання 7

На основі якого закону функціонує прокуратура України? Які основні функції прокуратури визначені законом?

Практичне завдання 8

Назвіть, які нормативно-правові акти регулюють діяльність Національної поліції України. Зверніться до відповідного закону й вкажіть його юридичну силу.

Практичне завдання 9

Яке значення має Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод

у регулюванні правозахисної діяльності в Україні? Чи має вона перевагу над національним законодавством?

Практичне завдання 10

Визначте, який нормативно-правовий акт має вищу юридичну силу – закон України чи постанова Кабінету Міністрів. Наведіть приклад, коли така ієрархія має практичне значення для діяльності правоохоронних органів.

Теми есе-роздумів:

1. Чому правоохоронна діяльність є основою стабільності держави?
2. Межі державного примусу: де закінчується захист і починається порушення прав людини.
3. Правозахисна діяльність як моральний обов'язок юриста.
4. Законність і правопорядок: чи можлива законність без довіри до держави?
5. Взаємодія державних і недержавних інституцій у забезпеченні прав людини.
6. Верховенство права як філософія сучасної правової держави.
7. Правоохоронна система України: між реформою та довірою суспільства.

ТЕМА 2

СУДОВА ВЛАДА, СУДОЧИНСТВО ТА ПРАВОСУДДЯ. ПРАВОВИЙ СТАТУС СУДДІВ

Pereat mundus et fiat justitia

Хай загине світ, але має здійснитися правосуддя

Omnis indemnatus pro innoxis legibus habetur

Кожен не засуджений розглядається правом як невинуватий

Метою практичного заняття є сформувані у студентів цілісне уявлення про судову владу як одну з гілок державної влади, її роль у системі стримувань і противаг, принципи організації та здійснення правосуддя, а також ознайомити з основними засадами судочинства в Україні. Студенти повинні усвідомити конституційно-правову природу судової влади, оволодіти знаннями про види судочинства, принципи здійснення правосуддя, механізми забезпечення незалежності суддів і гарантії справедливого судового розгляду, що необхідні для підготовки висококваліфікованих правників та фахівців у галузі юриспруденції.

Також метою є сформувані у студентів ґрунтовні знання про правовий статус суддів як ключовий елемент функціонування незалежної судової влади в Україні. Забезпечити розуміння сутності, змісту та структури правового статусу судді, його конституційних та законодавчих засад, включно з вимогами до

кандидатів на посаду судді, порядком призначення (обрання), правами, обов'язками, гарантіями незалежності та недоторканності суддів, а також підставами та процедурою припинення повноважень. Метою є також формування у студентів вміння аналізувати нормативно-правові акти та практику, пов'язану з реалізацією правового статусу суддів, для їх подальшого професійного застосування.

План практичного заняття:

1. Основні ознаки (відмінні риси) судової влади
2. Принципи (засади) провадження судочинства
3. Вища рада правосуддя
4. Гарантії незалежності суддів
5. Вимоги до кандидатів на посаду судді та порядок зайняття посади судді
6. Дисциплінарна відповідальність суддів

Перелік ключових термінів і понять:

судова влада; судочинство; правосуддя; принцип незалежності суддів; змагальність сторін; верховенство права; Вища рада правосуддя; добір суддів; гарантії незалежності; дисциплінарна відповідальність суддів; суддівська етика; кваліфікаційне оцінювання; неупередженість суду; доступ до правосуддя.

Методичні вказівки до практичного заняття:

Розкриваючи зміст першого питання, необхідно визначити природу судової влади, її місце у системі поділу влади та ознаки, що відрізняють її від законодавчої і виконавчої. Слід з'ясувати зміст понять “правосуддя” і “судочинство”, виявити зв'язок між ними та проаналізувати основні функції судової влади в демократичній державі. Варто звернути увагу на принципи організації судової влади, закріплені у Конституції України та Законі “Про судоустрій і статус суддів”.

При підготовці до другого питання потрібно глибоко опрацювати принципи судочинства – законність, незалежність, гласність, змагальність сторін, рівність перед законом і судом, презумпцію невинуватості. Доцільно розглянути приклади із судової практики, що ілюструють порушення або дотримання цих принципів. Особливу увагу слід звернути на практику Європейського суду з прав людини як джерело формування стандартів справедливого судочинства.

Під час підготовки до третього питання варто охарактеризувати правовий статус, склад і повноваження Вищої ради правосуддя як органу, що забезпечує незалежність суддів та формування добросовісного суддівського корпусу. Слід ознайомитися з процедурою призначення, дисциплінарного провадження, відсторонення та звільнення суддів, а також роллю цього органу в забезпеченні суддівської етики.

Розкриваючи зміст четвертого питання, потрібно зосередитись на

гарантіях незалежності суддів – матеріальних, організаційних, процесуальних і особистісних. Важливо показати, як ці гарантії закріплені в Конституції, Законі “Про судоустрій і статус суддів” і рішеннях Конституційного Суду України, а також які ризики можуть загрожувати суддівській незалежності в сучасних умовах.

При підготовці до п'ятого питання необхідно вивчити вимоги до кандидатів на посаду судді, порядок добору, кваліфікаційного оцінювання, призначення та складення присяги. Доцільно звернути увагу на роль Вищої кваліфікаційної комісії суддів і Національної школи суддів України, а також на сучасні підходи до перевірки доброчесності кандидатів.

Під час підготовки до шостого питання варто проаналізувати види дисциплінарних проступків суддів, підстави дисциплінарної відповідальності, процедуру розгляду дисциплінарних справ у Вищій раді правосуддя. Слід розглянути приклади з практики притягнення суддів до відповідальності та проаналізувати, як баланс між дисциплінарною відповідальністю і гарантією незалежності судді забезпечує справедливість і довіру суспільства до судової влади.

Тести:

1. *Що з наведеного найточніше відображає сутність судової влади?*

- A. Контроль за виконанням адміністративних рішень
- B. Реалізація функцій органів виконавчої влади
- C. Здійснення правосуддя у формі судочинства
- D. Надання юридичної допомоги громадянам

2. *Судова влада в Україні здійснюється:*

- A. Конституційним Судом України
- B. Органами виконавчої влади
- C. Місцевими державними адміністраціями
- D. Адвокатурою

3. *Яка з функцій притаманна виключно судовій владі?*

- A. Внесення змін до законодавства
- B. Розгляд і вирішення юридичних спорів у судовому порядку
- C. Виконання судових рішень
- D. Проведення досудового розслідування

4. *Що з наведеного є ознакою судової влади?*

- A. Безпосереднє керівництво органами поліції
- B. Можливість застосування примусу при виконанні судових рішень
- C. Підпорядкованість виконавчій владі
- D. Тимчасовість здійснення функцій

5. Основною ознакою судової влади як самостійної гілки влади є:

- A. Ієрархічність структури
- B. Контроль з боку прокуратури
- C. Незалежність і підконтрольність лише закону
- D. Централізація управління судами

6. До характерної риси судової влади належить:

- A. Скасування нормативно-правових актів органів влади
- B. Розгляд справ тільки з участю прокурора
- C. Здійснення правосуддя в умовах незалежності, гласності та рівності сторін
- D. Делегування повноважень адвокатським об'єднанням

7. Правосуддя в Україні здійснюється:

- A. Органами виконавчої влади
- B. Прокуратурою
- C. Виключно судами
- D. Органами місцевого самоврядування

8. Яка з наведених ознак притаманна правосуддю?

- A. Виконання законів
- B. Контроль за діями суддів
- C. Здійснення за спеціальною процесуальною формою
- D. Розгляд дисциплінарних справ щодо адвокатів

9. Яке твердження відповідає конституційному визначенню правосуддя?

- A. Це діяльність прокурора щодо забезпечення законності
- B. Це діяльність суду, що полягає у розгляді та вирішенні правових спорів
- C. Це розгляд справи адвокатом
- D. Це діяльність поліції з охорони правопорядку

10. Який принцип судочинства передбачає відкритість судових засідань?

- A. Принцип рівності сторін
- B. Принцип гласності
- C. Принцип доступності
- D. Принцип законності

11. Що з переліченого відповідає принципу незалежності суддів?

- A. Суддя має право бути членом політичної партії
- B. Суддя підзвітний Верховній Раді
- C. Суддя керується тільки законом
- D. Суддя повинен узгоджувати рішення з прокуратурою

12. Принцип презумпції невинуватості означає:

- A. Обов'язок обвинуваченого доводити свою невинуватість
- B. Обов'язок суду автоматично виправдовувати обвинуваченого
- C. Визнання особи невинуватою, поки її вину не буде доведено в суді
- D. Покладення відповідальності без доказів

13. Основною функцією Вищої ради правосуддя є:

- A. Визначення складу Верховної Ради
- B. Розгляд кримінальних справ
- C. Формування добросовісного корпусу суддів та здійснення дисциплінарного провадження
- D. Представництво інтересів судів у Кабінеті Міністрів

14. Хто може бути членом Вищої ради правосуддя?

- A. Будь-який громадянин України віком від 18 років
- B. Тільки судді з 10-річним стажем
- C. Особи, які відповідають вимогам, встановленим законом, включаючи професійну етику та досвід
- D. Тільки прокурори

15. Яке з повноважень не належить до функцій Вищої ради правосуддя?

- A. Призначення суддів на адміністративні посади
- B. Внесення подання про звільнення суддів
- C. Контроль за діяльністю прокуратури
- D. Розгляд дисциплінарних справ щодо суддів

16. Що з наведеного найточніше відображає сутність судової влади?

- A. Контроль за виконанням адміністративних рішень
- B. Реалізація функцій органів виконавчої влади
- C. Здійснення правосуддя у формі судочинства
- D. Надання юридичної допомоги громадянам

17. Судова влада в Україні здійснюється:

- A. Конституційним Судом України
- B. Органами виконавчої влади
- C. Місцевими державними адміністраціями
- D. Адвокатурою

18. Яка з функцій притаманна виключно судовій владі?

- A. Внесення змін до законодавства
- B. Розгляд і вирішення юридичних спорів у судовому порядку
- C. Виконання судових рішень
- D. Проведення досудового розслідування

19. Що з наведеного є ознакою судової влади?

- A. Безпосереднє керівництво органами поліції
- B. Можливість застосування примусу при виконанні судових рішень
- C. Підпорядкованість виконавчій владі
- D. Тимчасовість здійснення функцій

20. Основною ознакою судової влади як самостійної гілки влади є:

- A. Ієрархічність структури
- B. Контроль з боку прокуратури
- C. Незалежність і підконтрольність лише закону
- D. Централізація управління судами

21. До характерної риси судової влади належить:

- A. Скасування нормативно-правових актів органів влади
- B. Розгляд справ тільки з участю прокурора
- C. Здійснення правосуддя в умовах незалежності, гласності та рівності сторін
- D. Делегування повноважень адвокатським об'єднанням

22. Правосуддя в Україні здійснюється:

- A. Органами виконавчої влади
- B. Прокуратурою
- C. Виключно судами
- D. Органами місцевого самоврядування

23. Яка з наведених ознак притаманна правосуддю?

- A. Виконання законів
- B. Контроль за діями суддів
- C. Здійснення за спеціальною процесуальною формою
- D. Розгляд дисциплінарних справ щодо адвокатів

24. Яке твердження відповідає конституційному визначенню правосуддя?

- A. Це діяльність прокурора щодо забезпечення законності
- B. Це діяльність суду, що полягає у розгляді та вирішенні правових спорів
- C. Це розгляд справи адвокатом
- D. Це діяльність поліції з охорони правопорядку

25. Який принцип судочинства передбачає відкритість судових засідань?

- A. Принцип рівності сторін
- B. Принцип гласності
- C. Принцип доступності
- D. Принцип законності

26. Що з переліченого відповідає принципу незалежності суддів?

- A. Суддя має право бути членом політичної партії
- B. Суддя підзвітний Верховній Раді
- C. Суддя керується тільки законом
- D. Суддя повинен узгоджувати рішення з прокуратурою

27. *Принцип презумпції невинуватості означає:*

- A. Обов'язок обвинуваченого доводити свою невинуватість
- B. Обов'язок суду автоматично виправдовувати обвинуваченого
- C. Визнання особи невинуватою, поки її вину не буде доведено в суді
- D. Покладення відповідальності без доказів

28. *Основною функцією Вищої ради правосуддя є:*

- A. Визначення складу Верховної Ради
- B. Розгляд кримінальних справ
- C. Формування добросовісного корпусу суддів та здійснення дисциплінарного провадження
- D. Представництво інтересів судів у Кабінеті Міністрів

29. *Хто може бути членом Вищої ради правосуддя?*

- A. Будь-який громадянин України віком від 18 років
- B. Тільки судді з 10-річним стажем
- C. Особи, які відповідають вимогам, встановленим законом, включаючи професійну етику та досвід
- D. Тільки прокурори

30. *Яке з повноважень не належить до функцій Вищої ради правосуддя?*

- A. Призначення суддів на адміністративні посади
- B. Внесення подання про звільнення суддів
- C. Контроль за діяльністю прокуратури
- D. Розгляд дисциплінарних справ щодо суддів

Питання для самоконтролю:

1. Поясніть сутність концепції поділу влади Ш.Л.Монтеск'є.
2. Порівняйте такі поняття як “судова влада”, “судочинство” та “правосуддя”.
3. Розкрийте зміст поняття “правосуддя”.
4. Визначте та охарактеризуйте основні ознаки правосуддя.
5. Надайте загальну характеристику системі принципів правосуддя.
6. Визначте зміст принципу законності правосуддя.
7. Розкрийте зміст принципу презумпції невинуватості.
8. У чому полягає сутність принципу забезпечення доведеності вини?
9. Розтлумачте зміст принципу змагальності сторін?
10. Який порядок призначення членів Вищої ради правосуддя?
11. Назвіть вимоги до кандидата на посаду судді місцевого суду.

12. Визначте та поясніть систему вимог до кандидата на посаду судді Верховного Суду.
13. Визначте загальні обов'язки суддів.
14. Назвіть підстави для припинення суддівських повноважень.
15. Які існують підстави притягнення судді до дисциплінарної відповідальності?
16. Які види дисциплінарних стягнень можуть бути застосовані до судді?
17. Охарактеризуйте порядок притягнення судді до дисциплінарної відповідальності.
18. Визначте порядок припинення суддею своїх повноважень.
19. З якою метою створюється Громадська рада доброчесності?

Практичні завдання:

Практичне завдання 1

Ситуація: Громадянин Олександр подав скаргу до районного суду на рішення міської ради, вважаючи, що воно порушує його право власності. Проте міська рада наполягає, що такі питання не підлягають розгляду в суді, а повинні вирішуватися лише в межах органів місцевого самоврядування.

Запитання: Чи має суд повноваження розглядати такі спори? Яким чином можна обґрунтувати належність цього питання до судової влади?

Практичне завдання 2

Ситуація: У зв'язку з надзвичайним станом у країні, виконавча влада вирішила тимчасово зупинити дію судів загальної юрисдикції. Громадськість обурена таким рішенням.

Запитання: Чи можуть органи виконавчої влади втручатися у функціонування судової влади?

Практичне завдання 3

Ситуація: У медіа поширено інформацію про те, що суддя одного з судів отримав вказівки від голови ОДА щодо ухвалення рішення в конкретній справі.

Запитання: Яка ознака судової влади порушена в описаній ситуації? Якою нормою це врегульовано?

Практичне завдання 4

Ситуація: Під час розгляду справи суддя дозволив стороні обвинувачення перебувати в залі суду, тоді як представників іншої сторони не допустили.

Запитання: Яке з основних положень судової влади порушено?

Практичне завдання 5

Ситуація: Адвокат у справі про адміністративне правопорушення наполягає, що дії поліцейського є правосудням, оскільки той "виніс

справедливе рішення”.

Запитання: Чи є дії поліцейського прикладом здійснення правосуддя?

Практичне завдання 6

Ситуація: Громадянин заявляє, що суд зобов'язаний застосовувати справедливість, навіть якщо це суперечить чинному закону.

Запитання: Чи може суд застосовувати “справедливість” поза межами закону?

Практичне завдання 7

Ситуація: Судове засідання у цивільній справі проводиться без доступу громадськості та журналістів, хоча не оголошено про закритий режим розгляду.

Запитання: Чи є це порушенням принципів судочинства? Якщо так, то якого саме?

Практичне завдання 8

Ситуація: Суддя розглядає справу про кримінальне правопорушення, попередньо обговоривши її зміст із прокурором.

Запитання: Чи відповідає така поведінка засадам судочинства?

Практичне завдання 9

Ситуація: На суддю подано дисциплінарну скаргу. Учасник процесу вимагає, щоб цю скаргу розглядала прокуратура.

Запитання: Який орган має компетенцію щодо розгляду дисциплінарних скарг на суддів?

Практичне завдання 10

Ситуація: Громадянин Петро цікавиться, чи може він подати заяву до Вищої ради правосуддя щодо поведінки судді, яка викликає сумніви в його добросовісності.

Запитання: Чи має право особа, яка не є учасником справи, звертатися до Вищої ради правосуддя?

Практичне завдання 11

Ситуація: Студент юридичного факультету готує курсову роботу на тему “Правовий статус суддів”, але не розуміє, чим відрізняється правовий статус суддів від правового статусу інших посадових осіб держави.

Запитання: У чому полягає специфіка правового статусу суддів та чим він регламентується?

Практичне завдання 12

Ситуація: Журналіст запитує, чи має суддя статус держслужбовця.

Запитання: Чи є суддя державним службовцем у розумінні

законодавства?

Практичне завдання 13

Ситуація: Голова ОДА направив листа до суду з проханням “сприяти” ухваленню певного рішення в економічній справі.

Запитання: Чи є це втручанням у діяльність суду, і яка норма його забороняє?

Практичне завдання 14

Ситуація: Суддя був викликаний до правоохоронного органу для надання пояснень з приводу свого рішення у справі.

Запитання: Чи може суддя бути притягнутий до відповідальності за зміст ухваленого рішення?

Практичне завдання 15

Ситуація: Суддя публічно висловлюється з приводу справ, які перебувають у провадженні його колег.

Запитання: Чи допустима така поведінка з огляду на гарантії незалежності суддів?

Практичне завдання 16

Ситуація: Громадянин України віком 27 років, який має диплом юриста, досвід роботи 3 роки та не є суддею, бажає подати документи на посаду судді.

Запитання: Чи відповідає він вимогам для кандидатів у судді?

Практичне завдання 17

Ситуація: Кандидат на посаду судді склав кваліфікаційний іспит, пройшов спецперевірку, але не був рекомендований до призначення.

Запитання: Який орган приймає рішення про допуск до добору суддів?

Практичне завдання 18

Ситуація: Кандидат у судді після проходження всіх етапів конкурсу отримав позитивну рекомендацію. Президент України протягом 6 місяців не видає указ про його призначення.

Запитання: Чи порушуються у такому разі права кандидата?

Практичне завдання 19

Ситуація: Суддя підвищив кваліфікацію в приватній юридичній школі, проте ВККС не врахувала це як належну підготовку.

Запитання: Який орган здійснює підготовку суддів та підвищення їхньої кваліфікації?

Практичне завдання 20

Ситуація: Кандидат у судді не проходив навчання в Національній школі суддів, але має багаторічний юридичний досвід.

Запитання: Чи обов'язкове навчання в НШС для кандидатів у судді?

Практичне завдання 21

Ситуація: Суддю звинувачено у несвоечасному розгляді справи. У ВРП надійшла скарга.

Запитання: Який орган розглядає дисциплінарну справу та як це відбувається?

Практичне завдання 22

Ситуація: Суддю звільнено за вчинення дисциплінарного проступку. Він вважає рішення незаконним.

Запитання: Чи може суддя оскаржити рішення ВРП? Якщо так, то куди?

Практичне завдання 23

Ситуація: Суддя виявив конфлікт інтересів, але не повідомив про це і продовжив розгляд справи.

Запитання: Чи є це дисциплінарним проступком?

Практичне завдання 24

Ситуація: Учасник процесу вимагає суду залучити присяжних, але справа розглядається цивільна.

Запитання: У яких справах допускається участь присяжних?

Практичне завдання 25

Ситуація: Особа з вищою педагогічною освітою, без досвіду правової діяльності, хоче стати присяжним.

Запитання: Чи може така особа бути присяжним?

Практичне завдання 26

Ситуація: Громадянин П. був затриманий співробітниками поліції за адміністративне правопорушення. У відділі внутрішніх справ П. заявив, що він є суддею місцевого суду та пред'явив посвідчення особи. Незважаючи на це співробітники міліції склали протокол про адміністративне правопорушення.

Запитання: Чи законні дії поліції?

Теми есе-роздумів:

1. Незалежність судової влади як лакмусовий папір демократії.
2. Суддя між законом і совістю: чи можлива абсолютна неупередженість?
3. Вища рада правосуддя – арбітр чи бюрократ суддівської кар'єри?
4. Етичні стандарти суддів: професійний обов'язок чи моральна категорія?
5. Гарантії незалежності суддів у воєнний і післявоєнний період.

6. Принцип змагальності: справедливість через рівність сторін.
7. Відповідальність суддів і суспільна довіра: межі допустимого контролю.

ТЕМА 3

СУДИ ЗАГАЛЬНОЇ ЮРИСДИКЦІЇ. КОНСТИТУЦІЙНИЙ СУД

Sequi debet potentia justitiam, non praecedere
Сила має слідувати за правосуддям, а не випереджати його

Метою практичного заняття є сформувати у студентів цілісне уявлення про систему судів загальної юрисдикції в Україні як основної ланки реалізації судової влади у справах цивільного, кримінального, адміністративного та інших юрисдикцій. Ознайомити з принципами організації та функціонування судів загальної юрисдикції, їх структурою, компетенцією, місцем у судовій системі та особливостями провадження в кожному виді судочинства. Метою є також сформувати у студентів системне уявлення про правову природу, статус, повноваження та принципи діяльності Конституційного Суду України як єдиного органу конституційної юрисдикції в державі. Забезпечити розуміння особливостей його складу, порядку формування, правового статусу суддів, форм звернення до Суду та процедури розгляду справ. Метою є також розвиток вміння аналізувати нормативно-правові акти, що регулюють діяльність Конституційного Суду, та засвоєння його ролі у забезпеченні верховенства Конституції України, балансу гілок влади та захисту прав людини.

План практичного заняття:

1. Ланки судової системи та судові інстанції
2. Місцеві суди
3. Верховний Суд
4. Статус, повноваження, мета та основні принципи діяльності Конституційного Суду
5. Склад та порядок утворення Конституційного Суду
6. Форми звернення до Конституційного Суду

Перелік ключових термінів і понять:

суди загальної юрисдикції; судові інстанції; місцеві суди; апеляційні суди; Верховний Суд; юрисдикція; інстанційність; спеціалізація судів; Конституційний Суд України; конституційне провадження; суб'єкти звернення; конституційна скарга; офіційне тлумачення; принцип верховенства Конституції; незалежність суддів Конституційного Суду.

Методичні вказівки до практичного заняття:

Розкриваючи зміст першого питання, необхідно охарактеризувати структуру судової системи України, визначити ланки судів загальної юрисдикції та їх взаємозв'язок. Слід звернути увагу на інстанційну побудову судової системи – місцеву, апеляційну, касаційну – і пояснити, як ця структура забезпечує принципи доступності правосуддя й перегляду судових рішень. Варто розмежувати поняття “ланка судової системи” та “судова інстанція”, підкріпивши висновки прикладами з чинного законодавства.

При підготовці до другого питання важливо розкрити статус, склад і компетенцію місцевих судів як первинної ланки судової системи. Слід визначити їх юрисдикцію у кримінальних, цивільних, адміністративних і господарських справах, показати практичну роль суддів у здійсненні правосуддя. Доцільно проаналізувати закон “Про судоустрій і статус суддів” у частині, що стосується місцевих судів, і звернути увагу на механізми розподілу судових справ.

Під час підготовки до третього питання потрібно зосередитися на ролі Верховного Суду як найвищої судової інстанції у системі судів загальної юрисдикції. Варто визначити його структуру (Касаційні суди, Велика палата Верховного Суду), функції, повноваження щодо забезпечення однакового застосування норм права, а також узагальнення судової практики. Рекомендується опрацювати приклади постанов Великої палати, що стали орієнтирами для нижчих судів.

Розкриваючи зміст четвертого питання, необхідно проаналізувати конституційно-правовий статус Конституційного Суду України. Слід визначити його місце у системі органів державної влади, головну мету діяльності – гарантування верховенства Конституції України – і завдання щодо контролю за конституційністю законів, актів Президента, Кабінету Міністрів та Верховної Ради. Доцільно звернути увагу на принципи діяльності Суду: незалежність, колегіальність, гласність і повне обґрунтування рішень.

При підготовці до п'ятого питання варто охарактеризувати склад Конституційного Суду України, порядок його формування, вимоги до суддів, строки повноважень і процедури призначення. Важливо показати баланс між трьома суб'єктами призначення (Президентом, Верховною Радою, з'їздом суддів України) і пояснити, як така модель покликана забезпечити незалежність цього органу від політичного впливу.

Під час підготовки до шостого питання потрібно з'ясувати, у яких формах можливе звернення до Конституційного Суду: конституційне подання, конституційне звернення, конституційна скарга. Доцільно проаналізувати приклади рішень Суду, ухвалених за різними формами звернення, зокрема рішення, що мали суттєвий вплив на розвиток судової практики або тлумачення норм Основного Закону.

Тести:

1. Що з наведеного є основною характеристикою судової системи України?

- A. Підпорядкованість судів органам виконавчої влади
- B. Централізована вертикаль управління
- C. Єдність і незалежність судової влади
- D. Підконтрольність судів органам прокуратури

2. Скільки ланок має система судів загальної юрисдикції в Україні?

- A. Дві
- B. Три
- C. Чотири
- D. П'ять

3. Яка з наведених судових інстанцій є першою ланкою судової системи?

- A. Верховний Суд
- B. Апеляційний суд
- C. Місцевий суд
- D. Вищий спеціалізований суд

4. До якої інстанції належить перегляд судових рішень, що не набули законної сили?

- A. Касаційна
- B. Апеляційна
- C. Перша
- D. Ревізійна

5. До якої інстанції звертаються для перегляду остаточних судових рішень?

- A. Апеляційної
- B. Третейської
- C. Касаційної
- D. Контрольної

6. Які суди є судами першої інстанції у системі судів загальної юрисдикції?

- A. Апеляційні суди
- B. Місцеві суди
- C. Вищі спеціалізовані суди
- D. Верховний Суд

7. Що з наведеного не є видом місцевого суду?

- A. Місцевий загальний суд
- B. Місцевий адміністративний суд
- C. Місцевий арбітражний суд
- D. Місцевий господарський суд

8. Яка функція належить місцевим судам?

- A. Перевірка законності дій Вищої ради правосуддя
- B. Ухвалення нормативно-правових актів
- C. Розгляд справ у першій інстанції
- D. Оскарження указів Президента

9. Яка основна функція апеляційного суду?

- A. Здійснення досудового розслідування
- B. Розгляд скарг на рішення місцевих судів
- C. Призначення суддів
- D. Виконання судових рішень

10. Хто має право подати апеляційну скаргу на рішення суду першої інстанції?

- A. Будь-який громадянин
- B. Лише прокурор
- C. Учасник справи або його представник
- D. Суддя апеляційного суду

11. Який строк подання апеляційної скарги у цивільному процесі?

- A. 7 днів
- B. 10 днів
- C. 15 днів
- D. 30 днів

12. Який із наведених судів є прикладом вищого спеціалізованого суду?

- A. Вищий антикорупційний суд
- B. Верховний Суд
- C. Конституційний Суд
- D. Вищий виборчий суд

13. Який статус має Верховний Суд у судовій системі України?

- A. Контрольний орган прокуратури
- B. Найвищий судовий орган у системі судів загальної юрисдикції
- C. Спеціалізований господарський суд
- D. Міжнародний орган судового контролю

14. Який нормативно-правовий акт визначає організацію та діяльність судів загальної юрисдикції в Україні?

- A. Конституція України
- B. Закон України “Про судоустрій і статус суддів”
- C. Кодекс адміністративного судочинства України
- D. Кримінальний процесуальний кодекс України

15. Який суд здійснює перегляд справ у касаційному порядку у системі судів загальної юрисдикції?

- A. Місцевий загальний суд
- B. Апеляційний суд
- C. Вищий спеціалізований суд
- D. Верховний Суд

16. Яку з наведених ознак належить віднести до характерних рис судової системи загальних судів?

- A. Відсутність спеціалізації судів
- B. Відповідність принципу єдності судової влади
- C. Пряме підпорядкування адміністративній владі
- D. Можливість створення “судів честі” на рівні громад

17. Що є основною ознакою місцевого суду як елемента судової системи?

- A. Розгляд справ виключно за правилами касаційного провадження
- B. Розгляд справ по першій інстанції
- C. Здійснення конституційного контролю
- D. Розгляд міжнародних спорів

18. До якої інстанції належить апеляційний суд у системі судів загальної юрисдикції?

- A. Першої інстанції
- B. Апеляційної інстанції
- C. Касаційної інстанції
- D. Надзвичайної інстанції

19. Вищі спеціалізовані суди діють у судовій системі України для:

- A. Розгляду справ винятково про адміністративні правопорушення
- B. Забезпечення єдності судової практики у визначених категоріях справ
- C. Оскарження рішень Верховного Суду
- D. Розгляду справ із міжнародним елементом

20. До складу Верховного Суду входять касаційні суди, серед яких відсутній:

- A. Касаційний цивільний суд
- B. Касаційний господарський суд
- C. Касаційний кримінальний суд
- D. Касаційний конституційний суд

21. Який орган визначає утворення, реорганізацію та ліквідацію судів загальної юрисдикції в Україні?

- A. Верховна Рада України

- В. Кабінет Міністрів України
- С. Президент України
- Д. Вища рада правосуддя

22. Апеляційний розгляд справи здійснюється:

- А. Лише на підставі нововиявлених обставин
- В. Переважно за письмовими матеріалами справи без заслуховування сторін
- С. Через повне або часткове повторне дослідження доказів
- Д. Виключно для перевірки правильності застосування норм права

23. Яке з тверджень щодо Верховного Суду є правильним відповідно до чинного законодавства?

- А. Верховний Суд є судом першої інстанції для всіх спорів із органами державної влади
- В. Верховний Суд діє як єдиний касаційний суд у системі судів загальної юрисдикції
- С. Верховний Суд не має права переглядати рішення в апеляційному порядку
- Д. Верховний Суд безпосередньо підпорядковується Президенту України

24. Який принцип не належить до основних принципів діяльності Конституційного Суду України?

- А. Незалежність суддів
- В. Відкритість судового провадження
- С. Колегіальність
- Д. Презумпція невинуватості

25. Скільки суддів входить до складу Конституційного Суду України?

- А. 9
- В. 12
- С. 15
- Д. 18

26. Хто здійснює призначення суддів Конституційного Суду України?

- А. Президент України, Верховна Рада України та Кабінет Міністрів України
- В. Президент України, Верховна Рада України та З'їзд суддів України
- С. Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України та Вища рада правосуддя
- Д. Президент України, Верховна Рада України та Конституційна комісія

27. Який вік є мінімальним для призначення на посаду судді Конституційного Суду України?

- А. 30 років
- В. 35 років
- С. 40 років

D. 45 років

28. Яка з наведених форм не є передбаченою формою звернення до Конституційного Суду України?

- A. Конституційне подання
- B. Конституційне звернення
- C. Скарга про порушення трудових прав
- D. Конституційна скарга

29. Хто має право надіслати до Конституційного Суду України конституційне подання щодо офіційного тлумачення Конституції України?

- A. Громадяни України
- B. Суди загальної юрисдикції
- C. Президент України, 45 народних депутатів України, Уповноважений Верховної Ради з прав людини
- D. Будь-які юридичні особи

30. Конституційна скарга може бути подана громадянином України, якщо:

- A. Він вважає закон неконституційним, незалежно від того, чи застосовувався він у його справі
- B. Закон застосовано в остаточному судовому рішенні, і громадянин вважає його неконституційним
- C. Він хоче отримати роз'яснення закону
- D. Він є обвинуваченим у кримінальній справі

31. Яке рішення ухвалює Конституційний Суд України за результатами розгляду справи?

- A. Вирок
- B. Ухвала про порушення кримінального провадження
- C. Рішення або висновок
- D. Постанова про накладення адміністративного стягнення

32. Яка основна мета діяльності Конституційного Суду України?

- A. Захист прав і свобод громадян під час здійснення правосуддя
- B. Забезпечення дотримання законності в діяльності органів державної влади
- C. Забезпечення верховенства Конституції України як Основного Закону
- D. Здійснення адміністративного контролю за судовою системою

33. Який строк повноважень судді Конституційного Суду України?

- A. До досягнення граничного віку
- B. 10 років без права повторного обрання
- C. 9 років без права бути призначеним повторно
- D. 7 років з можливістю переобрання

34. Який з нижченаведених принципів НЕ є основним принципом діяльності Конституційного Суду України?

- A. Незалежність
- B. Колегіальність
- C. Підзвітність Верховній Раді України
- D. Законність

35. Який з наведених суб'єктів має право на конституційне подання до Конституційного Суду України?

- A. Міністерство юстиції України
- B. Президент України
- C. Громадянин України за власною ініціативою
- D. Вища кваліфікаційна комісія суддів України

36. Який правовий акт приймає Конституційний Суд за результатами розгляду справи?

- A. Вирок
- B. Постанова
- C. Рішення
- D. Припис

37. Що з наведеного відноситься до предмету конституційного провадження?

- A. Перевірка рішень загальних судів
- B. Тлумачення Конституції України
- C. Розгляд апеляційних скарг
- D. Призначення суддів на адміністративні посади

Питання для самоконтролю:

1. Охарактеризуйте побудову судової системи України.
2. Розкрийте структуру системи судів загальної юрисдикції.
3. Порівняйте поділ системи судів загальної юрисдикції на ланки та на інстанції.
4. Сформулюйте поняття судової інстанції та визначте їх види.
5. Визначте повноваження і склад місцевого, апеляційного і Верховного Суду України.
6. Визначте загально-юридичні функції суддів.
7. Розкрийте структуру Верховного Суду України.
8. Надайте визначення поняттю судової палати.
9. Назвіть принципи діяльності Конституційного Суду України.
10. Охарактеризуйте склад та порядок формування Конституційного Суду України.
11. Визначте підстави для прийняття Конституційним Судом України рішення

- щодо неконституційності правових актів.
12. Назвіть види звернень до Конституційного Суду України з питань щодо неконституційності нормативно-правових актів.
 13. Розкрийте порядок розгляду конституційних звернень у Конституційному Суді України.
 14. Охарактеризуйте правовий статус судді Конституційного Суду України.
 15. У попередньому законі “Про Конституційний Суд” була така вимога до кандидатів на посаду судді, як обов’язкове проживання на території України протягом останніх 20 років. Як Ви вважаєте, чому цю норму прибрали і чи потрібна така вимога взагалі для державних службовців?
 16. Чи є суддя Конституційного Суду України державним службовцем?

Практичні завдання:

Практичне завдання 1

Фабула: Громадянин Ковальчук звернувся до суду з позовом про відшкодування шкоди, завданої ДТП. Позов було подано до районного суду. Після проголошення рішення позивач висловив намір його оскаржити.

Запитання: До якого суду має бути подана апеляційна скарга? Якою є інстанційна підпорядкованість судів у цій справі?

Практичне завдання 2

Фабула: Громадянка Литвин подала позов до органу місцевого самоврядування щодо скасування рішення про забудову прибудинкової території.

Запитання: Який суд буде компетентним у цій справі?

Практичне завдання 3

Фабула: У процесі розгляду кримінальної справи адвокат оскаржує дії слідчого судді місцевого суду.

Запитання: До якого суду подається скарга?

Практичне завдання 4

Фабула: Юридична особа – підприємство оскаржує рішення місцевого господарського суду у спорі з іншим суб’єктом господарювання.

Запитання: До якого суду слід звернутися з апеляційною скаргою?

Практичне завдання 5

Фабула: Після проходження апеляційного перегляду рішення у цивільній справі сторони бажають його оскаржити у вищій інстанції.

Запитання: Який суд має розглядати касаційну скаргу? У які строки вона подається?

Практичне завдання 6

Фабула: До Верховного Суду подано касаційну скаргу. Позивач вважає, що суди нижчих інстанцій неоднаково застосували норми матеріального права.

Запитання: Чи має Верховний Суд підстави для відкриття провадження?

Практичне завдання 7

Фабула: Громадянин Подоляк вважає, що рішення апеляційного суду у кримінальній справі суперечить практиці ЄСПЛ.

Запитання: До якого суду може бути подано скаргу та на які підстави?

Практичне завдання 8

Фабула: У справі про адміністративне правопорушення місцевий суд визнав дії поліції протиправними. Поліція подала апеляцію.

Запитання: Чи має апеляційний суд повноваження переглянути це рішення?

Практичне завдання 9

Фабула: Юридична особа звернулась до касаційного господарського суду із заявою про перегляд ухвали апеляційного господарського суду, яка не є остаточним рішенням у справі.

Запитання: Чи підлягає така ухвала касаційному оскарженню?

Практичне завдання 10

Фабула: Місцевий суд постановив ухвалу, яка, на думку сторони, є дискримінаційною. Представник звертається до касаційної інстанції.

Запитання: Який порядок відкриття касаційного провадження у Верховному Суді?

Практичне завдання 11

Фабула: Рядовий Н. під час проходження строкової військової служби був притягнутий до кримінальної відповідальності за злочин, який був вчинений до призову на військову службу.

Запитання: Який суд повинен розглядати кримінальну справу? Відповідь обґрунтуйте.

Практичне завдання 12

Фабула: 22 березня 2003 року об 11 годині громадянин України Р., якому на цей момент виповнилось 17 років, вчинив умисне вбивство, передбачене ч. 1 ст. 115 КК України.

Запитання: Визначити підслідність та підсудність даної справи.

Практичне завдання 13

Фабула: Громадянин України К, якому на момент вчинення злочину виповнилось 15 років вчинив розбійний напад на громадянку С., заподіявши їй

тяжкі тілесні ушкодження (ч. 4 ст. 187 КК України).

Запитання: Визначте підслідність та підсудність справи.

Практичне завдання 14

Фабула: Рядовий Н. вчинив крадіжку зі складу військової частини під час проходження строкової військової служби. Кримінальна справа була порушена після демобілізації.

Запитання: Який суд буде розглядати кримінальну справу відносно Н.?

Практичне завдання 15

Фабула: В провадженні слідчого поліції С. знаходиться кримінальна справа, свідком по якій є суддя місцевого суду, П. Оскільки П. на виклики слідчого не з'являвся, слідчий С. виніс постанову про його примусовий привід та допитів у якості свідка. Суддя П. оскаржив дії слідчого до прокурора району.

Запитання: Чи законні дії слідчого?

Практичне завдання 16

Фабула: Громадянин України Ж., вчинив крадіжку (таємне викрадення чужого майна), відповідальність за яку передбачена ч. 1 ст. 185 КК України. На момент вчинення злочину Ж. виповнилося 18 років.

Запитання: Визначте підслідність та підсудність справи.

Практичне завдання 17

Фабула: Апеляційний суд області переглядаючи справу в апеляційному порядку про злісне хуліганство С. та Б. прийшов до висновку, що данні досудового слідства підтверджують правильність рішення суду 1 інстанції про винність С. та Б.

Запитання: Чи має право адвокат оскаржити рішення апеляційного суду в касаційному порядку?

Визначте процедуру оскарження рішення апеляційного суду в касаційному порядку.

Практичне завдання 18

Фабула: Громадянин України І. вчинив злочин, передбачений ч. 1 ст. 115 КК України. Досудове слідство по справі проводилось прокуратурою району, після чого справа з обвинувальним висновком була направлена у місцевий районний суд міста.

Рішення місцевого суду в апеляційному порядку було переглянуте Вищим адміністративним судом України. Касаційне оскарження рішення суду апеляційної інстанції розглядала палата з кримінальних справ Верховного Суду України.

Запитання: Знайдіть помилки в змісті задачі. Як має бути записаний зміст ситуації відповідно до чинного законодавства.

Практичне завдання 19

Фабула: Народний депутат України звернувся до Конституційного Суду України з поданням щодо конституційності окремих положень нового закону про освіту.

Запитання: Чи має право народний депутат звертатися до Конституційного Суду з таким поданням?

Практичне завдання 20

Фабула: Громадянка подала до Конституційного Суду України конституційну скаргу щодо неконституційності норми, застосованої у її цивільній справі, яка вже пройшла всі судові інстанції.

Запитання: Чи може така скарга бути предметом розгляду Конституційного Суду України?

Практичне завдання 21

Фабула: Президент України підписав указ про дострокове припинення повноважень народного депутата, посилаючись на положення закону, щодо якого є сумніви в конституційності.

Запитання: Хто має право ініціювати перевірку конституційності такого положення закону?

Практичне завдання 22

Фабула: Під час розгляду конституційної скарги судді Конституційного Суду виявили неоднозначність у тлумаченні норми Конституції.

Запитання: Яке рішення може прийняти Конституційний Суд у такій ситуації?

Практичне завдання 23

Фабула: Конституційний Суд України визнав неконституційним закон, що обмежував права внутрішньо переміщених осіб.

Запитання: Які правові наслідки має таке рішення?

Практичне завдання 24

Фабула: У медіа було оприлюднено інформацію про конфлікт інтересів у діях судді Конституційного Суду під час розгляду справи.

Запитання: Яким чином забезпечується неупередженість суддів Конституційного Суду?

Практичне завдання 25

Фабула: Конституційний Суд розглядає подання Верховного Суду щодо тлумачення положення Конституції про право на захист.

Запитання: Чи є це в межах повноважень Конституційного Суду?

Практичне завдання 26

Фабула: До Конституційного Суду надійшла конституційна скарга, однак з'ясувалося, що остаточне судове рішення у справі ще не набрало законної сили.

Запитання: Чи буде відкрито провадження за цією скаргою?

Практичне завдання 27

Фабула: Суддя Конституційного Суду до призначення на посаду обіймав політичну посаду у виконавчій владі.

Запитання: Чи допускається така обставина згідно із законодавством?

Практичне завдання 28

Фабула: Суд Конституційного Суду захворів під час розгляду справи. Його тимчасово замінили іншим суддею.

Запитання: Чи відповідає це вимогам процедури?

Практичне завдання 29

Фабула: Громадянка України Зінченко звернулась з поданням до Конституційного Суду України щодо роз'яснення положень Конституції України відповідно права на захист від обвинувачення у вчиненні злочину, але подання було повернуте громадянці Зінченко без відповіді.

Запитання: Чому було повернуте подання?

Охарактеризуйте порядок звернення громадян України до Конституційного Суду.

Практичне завдання 30

Фабула: Під час відсутності Голови Конституційного Суду, його обов'язки виконує заступник старший за віком або другий заступник.

Запитання: Коли відсутній Голова Конституційного Суду та його заступники хто виконує повноваження Голови Конституційного Суду? Відповідь обґрунтуйте.

Визначте порядок призначення Голови Конституційного Суду та посаду.

Теми есе-роздумів:

1. Судова система України: між централізацією та доступністю правосуддя.
2. Верховний Суд як гарант єдності судової практики.
3. Конституційний Суд: арбітр між законом і політикою.
4. Конституційна скарга – реальний інструмент захисту прав чи декларативна норма?
5. Взаємодія судів загальної юрисдикції та Конституційного Суду: чи існують межі впливу?
6. Чи потрібна Україні подальша спеціалізація судів?

7. Ефективність конституційного контролю в умовах сучасних викликів державності.

ТЕМА 4 ПРОКУРАТУРА. СЛУЖБА БЕЗПЕКИ

Supervacuum esset leges condere, nisi esset qui leges tueretur
Даремно видавати закони, якщо ці закони, будучи виданими, не будуть виконуватися

Nullum crimen sine poena, nulla poena sine lege, nullum crimen sine poena legali
Немає злочину без покарання, немає покарання без закону,
немає злочину без законного покарання

Метою практичного заняття є: сформувати у студентів цілісне розуміння організаційно-правових засад діяльності прокуратури України як важливого елементу системи правоохоронних органів держави. Ознайомити з конституційним статусом прокуратури, її місцем у механізмі державної влади, системою органів прокуратури, принципами їх діяльності, функціями та повноваженнями. Метою є також формування знань про правовий статус прокурора, порядок призначення та звільнення з посади, а також забезпечення розуміння ролі прокуратури у підтриманні публічного обвинувачення, нагляді за дотриманням законності та захисті прав і свобод людини.

Також метою є сформувати у студентів цілісне уявлення про правовий статус, завдання, функції та організаційну структуру Служби безпеки України як спеціального органу державної влади, що забезпечує державну безпеку України; розкрити особливості її повноважень, принципи діяльності, підстави та межі застосування спеціальних заходів у межах компетенції СБУ; розвивати здатність аналізувати законодавство про СБУ, застосовувати його положення на практиці та критично оцінювати роль цієї служби в системі органів державної влади та в секторі безпеки і оборони України.

План практичного заняття:

1. Функції прокуратури
2. Система та структура органів прокуратури
3. Дисциплінарна практика в органах прокуратури
4. Основні завдання та принципи діяльності Служби безпеки
5. Напрямки діяльності Служби безпеки
6. Контроль та нагляд за діяльністю Служби безпеки

Перелік ключових термінів і понять:

прокуратура; прокурорський нагляд; функції прокуратури; публічне

обвинувачення; представництво інтересів держави; процесуальне керівництво; система органів прокуратури; Офіс Генерального прокурора; дисциплінарна відповідальність прокурорів; Служба безпеки України (СБУ); державна безпека; контррозвідка; принцип законності; напрями діяльності СБУ; парламентський контроль; відомчий нагляд.

Методичні вказівки до практичного заняття:

Розкриваючи зміст першого питання, необхідно зосередитися на визначенні та характеристиці основних функцій прокуратури України, передбачених Конституцією України та Законом “Про прокуратуру”. Слід охарактеризувати чотири базові функції – підтримання публічного обвинувачення в суді, організація і процесуальне керівництво досудовим розслідуванням, представництво інтересів держави в суді та нагляд за додержанням законів під час виконання судових рішень у кримінальних справах. Важливо показати, як зміни 2014–2022 років трансформували прокурорську систему у напрямі європейських стандартів.

При підготовці до другого питання варто визначити систему та структуру органів прокуратури, виокремивши рівні: Офіс Генерального прокурора, обласні прокуратури, окружні прокуратури та спеціалізовані підрозділи. Доцільно пояснити функціональний розподіл між ними та принципи централізації й субординації. Слід окремо розглянути питання кадрового забезпечення та діяльність Кадрової комісії, Ради прокурорів України й органів прокурорського самоврядування.

Під час підготовки до третього питання потрібно охарактеризувати дисциплінарну практику в органах прокуратури. Слід визначити підстави дисциплінарної відповідальності прокурорів, види дисциплінарних стягнень і порядок розгляду дисциплінарних проваджень відповідно до Закону України “Про прокуратуру” та Кодексу професійної етики прокурорів. Важливо проаналізувати приклади рішень Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії прокурорів, що формують практику оцінки порушень професійної доброчесності.

Розкриваючи зміст четвертого питання, необхідно визначити основні завдання та принципи діяльності Служби безпеки України. Слід вказати, що СБУ є спеціальним державним органом із правоохоронними функціями, підконтрольним Президенту України та підзвітним Верховній Раді України. Варто розкрити її роль у забезпеченні державного суверенітету, територіальної цілісності, економічної й інформаційної безпеки, контррозвідувальної діяльності, боротьбі з тероризмом.

При підготовці до п'ятого питання потрібно систематизувати основні напрями діяльності Служби безпеки: контррозвідувальну, антитерористичну, інформаційно-аналітичну, захист державної таємниці, протидію диверсіям, кіберзлочинності та корупції у сфері безпеки. Доцільно простежити взаємозв'язок між цими напрямками та іншими правоохоронними структурами,

насамперед Національною поліцією, Бюро економічної безпеки, прокуратурою та прикордонною службою.

Під час підготовки до шостого питання слід дослідити систему контролю та нагляду за діяльністю Служби безпеки. Важливо розкрити форми парламентського контролю (через Комітет Верховної Ради з питань національної безпеки, оборони та розвідки), президентського і судового контролю, а також внутрішнього відомчого нагляду. Необхідно з'ясувати, як забезпечується баланс між ефективністю оперативної діяльності СБУ та дотриманням прав людини, особливо у сфері негласних розшукових дій.

Тести:

1. Яке з наведених понять найточніше відображає сутність прокурорського нагляду?

- A. Забезпечення виконання судових рішень
- B. Контроль за діяльністю органів виконавчої влади
- C. Конституційно визначена діяльність прокурора щодо нагляду за дотриманням законів
- D. Вивчення законопроектів у Верховній Раді

2. Основним завданням прокурорського нагляду є:

- A. Захист інтересів державних підприємств
- B. Виконання судових рішень щодо адміністративних правопорушень
- C. Забезпечення дотримання та правильного застосування законів
- D. Представлення сторони обвинувачення в суді

3. Який із наведених принципів не є принципом організації та діяльності прокуратури?

- A. Єдність системи прокуратури
- B. Незалежність прокурора
- C. Виборність прокурора населенням
- D. Верховенство права

4. Хто здійснює організаційне керівництво органами прокуратури?

- A. Конституційний Суд України
- B. Міністерство юстиції України
- C. Генеральний прокурор України
- D. Верховна Рада України

5. Яка з функцій прокуратури визнана законодавством України як основна?

- A. Нагляд за дотриманням прав споживачів
- B. Нагляд за додержанням законів органами правопорядку
- C. Участь у приватних спорах
- D. Представництво органів виконавчої влади у суді

6. Який з органів входить до системи прокуратури України?

- A. Суд апеляційної інстанції
- B. Державне бюро розслідувань
- C. Спеціалізована антикорупційна прокуратура
- D. Верховна Рада України

7. Яка структура прокуратури є вищою ланкою у прокурорській системі?

- A. Районна прокуратура
- B. Окружна прокуратура
- C. Обласна прокуратура
- D. Офіс Генерального прокурора

8. Хто призначає Генерального прокурора України?

- A. Кабінет Міністрів України
- B. Президент України за згодою Верховної Ради
- C. Верховний Суд України
- D. Всеукраїнська конференція прокурорів

9. Яке з наведених тверджень правильно характеризує кадрову політику в органах прокуратури?

- A. Прокурором може бути лише особа, яка має науковий ступінь
- B. Прокурор не зобов'язаний проходити спеціальну підготовку
- C. Призначення прокурорів здійснюється виключно за результатами конкурсу
- D. Прокурори обираються на відкритих зборах населення

10. Який орган здійснює дисциплінарне провадження щодо прокурорів?

- A. Офіс Президента України
- B. Вища рада правосуддя
- C. Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія прокурорів
- D. Міністерство внутрішніх справ

11. Яка з наведених функцій прокуратури України була скасована у процесі реформування прокуратури відповідно до змін Конституції України 2016 року?

- A. Представництво інтересів громадянина в суді
- B. Досудове розслідування кримінальних правопорушень
- C. Нагляд за дотриманням прав і свобод людини
- D. Загальний нагляд за дотриманням законів усіма органами

12. Визначте особливість підпорядкованості прокурорів у системі прокуратури України:

- A. Прокурори повністю підпорядковуються органам виконавчої влади
- B. Прокурори підпорядковуються лише парламенту України

- C. Прокурори підпорядковуються лише Генеральному прокурору
- D. Прокурори підпорядковуються вищестоящому прокурору, крім випадків здійснення процесуальних повноважень

13. У чому полягає головна відмінність Спеціалізованої антикорупційної прокуратури від інших структурних підрозділів Офісу Генерального прокурора?

- A. Вона здійснює загальний нагляд за діяльністю всіх прокуратур
- B. Вона є незалежною від будь-якого органу прокуратури
- C. Вона здійснює процесуальне керівництво у справах НАБУ
- D. Вона підпорядкована безпосередньо Верховній Раді України

14. Який принцип організації прокуратури України найбільш повно забезпечує її функціональну незалежність?

- A. Колегіальність прийняття рішень
- B. Незмінюваність прокурорів
- C. Централізованість системи
- D. Незалежність прокурора у процесуальній діяльності

15. Яка особливість застосовується до дисциплінарного провадження щодо прокурора, якщо він обіймає керівну адміністративну посаду?

- A. Провадження здійснюється виключно в межах прокуратури, де працює прокурор
- B. Провадження ініціюється Вищою радою правосуддя
- C. Провадження здійснює Комісія з питань дисциплінарної відповідальності прокурорів
- D. Розгляд провадження може здійснюватися без участі самого прокурора

16. Хто може ініціювати дисциплінарне провадження щодо прокурора згідно із Законом України “Про прокуратуру”?

- A. Лише Генеральний прокурор
- B. Будь-який громадянин України
- C. Вища рада правосуддя
- D. Уповноважений суб’єкт, передбачений законодавством, зокрема член КДКП

17. У якому випадку прокурор може бути звільнений з посади за рішенням Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії прокурорів?

- A. У разі досягнення 65 років
- B. За результатами щорічного звіту
- C. У разі вчинення дисциплінарного проступку
- D. За згодою органів місцевого самоврядування

18. Визначте, у якому з наведених випадків відбувається порушення принципу

політичної нейтральності прокурора:

- A. Участь прокурора в акції протесту в неробочий час
- B. Висловлення особистої думки щодо політичної ситуації в побуті
- C. Публічна підтримка політичної партії на офіційній сторінці прокуратури
- D. Участь у парламентських слуханнях з прав людини

19. Який орган здійснює відбір кандидатів на посаду прокурора місцевої прокуратури?

- A. Конкурсна комісія при Кабінеті Міністрів
- B. Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія прокурорів
- C. Офіс Президента України
- D. Комісія при Генеральному прокурорі України

20. У якій ситуації прокурор зобов'язаний відмовитися від участі в процесуальному провадженні?

- A. Якщо провадження стосується злочину, вчиненого в іншій області
- B. Якщо особа, щодо якої здійснюється провадження, є родичем прокурора
- C. Якщо прокурор раніше розглядав подібну справу
- D. Якщо прокурор не ознайомлений із матеріалами справи

21. Який орган є основним у системі Служби безпеки України?

- A. Міністерство внутрішніх справ
- B. Центральне управління СБУ
- C. Кабінет Міністрів України
- D. Верховна Рада України

22. Служба безпеки України підзвітна:

- A. Президенту України
- B. Міністерству оборони
- C. Верховній Раді України
- D. Міністерству внутрішніх справ

23. Який із принципів не є принципом діяльності СБУ?

- A. Законність
- B. Гласність та відкритість інформації
- C. Поваги до прав і свобод людини
- D. Єдиноначальність

24. Яке з наведених завдань входить до компетенції СБУ?

- A. Організація судового провадження
- B. Здійснення нагляду за дотриманням трудового законодавства
- C. Забезпечення контррозвідувальної діяльності
- D. Проведення державних закупівель

25. *Контроль за діяльністю СБУ з боку Верховної Ради України здійснюється через:*

- A. Кабінет Міністрів України
- B. Рахункову палату
- C. Комітет Верховної Ради з питань національної безпеки, оборони та розвідки
- D. Міністерство юстиції

26. *Хто призначає Голову Служби безпеки України?*

- A. Міністр внутрішніх справ
- B. Кабінет Міністрів України
- C. Президент України за згодою Верховної Ради
- D. Президент України одноосібно

27. *Який з напрямів не належить до діяльності Служби безпеки України?*

- A. Охорона державної таємниці
- B. Боротьба з організованою злочинністю
- C. Захист від зовнішньої агресії на кордоні
- D. Захист державного суверенітету

28. *Правовий та соціальний захист співробітників СБУ гарантується:*

- A. Конституцією України
- B. Законом України “Про державну службу”
- C. Спеціальними положеннями Закону України “Про Службу безпеки України”
- D. Трудовим кодексом України

29. *До кадрового складу СБУ належать:*

- A. Тільки військовослужбовці
- B. Військовослужбовці та цивільні працівники
- C. Тільки контрактники
- D. Виключно працівники, що пройшли навчання в НАВС

30. *У межах якої функції СБУ здійснює попередження, виявлення, припинення та розкриття злочинів проти державної безпеки України?*

- A. Контррозвідувальної діяльності
- B. Оперативно-розшукової діяльності
- C. Захисту державної таємниці
- D. Антитерористичної діяльності

31. *Яким нормативним актом визначено особливості проходження служби в Службі безпеки України?*

- A. Кодексом України про адміністративні правопорушення
- B. Кримінальним кодексом України

- C. Статутом служби безпеки України
- D. Законом України “Про Службу безпеки України”

32. У який спосіб може бути обмежене право співробітника СБУ на участь у політичних партіях?

- A. Тимчасовою заборонаю за рішенням суду
- B. Прямою заборонаю законодавства
- C. Встановленням внутрішнього регламенту СБУ
- D. Рішенням дисциплінарної комісії

33. За яких умов співробітники СБУ можуть застосовувати вогнепальну зброю відповідно до законодавства?

- A. За наказом без подальших обмежень
- B. Виключно для затримання осіб, які чинять збройний опір
- C. За власним розсудом при загрозі порушення громадського порядку
- D. У будь-якій ситуації, якщо вважають це за необхідне

34. До якої категорії осіб належать співробітники СБУ у питаннях пенсійного забезпечення?

- A. До державних службовців загальної категорії
- B. До військовослужбовців
- C. До цивільних осіб
- D. До осіб, прирівняних до працівників поліції

35. Який орган визначає внутрішню структуру Центрального управління СБУ?

- A. Верховна Рада України
- B. Кабінет Міністрів України
- C. Президент України
- D. Голова СБУ

36. Який орган затверджує основні напрями діяльності СБУ?

- A. Кабінет Міністрів України
- B. Рада національної безпеки і оборони України
- C. Верховна Рада України
- D. Президент України

37. Який рівень та форма контролю за додержанням законності у діяльності СБУ здійснюється Генеральною прокуратурою України?

- A. Загальний контроль без обмежень
- B. Спеціальний нагляд у межах конституційного провадження
- C. Нагляд за додержанням законів у специфічних сферах діяльності
- D. Контроль лише в частині фінансових операцій

38. У разі виявлення фактів незаконної діяльності співробітника СБУ дисциплінарне провадження може ініціювати:

- A. Будь-який керівник підрозділу
- B. Спеціально створена дисциплінарна комісія
- C. Генеральний прокурор України
- D. Верховна Рада України

Питання для самоконтролю:

1. Назвіть принципи організації та принципи діяльності прокуратури.
2. Визначте порядок призначення і звільнення з посади прокурорів.
3. Охарактеризуйте основні напрямки діяльності прокуратури.
4. Розкрийте сутність прокурорського нагляду за виконанням законів органами дізнання та досудового слідства.
5. У чому полягає участь прокурора при розгляді справ у суді?
6. Визначте місце прокуратури в правовій державі.
7. Що таке прокурорський нагляд та які його основні завдання?
8. Чим прокурорський нагляд відрізняється від контролю інших державних органів?
9. Які принципи організації прокуратури закріплені в Конституції України та спеціальних законах?
10. Розкрийте зміст принципу незалежності прокурора при здійсненні його повноважень.
11. У чому полягає принцип законності у діяльності органів прокуратури?
12. Назвіть основні функції прокуратури відповідно до чинного законодавства України.
13. Які функції прокуратури залишилися після конституційної реформи 2016 року?
14. Які функції прокуратури були передані іншим органам?
15. Якою є система органів прокуратури України? Назвіть її основні ланки.
16. Що входить до складу Офісу Генерального прокурора?
17. Якими є основні вимоги до осіб, які претендують на посади прокурорів?
18. Яким чином здійснюється добір кадрів до органів прокуратури?
19. Які органи беруть участь у вирішенні питань щодо кар'єри прокурорів (призначення, переведення, звільнення)?
20. Що таке дисциплінарна відповідальність прокурора і за які порушення вона може наставати?
21. Який орган здійснює дисциплінарне провадження щодо прокурорів?
22. Які види дисциплінарних стягнень можуть бути застосовані до прокурорів?
23. Які особливості притягнення прокурора до дисциплінарної відповідальності встановлені законом?
24. Як забезпечується незалежність прокурорів при розгляді дисциплінарних справ проти них?

25. У чому полягає значення прокурорського нагляду для забезпечення законності у державі?
26. Які міжнародні стандарти впливають на організацію і діяльність прокуратури в Україні?
27. Визначте завдання, які покладені чинним законодавством на СБУ.
28. Назвіть та розкрийте сутність принципів діяльності СБУ.
29. Охарактеризуйте правовий статус посадових осіб Служби безпеки.
30. Ким і в який спосіб здійснюються контроль та нагляд за діяльністю СБУ.
31. Розкрийте порядок притягнення до відповідальності співробітників СБУ за скоєні ними правопорушення.
32. Визначте систему і порядок організації діяльності Служби безпеки.
33. Охарактеризуйте соціальний і правовий захист працівників СБУ.

Практичні завдання:

Практичне завдання 1

Фабула: Прокурор обласної прокуратури надав письмове доручення слідчому поліції щодо проведення обшуку у кримінальному провадженні. Слідчий відмовився його виконувати, посилаючись на відсутність у прокурора повноважень давати обов'язкові вказівки.

Запитання: Чи правомірною є позиція слідчого? Обґрунтуйте відповідь з посиланням на законодавство.

Практичне завдання 2

Фабула: Громадянин звернувся до прокуратури зі скаргою на рішення сільської ради, яке, на його думку, порушує його конституційні права. Прокурор відмовився втручатися, мотивуючи тим, що прокуратура не здійснює загального нагляду.

Запитання: Чи правомірною є відмова прокурора? Якими нормативними актами це регулюється?

Практичне завдання 3

Фабула: Прокурор районної прокуратури ініціював звільнення підлеглого прокурора за недбале виконання службових обов'язків. Звільнення було оформлено наказом керівника прокуратури.

Запитання: Чи відповідає таке звільнення чинному порядку притягнення прокурора до дисциплінарної відповідальності?

Практичне завдання 4

Фабула: Прокурора притягнуто до дисциплінарної відповідальності за критику керівництва прокуратури в соцмережах. Він оскаржує рішення як порушення принципу свободи вираження поглядів.

Запитання: Чи є дисциплінарна відповідальність у такому випадку обґрунтованою?

Практичне завдання 5

Фабула: Генеральний прокурор відмовився надати інформацію щодо кадрових рішень, посилаючись на їх службовий характер. Журналіст подав запит відповідно до Закону “Про доступ до публічної інформації”.

Запитання: Чи зобов’язаний Генпрокурор надати цю інформацію? Визначте правове співвідношення між публічністю та службовою інформацією.

Практичне завдання 6

Фабула: Прокурор подав у відставку, однак через місяць продовжив виконання обов’язків, оскільки наказ про звільнення не було видано.

Запитання:

Який правовий статус прокурора в цей період? Чи є підстави вважати, що він виконує обов’язки законно?

Практичне завдання 7

Фабула: Кандидат на посаду прокурора місцевої прокуратури не має стажу роботи юристом, але має науковий ступінь та працював викладачем.

Запитання: Чи може така особа бути призначена прокурором?

Практичне завдання 8

Фабула: Прокурор отримав дисциплінарне стягнення у вигляді догани. Через 10 днів він оскаржив рішення КДК прокуратури.

Запитання: Чи дотримано процесуальний строк для оскарження? Який орган розглядає такі скарги?

Практичне завдання 9

Фабула: Кандидат на посаду прокурора вказав у анкеті недостовірну інформацію про доходи. Після призначення факт виявлено під час перевірки НАЗК.

Запитання: Чи є це підставою для притягнення до відповідальності?

Практичне завдання 10

Фабула: Прокурор, який здійснює процесуальне керівництво, одночасно є родичем слідчого у справі.

Запитання: Чи допускається участь таких осіб у провадженні? Як діяти в цій ситуації?

Практичне завдання 11

Фабула: Громадянин України Ж. звернувся у відділ кадрів прокуратури області з заявою про прийняття його на посаду помічника прокурора. В відділі кадрів йому відмовили, мотивуючи відмову тим, що громадянин Ж. є членом політичної партії, а також займається педагогічною діяльністю в юридичному

технікумі.

Запитання: Чи законна відмова відділу кадрів?

Практичне завдання 12

Фабула: Прокурор району П. витребував у адміністрації малого приватного підприємства статистичні данні, що стосуються діяльності підприємства. Директор С. відмовився їх надати, посилаючись на те, що вони становлять комерційну таємницю.

Запитання: Чи законні дії, прокурора? Чи повинен С. надати такі відомості?

Практичне завдання 13

Фабула: До Служби безпеки України надійшла інформація про можливу диверсію на об'єкті критичної інфраструктури. Співробітники СБУ негайно розпочали заходи щодо перевірки отриманої інформації.

Запитання: Яке основне завдання СБУ в цій ситуації? Назвіть відповідну норму закону.

Практичне завдання 14

Фабула: Співробітник СБУ отримав наказ провести обшук у квартирі громадянина без рішення суду, посилаючись на “особливу оперативну необхідність”.

Запитання: Чи правомірні такі дії співробітника? На які норми закону потрібно послатися?

Практичне завдання 15

Фабула: Громадянин звернувся до СБУ із заявою про можливу загрозу теракту у навчальному закладі. Проте відповідь на його заяву була надана лише через 30 днів.

Запитання: Чи дотримано строки розгляду звернення? Який закон регулює це питання?

Практичне завдання 16

Фабула: Слідчий СБУ провів негласну аудіофіксацію розмови підозрюваного в шпигунстві без санкції суду.

Запитання: Якими умовами визначається можливість проведення негласних слідчих дій співробітниками СБУ?

Практичне завдання 17

Фабула: Начальник територіального управління СБУ видав наказ про притягнення співробітника до дисциплінарної відповідальності за розголошення службової інформації.

Запитання: Яким актом регулюється дисциплінарна відповідальність

працівників СБУ?

Практичне завдання 18

Фабула: До СБУ звернувся народний депутат із проханням надати інформацію про оперативно-розшукові заходи щодо громадянина.

Запитання: Чи може СБУ надати таку інформацію? Чому?

Практичне завдання 19

Фабула: Працівник СБУ у відпустці був викликаний до служби для участі в оперативному заході у зв'язку із загрозою державній безпеці.

Запитання: Які гарантії прав працівників СБУ в подібних ситуаціях передбачені законом?

Практичне завдання 20

Фабула: Прокуратура почала розслідування щодо співробітників СБУ, яких підозрюють у перевищенні влади при затриманні осіб.

Запитання: Який орган здійснює нагляд за дотриманням законності у діяльності СБУ?

Практичне завдання 21

Фабула: Громадянин стверджує, що співробітники СБУ незаконно зібрили щодо нього персональні дані.

Запитання: Яке право на захист персональних даних передбачене у діяльності СБУ?

Практичне завдання 22

Фабула: Співробітник СБУ при проведенні оперативного заходу зазнав тяжкого поранення.

Запитання: Які соціальні гарантії передбачено для співробітників СБУ у випадку отримання травми на службі?

Теми есе-роздумів:

1. Прокуратура України: еволюція від нагляду до публічного обвинувачення.
2. Баланс незалежності й підзвітності в системі органів прокуратури.
3. Дисциплінарна практика як індикатор доброчесності прокурора.
4. Служба безпеки України: між національною безпекою та правами людини.
5. Протидія гібридним загрозам як новий виклик для СБУ.
6. Чи можливий ефективний парламентський контроль над спецслужбами?
7. Взаємодія прокуратури та СБУ у забезпеченні законності під час воєнного стану.

ТЕМА 5 МВС І НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІЦІЯ

Ei incumbit probatio, qui dicit, non qui negat

Тягар доказування лежить на тому, хто стверджує, а не на тому, хто заперечує

Мета практичного заняття полягає в тому, щоб сформувати у студентів цілісне уявлення про правову природу, завдання, структуру та повноваження Міністерства внутрішніх справ України та Національної поліції України як ключових суб'єктів у системі правоохоронних органів держави, а також забезпечити засвоєння знань про нормативно-правове регулювання їх діяльності, особливості взаємодії з іншими органами державної влади, права та обов'язки поліцейських, гарантії прав людини в процесі здійснення поліцейської діяльності.

План практичного заняття:

1. Міністерство внутрішніх справ України, його завдання, та компетенція
2. Структура Міністерства Внутрішніх Справ України
3. Національна поліція України, її завдання та принципи діяльності
4. Основні функції та структура поліції
5. Поліцейські заходи

Перелік ключових термінів і понять:

Міністерство внутрішніх справ України; МВС; система МВС; компетенція; Національна поліція; публічна безпека; правопорядок; принципи діяльності поліції; превентивна діяльність; поліцейські заходи; поліцейські повноваження; підзвітність; патрульна поліція; кримінальна поліція; забезпечення прав людини в діяльності поліції.

Методичні вказівки до практичного заняття:

Розкриваючи зміст першого питання, необхідно охарактеризувати правовий статус Міністерства внутрішніх справ України як центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері охорони громадського порядку, безпеки дорожнього руху, міграції, цивільного захисту, протидії злочинності та надзвичайним ситуаціям. Слід визначити завдання та компетенцію МВС згідно з Положенням про Міністерство внутрішніх справ, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України, і пояснити роль МВС у координації діяльності Національної поліції, ДСНС, Державної міграційної служби та Національної гвардії України.

При підготовці до другого питання потрібно дослідити структуру Міністерства внутрішніх справ України, виділивши його апарат, центральні органи виконавчої влади, що належать до сфери управління МВС, а також

територіальні органи. Доцільно звернути увагу на вертикальну систему підпорядкування, повноваження міністра внутрішніх справ, його заступників, департаментів і служб. Варто також розглянути систему підпорядкування поліції, ДСНС, ДМС та взаємодію між ними у межах єдиної політики внутрішньої безпеки.

Під час підготовки до третього питання слід розкрити правовий статус Національної поліції України як центрального органу виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів через Міністра внутрішніх справ. Необхідно визначити основні завдання поліції – забезпечення публічної безпеки, охорона прав і свобод людини, попередження правопорушень, охорона власності, протидія злочинності. Важливо проаналізувати принципи діяльності поліції, закріплені у Законі України «Про Національну поліцію»: законність, відкритість, політична нейтральність, повага до прав людини, співпраця з населенням.

Розкриваючи зміст четвертого питання, необхідно зосередитись на основних функціях та організаційній структурі поліції. Слід охарактеризувати її основні підрозділи – кримінальну поліцію, патрульну поліцію, поліцію особливого призначення, органи досудового розслідування, підрозділи захисту прав дітей, інформаційно-аналітичні служби. Варто показати, як ці підрозділи взаємодіють між собою для виконання спільних завдань у сфері охорони громадського порядку, профілактики правопорушень та забезпечення безпеки громадян.

Під час підготовки до п'ятого питання потрібно з'ясувати сутність, правову природу та класифікацію поліцейських заходів. Необхідно відрізнити превентивні заходи (перевірка документів, поверхнева перевірка, зупинення транспортного засобу, застосування спецзасобів) від заходів примусового характеру (затримання, обмеження пересування, проникнення до житла). Важливо проаналізувати правові підстави та межі застосування поліцейських заходів, умови пропорційності та дотримання прав людини під час їх реалізації, а також розглянути судову практику ЄСПЛ у справах, що стосуються дій поліції.

Тести:

1. Який центральний орган виконавчої влади забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері захисту прав і свобод людини, боротьби зі злочинністю, охорони громадського порядку?

- A. Служба безпеки України
- B. Міністерство оборони України
- C. Міністерство внутрішніх справ України
- D. Державна служба України з надзвичайних ситуацій

2. Хто є вищою посадовою особою Міністерства внутрішніх справ України?

- A. Президент України

- В. Генеральний прокурор
- С. Міністр внутрішніх справ України
- Д. Голова Верховної Ради України

3. Який із наведених органів НЕ входить до системи МВС України?

- А. Національна поліція України
- В. Державна прикордонна служба України
- С. Державна митна служба України
- Д. Державна служба з надзвичайних ситуацій

4. Який закон визначає правовий статус Національної поліції України?

- А. Закон України “Про поліцію та поліцейську службу”
- В. Закон України “Про внутрішні війська”
- С. Закон України “Про Національну поліцію”
- Д. Митний кодекс України

5. Що з переліченого належить до завдань Національної поліції України?

- А. Формування суддівського корпусу
- В. Ведення кримінального провадження
- С. Охорона прав і свобод людини, протидія злочинності
- Д. Здійснення митного контролю

6. Який із принципів діяльності поліції передбачає, що втручання у права і свободи має бути мінімальним і виправданим?

- А. Принцип законності
- В. Принцип верховенства права
- С. Принцип відкритості
- Д. Принцип рівності перед законом

7. Що з наведеного є спеціальним поліцейським заходом відповідно до Закону України “Про Національну поліцію”?

- А. Оголошення підозри
- В. Виклик у судове засідання
- С. Застосування кайданків
- Д. Призначення покарання

8. Яке з переліченого належить до прав поліцейського при виконанні службових обов'язків?

- А. Призначати покарання у кримінальному провадженні
- В. Накладати арешт на майно
- С. Перевіряти документи, що посвідчують особу
- Д. Обирати запобіжний захід

9. Який орган безпосередньо здійснює керівництво Національною поліцією України?

- A. Міністерство юстиції України
- B. Міністерство внутрішніх справ України
- C. Генеральна прокуратура України
- D. Верховна Рада України

10. Хто несе відповідальність за перевищення поліцейських повноважень або незаконне застосування заходів примусу?

- A. Лише керівник поліції
- B. Суд, що розглядає справу
- C. Поліцейський, який безпосередньо допустив порушення
- D. Відповідальність не передбачена

11. Який орган МВС України відповідає за захист інтересів держави у сфері запобігання надзвичайним ситуаціям, але не входить до складу Національної поліції?

- A. Департамент внутрішньої безпеки
- B. Державна міграційна служба
- C. Державна служба України з надзвичайних ситуацій
- D. Департамент патрульної поліції

12. Який принцип діяльності поліції прямо забороняє перевагу політичних інтересів над завданнями охорони громадського порядку?

- A. Принцип пріоритетності службових обов'язків
- B. Принцип аполітичності
- C. Принцип єдності системи
- D. Принцип підзвітності

13. Який орган здійснює парламентський контроль за діяльністю Національної поліції?

- A. Комітет Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки
- B. Комітет Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності
- C. Кабінет Міністрів України
- D. Конституційний Суд України

14. Яке з тверджень найточніше відображає зміст поняття “поліцейські заходи”?

- A. Всі дії поліції щодо попередження правопорушень
- B. Примусові та/або обмежувальні дії поліції у межах компетенції
- C. Сукупність повноважень поліції щодо слідства
- D. Оперативно-розшукові заходи, що здійснює СБУ

15. Що з переліченого є формою притягнення поліцейського до відповідальності за порушення дисципліни?

- A. Притягнення до кримінальної відповідальності
- B. Позбавлення премії
- C. Дисциплінарне стягнення
- D. Виклик до суду

16. Який документ затверджує граничну чисельність працівників поліції?

- A. Закон України “Про Державний бюджет”
- B. Указ Президента України
- C. Постанова Кабінету Міністрів України
- D. Наказ МВС України

17. Що передбачає принцип пропорційності в застосуванні поліцейських заходів?

- A. Усі поліцейські заходи мають бути санкціоновані судом
- B. Вибір найжорсткішого заходу проти правопорушника
- C. Обмеження прав особи лише настільки, наскільки це необхідно
- D. Застосування заходів лише за наказом керівника

18. За яких умов поліцейський має право застосувати вогнепальну зброю?

- A. У будь-якій ситуації, що викликає загрозу
- B. Тільки після письмового дозволу прокурора
- C. У випадках крайньої необхідності, визначених законом
- D. Для затримання особи, яка чинить непокору

Питання для самоконтролю:

1. Який правовий акт визначає правовий статус Міністерства внутрішніх справ України?
2. Які основні завдання покладено на МВС України?
3. У чому полягає компетенція МВС у сфері забезпечення правопорядку?
4. Які повноваження має МВС щодо координації діяльності інших правоохоронних органів?
5. Як реалізуються контрольні функції МВС України?
6. Які підрозділи входять до системи МВС України?
7. Яку роль у структурі МВС відіграють територіальні органи?
8. Як здійснюється організація кадрового забезпечення в системі МВС?
9. Хто призначає на посаду Міністра внутрішніх справ України та яким є його підпорядкування?
10. Який закон визначає діяльність Національної поліції України?
11. Які завдання виконує Національна поліція відповідно до закону?
12. Які основні принципи покладено в основу діяльності поліції?

13. У чому полягає принцип відкритості та прозорості в роботі поліції?
14. Що означає принцип дотримання прав і свобод людини в діяльності поліції?
15. Які функції є основними для забезпечення громадського порядку поліцією?
16. Які структурні підрозділи утворюють систему Національної поліції?
17. У чому полягає специфіка роботи кримінальної поліції?
18. Які права має поліцейський при виконанні службових обов'язків?
19. Які обов'язки встановлені для поліцейських Законом України "Про Національну поліцію"?
20. Які обмеження встановлені для поліцейських у частині сумісництва?
21. Які гарантії правового захисту має поліцейський?
22. Яка відповідальність може наставати за перевищення повноважень поліцейським?
23. Що таке поліцейський захід і які його основні види?
24. У яких випадках поліцейський може застосувати заходи примусу?
25. У чому полягає порядок застосування фізичної сили поліцейським?
26. Які умови визначають правомірність застосування спецзасобів?
27. Який порядок застосування вогнепальної зброї поліцейським згідно з законодавством?

Практичні завдання:

Практичне завдання 1

Фабула: Патрульна поліція зупинила автомобіль, водій якого відмовився пред'являти документи, мотивуючи це відсутністю підстав. Поліцейський примусово витягнув водія з авто, застосувавши силу.

Запитання: Чи були дії поліцейського правомірними? Обґрунтуйте відповідь із посиланням на законодавство.

Практичне завдання 2

Фабула: Поліцейські проводили поверхневу перевірку особи, яка не вчиняла правопорушення, без її згоди.

Запитання: У яких випадках поверхнева перевірка є законною? Чи були дії поліцейських правомірними?

Практичне завдання 3

Фабула: Поліцейський у позаслужбовий час затримав особу, яка намагалася вчинити крадіжку в магазині.

Запитання: Чи мав поліцейський право на такі дії? У яких межах дозволене затримання?

Практичне завдання 4.

Фабула: Особа звернулася до поліції із заявою про погрозу, однак не

отримала жодної відповіді впродовж 30 днів.

Запитання: Чи є така бездіяльність поліції порушенням? Як особа може захистити свої права?

Практичне завдання 5

Фабула: Під час масових заходів поліція обмежила пересування громадян, мотивуючи це необхідністю охорони правопорядку.

Запитання: Чи правомірні такі дії поліції? За яких умов допускаються обмеження конституційного права на свободу пересування?

Теми есе-роздумів:

1. Міністерство внутрішніх справ як координатор системи національної безпеки: баланс влади і відповідальності.
2. Принцип “служити та захищати” у реаліях сучасної української поліції.
3. Від “міліції” до “поліції”: чи стала реформа справжньою трансформацією?
4. Поліцейські заходи і права людини: межі допустимого втручання.
5. Відповідальність поліції перед суспільством: механізми контролю та довіри.
6. Роль громадськості у формуванні безпечного середовища: партнерство поліції і громади.
7. Європейські стандарти діяльності поліції: виклики їх імплементації в Україні.

ТЕМА 6

ОРГАНИ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ. АНТИКОРУПЦІЙНІ ОРГАНИ

Bona fides semper praesumitur, nisi malam fidem adesse probetur
Якщо не доведений злий намір, завжди передбачається сумлінність

Corruptissima re publica plurimae leges
У найбільш корумпованій державі – найбільше законів

Мета практичного заняття полягає в тому, щоб сформувати у студентів системні знання про місце, роль і повноваження органів досудового розслідування в системі правоохоронних органів України, розкрити правові основи їх діяльності, порядок організаційної побудови, взаємодії з іншими суб'єктами кримінального провадження, а також розвинути здатність аналізувати нормативно-правові акти, що регламентують їх функціонування, та застосовувати ці знання на практиці.

Також мета полягає у тому, щоб сформувати у студентів цілісне уявлення про систему спеціалізованих антикорупційних органів в Україні, їхні завдання,

повноваження та взаємодію в межах антикорупційної політики держави; розвинути здатність аналізувати правові засади функціонування Національного антикорупційного бюро України, Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, Національного агентства з питань запобігання корупції та Вищого антикорупційного суду; сформувати практичні навички застосування антикорупційного законодавства при вирішенні професійних завдань та здійсненні юридичної оцінки фактів корупційних правопорушень.

План практичного заняття:

1. Поняття, завдання та види досудового розслідування
2. Державне Бюро Розслідувань
3. Бюро Економічної Безпеки
4. Національне антикорупційне бюро України
5. Спеціалізована антикорупційна прокуратура
6. Вищий антикорупційний суд України

Перелік ключових термінів і понять:

досудове розслідування; кримінальне провадження; органи досудового розслідування; Державне бюро розслідувань (ДБР); Бюро економічної безпеки (БЕБ); Національне антикорупційне бюро України (НАБУ); Спеціалізована антикорупційна прокуратура (САП); Вищий антикорупційний суд (ВАКС); процесуальне керівництво; підслідність; боротьба з корупцією; кримінальна юстиція; верховенство права.

Методичні вказівки до практичного заняття:

Розкриваючи зміст першого питання, необхідно визначити поняття, завдання та види досудового розслідування згідно з Кримінальним процесуальним кодексом України. Слід з'ясувати, що досудове розслідування є першою стадією кримінального провадження, спрямованою на збирання, перевірку та оцінку доказів. Важливо розрізнити форми досудового розслідування – **досудове слідство** та **дідання**, визначити їх суб'єктів і процесуальні особливості. Доцільно проаналізувати роль слідчого, дізнавача та прокурора, а також їх взаємодію у межах процесуального керівництва.

При підготовці до другого питання потрібно дослідити правовий статус, функції та організаційну структуру **Державного бюро розслідувань**. Слід охарактеризувати завдання ДБР, визначені Законом України “Про Державне бюро розслідувань”, зокрема – розслідування злочинів, учинених високопосадовцями, працівниками правоохоронних органів, суддями, військовослужбовцями. Рекомендується звернути увагу на питання незалежності ДБР, підпорядкування та контролю, а також на виклики у його діяльності під час воєнного стану.

Під час підготовки до третього питання варто зосередитися на діяльності **Бюро економічної безпеки України (БЕБ)** як спеціалізованого органу, що

здійснює досудове розслідування злочинів у сфері економіки. Необхідно визначити його компетенцію, структуру, основні напрямки роботи, включно з аналітичними функціями та координацією з іншими правоохоронними органами. Слід проаналізувати, як створення БЕБ змінило підхід держави до розслідування економічних правопорушень і чи вдалося усунути дублювання функцій податкової міліції та інших структур.

Розкриваючи зміст четвертого питання, потрібно визначити правовий статус **Національного антикорупційного бюро України (НАБУ)** як центрального органу виконавчої влади зі спеціальним статусом. Слід охарактеризувати його основні завдання – протидію корупції у вищих ешелонах влади, оперативно-розшукову діяльність і досудове розслідування злочинів, віднесених до його підслідності. Варто розглянути систему гарантій незалежності НАБУ, порядок призначення директора та взаємодію з іншими антикорупційними органами.

При підготовці до п'ятого питання потрібно охарактеризувати **Спеціалізовану антикорупційну прокуратуру (САП)** як структурну частину Генеральної прокуратури, що здійснює процесуальне керівництво у провадженнях НАБУ. Необхідно визначити її повноваження, роль у забезпеченні незалежності антикорупційних розслідувань і механізми підзвітності. Слід проаналізувати приклади спільної роботи САП і НАБУ, що призвели до винесення обвинувальних вироків у справах високопосадовців.

Під час підготовки до шостого питання важливо вивчити **Вищий антикорупційний суд України (ВАКС)** як судовий орган, що здійснює правосуддя у справах, пов'язаних із корупційними злочинами. Необхідно визначити його компетенцію, структуру, принципи діяльності та процедуру добору суддів. Рекомендується розглянути роль ВАКС у забезпеченні невідворотності покарання за корупційні злочини, а також проаналізувати судову практику перших років його діяльності.

Тести:

1. Що є основною метою досудового розслідування?

- A. Захист інтересів потерпілого шляхом відшкодування шкоди
- B. Встановлення істини у кримінальному провадженні
- C. Захист підозрюваного від незаконного переслідування
- D. Забезпечення судового контролю за слідством

2. Який з наведених органів не здійснює досудове розслідування?

- A. Національна поліція
- B. Державне бюро розслідувань
- C. Бюро економічної безпеки України
- D. Конституційний Суд України

3. Який вид досудового розслідування здійснюється у формі дізнання?

- A. За будь-якими кримінальними правопорушеннями
- B. За тяжкими та особливо тяжкими злочинами
- C. За злочинами невеликої та середньої тяжкості
- D. Виключно за економічними злочинами

4. Яка з наведених ознак характеризує досудове слідство?

- A. Здійснюється виключно прокурором
- B. Здійснюється у скороченій формі
- C. Передбачає повноцінне дослідження всіх обставин злочину
- D. Проводиться без участі підозрюваного

5. Державне бюро розслідувань є органом, уповноваженим розслідувати:

- A. Будь-які злочини, вчинені неповнолітніми
- B. Злочини, вчинені особами, які займають відповідальне становище
- C. Адміністративні правопорушення у сфері економіки
- D. Податкові правопорушення малого бізнесу

6. Хто призначає директора Державного бюро розслідувань?

- A. Президент України
- B. Верховна Рада України
- C. Кабінет Міністрів України
- D. Директор НАБУ

7. Яке з тверджень щодо Бюро економічної безпеки України є вірним?

- A. Воно займається виключно митними правопорушеннями
- B. Здійснює контроль за діяльністю банківських установ
- C. Є спеціалізованим органом, що здійснює досудове розслідування економічних злочинів
- D. Має повноваження судового переслідування

8. Який з нижченаведених органів здійснює дізнання у кримінальних провадженнях?

- A. Суд
- B. Прокуратура
- C. Оперативні підрозділи
- D. Уповноважені особи підрозділів Національної поліції

9. Що з наведеного належить до завдань органів досудового розслідування?

- A. Здійснення адвокатського захисту
- B. Ухвалення вироків у кримінальних провадженнях
- C. Встановлення обставин вчинення кримінального правопорушення
- D. Контроль за місцями тримання під вартою

10. Який нормативно-правовий акт регулює діяльність органів досудового розслідування в Україні?

- A. Конституція України
- B. Кримінальний кодекс України
- C. Кодекс адміністративного судочинства України
- D. Кримінальний процесуальний кодекс України

11. Який з наведених суб'єктів має право дати письмову вказівку слідчому органу ДБР щодо проведення конкретної слідчої дії?

- A. Міністр юстиції України
- B. Генеральний прокурор
- C. Голова Верховного Суду
- D. Голова Вищої ради правосуддя

12. Визначте правильне співвідношення компетенції органів дізнання та органів досудового слідства:

- A. Органи дізнання розслідують всі види злочинів, тоді як органи досудового слідства – лише особливо тяжкі
- B. Органи дізнання здійснюють досудове розслідування лише за постановою прокурора
- C. Органи дізнання розслідують кримінальні проступки, а органи досудового слідства – злочини
- D. Органи дізнання підпорядковуються органам досудового слідства

13. Хто може бути уповноваженим здійснювати дізнання в межах провадження, відкритого за фактом порушення трудових прав працівника підприємства?

- A. Слідчий ДБР
- B. Уповноважена особа підрозділу Національної поліції
- C. Слідчий Служби безпеки України
- D. Прокурор органу місцевої прокуратури

14. У яких випадках Бюро економічної безпеки України має виключну підслідність?

- A. За кримінальними правопорушеннями, що посягають на фінансову безпеку держави
- B. За будь-якими економічними злочинами незалежно від суб'єкта їх вчинення
- C. За злочинами, вчиненими посадовими особами органів місцевого самоврядування
- D. За корупційними злочинами в органах державної влади

15. Який орган досудового розслідування має право здійснювати негласні слідчі (розшукові) дії у кримінальних провадженнях, що належать до його

підслідності?

- A. Лише Служба безпеки України
- B. Лише Національна поліція
- C. Будь-який орган досудового розслідування за погодженням з прокурором
- D. Лише уповноважений слідчий суддя

16. Яким актом було створено Державне бюро розслідувань як центральний орган виконавчої влади?

- A. Конституцією України
- B. Кримінальним процесуальним кодексом України
- C. Законом України “Про Державне бюро розслідувань”
- D. Указом Президента України

17. Який із наведених принципів найбільше пов’язаний з діяльністю органів досудового розслідування?

- A. Верховенство права
- B. Диспозитивність
- C. Публічність
- D. Рівність сторін у кримінальному провадженні

18. У разі порушення підслідності, яке рішення повинен прийняти прокурор?

- A. Залишити провадження в підпорядкуванні первісного органу
- B. Передати матеріали справи до слідчого судді
- C. Прийняти процесуальне рішення про передачу провадження відповідному органу
- D. Закрити кримінальне провадження

19. Що з наведеного НЕ є функцією Бюро економічної безпеки України?

- A. Проведення досудового розслідування у сфері фінансових злочинів
- B. Здійснення аналітичної роботи для виявлення системних загроз економіці
- C. Підготовка законопроектів у сфері митного регулювання
- D. Виявлення незаконного використання бюджетних коштів

20. Який орган є відповідальним за перевірку декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави?

- A. Вищий антикорупційний суд України
- B. Національне антикорупційне бюро України
- C. Національне агентство з питань запобігання корупції
- D. Спеціалізована антикорупційна прокуратура

21. Який із перелічених органів є досудовим слідчим органом у сфері корупційних злочинів?

- A. НАЗК

- B. ВАКС
- C. НАБУ
- D. САП

22. *Хто здійснює процесуальне керівництво у кримінальних провадженнях, що належать до підслідності НАБУ?*

- A. Генеральна прокуратура
- B. Вищий антикорупційний суд
- C. Національне агентство з питань запобігання корупції
- D. Спеціалізована антикорупційна прокуратура

23. *Який орган ухвалює вироки у справах щодо топ-корупції?*

- A. Верховний Суд
- B. Вищий антикорупційний суд
- C. Апеляційна палата НАБУ
- D. Окружний адміністративний суд

24. *Який орган уповноважений розглядати справи щодо адміністративних правопорушень, пов'язаних із корупцією?*

- A. НАБУ
- B. ВАКС
- C. НАЗК
- D. САП

25. *Який нормативно-правовий акт є основою діяльності НАЗК?*

- A. Закон України “Про судоустрій і статус суддів”
- B. Кримінальний кодекс України
- C. Закон України “Про запобігання корупції”
- D. Закон України “Про Національне антикорупційне бюро України”

26. *Який орган здійснює аналітично-профілактичну роботу щодо запобігання корупції?*

- A. Спеціалізована антикорупційна прокуратура
- B. Верховний Суд
- C. Національне агентство з питань запобігання корупції
- D. Міністерство юстиції України

27. *Хто призначає директора НАБУ?*

- A. Президент України
- B. Верховна Рада України
- C. Кабінет Міністрів України
- D. Рішення конкурсної комісії з подальшим затвердженням Президентом України

28. Яка інституція здійснює апеляційний перегляд рішень Вищого антикорупційного суду?

- A. Вищий антикорупційний суд (апеляційна палата)
- B. Апеляційна палата Верховного Суду
- C. Київський апеляційний суд
- D. Апеляційна палата НАБУ

29. Який орган здійснює моніторинг способу життя посадовців для виявлення невідповідності доходів і витрат?

- A. НАБУ
- B. САП
- C. НАЗК
- D. Верховний Суд

30. У якому випадку Вищий антикорупційний суд України має право ухвалити рішення щодо тимчасового відсторонення посадової особи від посади?

- A. Лише за наявності вироку суду
- B. За поданням НАЗК
- C. За клопотанням прокурора у межах кримінального провадження, яке належить до його підсудності
- D. За рішенням слідчого судді будь-якого суду загальної юрисдикції

31. Яким нормативним актом визначено організацію та порядок діяльності Вищого антикорупційного суду?

- A. Закон України “Про судоустрій і статус суддів”
- B. Закон України “Про Вищий антикорупційний суд”
- C. Закон України “Про запобігання корупції”
- D. Закон України “Про правовий статус суддів спеціалізованих судів”

32. У яких випадках Спеціалізована антикорупційна прокуратура може самостійно ініціювати кримінальне провадження без звернення НАБУ?

- A. У жодному – САП виконує лише процесуальне керівництво
- B. У випадку виявлення ознак злочину під час розгляду матеріалів, що надійшли з інших органів
- C. У випадку порушення прав людини
- D. У випадку, якщо виявлено адміністративне правопорушення, пов'язане з корупцією

33. Яке із тверджень найточніше відображає взаємозв'язок між НАБУ та НАЗК?

- A. НАЗК є підрозділом НАБУ
- B. НАБУ здійснює оперативне супроводження справ, відкритих НАЗК

- C. НАЗК направляє матеріали перевірок до НАБУ у випадку виявлення ознак кримінального правопорушення
- D. НАЗК здійснює процесуальне керівництво у справах НАБУ

34. Що з наведеного не входить до повноважень Національного агентства з питань запобігання корупції?

- A. Ведення Єдиного державного реєстру декларацій
- B. Здійснення досудового розслідування кримінальних правопорушень
- C. Перевірка дотримання антикорупційного законодавства в державних органах
- D. Моніторинг способу життя публічних службовців

Питання для самоконтролю:

1. Що таке досудове розслідування та яке його місце в системі кримінального провадження?
2. Визначте форми досудового розслідування.
3. Виявіть та проаналізуйте схожі риси і відмінності органів дізнання та досудового слідства?
4. На яких принципах будується діяльність органів досудового слідства?
5. Які органи уповноважені здійснювати досудове розслідування в Україні?
6. Які завдання покладаються на органи досудового розслідування?
7. У яких випадках досудове розслідування здійснюється у формі дізнання?
8. Які особливості правового статусу слідчого та уповноваженої особи органу дізнання?
9. Які кримінальні правопорушення віднесено до підслідності Державного бюро розслідувань?
10. Які функції виконує Бюро економічної безпеки України у сфері досудового розслідування?
11. Які основні нормативно-правові акти регулюють діяльність органів досудового розслідування?
12. У чому полягає роль прокурора у забезпеченні законності на етапі досудового розслідування?
13. Який порядок початку досудового розслідування відповідно до Кримінального процесуального кодексу України?
14. У яких випадках можливе передання кримінального провадження від одного органу досудового розслідування іншому?
15. Як здійснюється взаємодія між органами досудового розслідування та іншими суб'єктами кримінального провадження (суд, прокурор, оперативні підрозділи тощо)?
16. Які гарантії прав і свобод людини передбачені на етапі досудового розслідування?
17. У чому полягає аналітична складова діяльності Бюро економічної безпеки України?
18. У чому полягає головна мета створення антикорупційних органів в

Україні?

19. Які основні функції виконує Національне агентство з питань запобігання корупції (НАЗК)?
20. Якими є особливості правового статусу Національного антикорупційного бюро України (НАБУ) як органу досудового розслідування?
21. У чому полягає специфіка діяльності Спеціалізованої антикорупційної прокуратури (САП) та які її повноваження?
22. Які категорії справ розглядає Вищий антикорупційний суд України (ВАКС) і яка його юрисдикція?
23. Якими нормативно-правовими актами регулюється діяльність кожного з антикорупційних органів?
24. Які принципи лежать в основі взаємодії між НАБУ, САП, НАЗК і ВАКС?
25. Чим відрізняються адміністративні та кримінальні провадження у сфері боротьби з корупцією?
26. У яких випадках антикорупційні органи передають матеріали один одному? Яким є правовий механізм такої взаємодії?
27. Яким чином забезпечується незалежність та підзвітність антикорупційних органів в Україні?

Практичні завдання:

Практичне завдання 1

Фабула: До поліції звернувся громадянин із заявою про те, що з його офісу зникла комп'ютерна техніка на суму близько 15 000 грн.

Поліцейський, який прийняв заяву, повідомив, що таке правопорушення розслідується у формі дізнання.

Запитання: Чи правильно визначено форму досудового розслідування? Обґрунтуйте відповідь із посиланням на КПК України.

Практичне завдання 2

Фабула: Слідчий органу ДБР проводить розслідування стосовно судді, якого підозрюють у зловживанні службовим становищем.

Запитання: Чи входить розслідування щодо суддів до компетенції ДБР? Поясніть із посиланням на законодавство.

Практичне завдання 3

Фабула: Підприємство підозрюється в ухиленні від сплати податків на суму понад 1 млн грн. Поліція почала розслідування.

Запитання: Чи правильно визначено орган досудового розслідування? Обґрунтуйте відповідь.

Практичне завдання 4

Фабула: Слідчий Нацполіції вніс до ЄРДР відомості про крадіжку мобільного телефону. Потерпілий вимагає надати копію відповідного витягу.

Запитання: Чи має право потерпілий на отримання такої інформації та який документ регламентує ці дії?

Практичне завдання 5

Фабула: Під час досудового розслідування слідчий поліції провів обшук у приміщенні підприємства без ухвали слідчого судді, мотивуючи це “нагальністю”.

Запитання: Чи допустимі такі дії та на яку статтю закону слід послатися для оцінки ситуації?

Практичне завдання 6

Фабула: Уповноважена особа підрозділу Нацполіції проводить дізнання за фактом крадіжки велосипеда, що класифікується як злочин середньої тяжкості.

Запитання: Чи має право дізнавач здійснювати розслідування за цією кваліфікацією?

Практичне завдання 7

Фабула: Прокурор, який здійснює процесуальне керівництво у справі, дав слідчому письмову вказівку про обов’язковість проведення певної експертизи. Слідчий відмовився.

Запитання: Чи має прокурор право зобов’язати слідчого виконати таку вказівку? Обґрунтуйте відповідь.

Практичне завдання 8

Фабула: Під час розслідування БЕБ направило запит до банку щодо рахунків підозрюваного без санкції суду.

Запитання: Чи має БЕБ право отримувати банківську інформацію без дозволу суду?

Практичне завдання 9

Фабула: ДБР проводить розслідування щодо службовця обласної державної адміністрації, якого підозрюють у розтраті бюджетних коштів.

Запитання: Чи належить така справа до підслідності ДБР?

Практичне завдання 10

Фабула: До БЕБ надійшла інформація про фіктивне підприємництво. Після проведення аналітичного дослідження, матеріали були передані слідчому для внесення до ЄРДР.

Запитання: Чи відповідає така процедура закону та які нормативні акти її регулюють?

Практичне завдання 11

Фабула: Декларант подав щорічну декларацію, у якій зазначив лише частину доходів. Під час моніторингу способу життя посадовця НАЗК виявило невідповідність між доходами та витратами.

Запитання: Які дії може вжити НАЗК у цій ситуації?

Практичне завдання 12

Фабула: До НАБУ надійшла інформація про отримання хабара одним із керівників державного підприємства.

Запитання: Який орган здійснює процесуальне керівництво в цьому провадженні?

Практичне завдання 13

Фабула: Посадовець звернувся до суду з позовом про визнання протиправним рішення НАЗК щодо порушення ним вимог фінансового контролю.

Запитання: Який суд розглядатиме цю справу?

Практичне завдання 14

Фабула: Кандидат на посаду державної служби подав декларацію перед призначенням, проте не зазначив корпоративні права у підприємстві.

Запитання: Який орган має виявити це порушення та які наслідки можливі?

Практичне завдання 15

Фабула: Під час судового розгляду справи щодо зловживання владою одним із міністрів, захист заявив про необхідність розгляду справи у звичайному суді.

Запитання: Чи підсудна така справа Вищому антикорупційному суду?

Практичне завдання 16

Фабула: Директор НАБУ подав скаргу щодо втручання у діяльність працівників НАБУ з боку посадовців СБУ.

Запитання: До якого органу має звернутися директор НАБУ?

Практичне завдання 17

Фабула: Виявлено, що суддя приховав інформацію про квартиру в столиці у своїй декларації.

Запитання: Яка послідовність дій антикорупційних органів у цій ситуації?

Практичне завдання 18

Фабула: НАЗК встановило конфлікт інтересів у дії керівника держпідприємства, який уклав контракт з фірмою свого брата.

Запитання: Які наслідки можуть настати?

Практичне завдання 19

Фабула: Після передачі справи до ВАКС, захист наполягає на поверненні її до суду першої інстанції за місцем вчинення злочину.

Запитання: Чи має таке клопотання правові підстави?

Практичне завдання 20

Фабула: У межах кримінального провадження, відкритого НАБУ, було проведено обшук у квартирі посадовця. Захист стверджує, що це порушення прав людини.

Запитання: Які вимоги до проведення обшуку встановлені законом і хто здійснює контроль за їх дотриманням?

Теми есе-роздумів:

1. Досудове розслідування як фундамент ефективної кримінальної юстиції.
2. Незалежність Державного бюро розслідувань: виклик чи реальність?
3. Бюро економічної безпеки України: аналітична служба чи нова правоохоронна модель?
4. НАБУ як символ боротьби з корупцією: здобутки і спокуси.
5. Спеціалізована антикорупційна прокуратура: чи можлива незалежність у системі прокуратури?
6. Вищий антикорупційний суд – еталон справедливості чи експеримент довіри?
7. Система антикорупційних органів України: синергія чи конкуренція?

ТЕМА 7

ОРГАНИ ТА УСТАНОВИ ЮСТИЦІЇ. НОТАРІАТ. АДВОКАТУРА

Errare humanum est, stultum est in errore perseverare
Людині властиво помилятися, нерозумно уперто триматися своєї помилки

Quod non est in actis, non est in mundo
Що не підтверджено документально, те не існує (не має значення)

Qui parcit nocentibus innocentes punit
Той, хто щадить винних, карає невинних

Метою практичного заняття є формування у студентів цілісного уявлення про систему органів та установ юстиції в Україні, розкриття їх правового статусу, структури, функцій та повноважень; забезпечення розуміння ролі цих інституцій у реалізації правосуддя, державної правової політики,

захисті прав і свобод громадян, а також вироблення навичок аналізу нормативно-правових актів, що регулюють діяльність органів юстиції, для їх практичного застосування у професійній діяльності.

Також мета полягає у формуванні системних знань про правову природу, організацію, функції та повноваження нотаріату як інституту, що забезпечує охорону прав і законних інтересів фізичних та юридичних осіб, а також держави, через посвідчення правочинів, засвідчення фактів, вчинення інших нотаріальних дій відповідно до чинного законодавства України.

Також метою є сформулювати у студентів системне уявлення про адвокатуру як невід'ємний елемент системи правосуддя в Україні, з'ясувати її роль у забезпеченні реалізації права на правову допомогу, розкрити конституційно-правові засади організації та функціонування адвокатури, а також сформулювати знання про правовий статус адвоката, порядок набуття адвокатського статусу, гарантії адвокатської діяльності та особливості органів адвокатського самоврядування.

План практичного заняття:

1. Міністерство юстиції: його структура, завдання та функції
2. Порядок організації та діяльності державної виконавчої служби та приватних виконавців
3. Поняття та основні функції нотаріату
4. Організація та форми діяльності нотаріату
5. Поняття та організаційні форми діяльності адвокатури
6. Правовий статус адвоката

Перелік ключових термінів і понять:

Міністерство юстиції України; система юстиції; державна виконавча служба; приватний виконавець; нотаріат; нотаріальна дія; державний нотаріус; приватний нотаріус; адвокатура; адвокат; адвокатська діяльність; адвокатське самоврядування; правова допомога; професійна етика адвоката; доступ до правосуддя.

Методичні вказівки до практичного заняття:

Розкриваючи зміст першого питання, необхідно визначити місце та роль Міністерства юстиції України у системі центральних органів виконавчої влади. Слід охарактеризувати його структуру, основні завдання та функції, закріплені в Положенні про Міністерство юстиції України, зокрема: формування державної політики у сфері правосуддя, нотаріату, виконання судових рішень, державної реєстрації, правової освіти та правової допомоги населенню. Варто також висвітлити роль Мін'юсту у реалізації реформ, спрямованих на діджиталізацію правосуддя й запровадження сервісної моделі надання правових послуг.

При підготовці до другого питання потрібно дослідити порядок

організації діяльності державної виконавчої служби та інституту приватних виконавців. Необхідно визначити їх повноваження, підпорядкованість, відмінності у правовому статусі та процедурі здійснення виконавчих дій. Важливо простежити механізми контролю за діяльністю виконавців, умови допуску до професії приватного виконавця та роль Міністерства юстиції у координації системи примусового виконання рішень судів.

Під час підготовки до третього питання слід визначити поняття та основні функції нотаріату, який забезпечує захист прав і законних інтересів громадян шляхом надання юридичної достовірності документам і фактам. Необхідно проаналізувати правову основу діяльності нотаріату – Закон України “Про нотаріат” – і показати, як нотаріальні дії сприяють стабільності цивільного обороту.

Розкриваючи зміст четвертого питання, слід звернути увагу на організацію та форми діяльності нотаріату. Важливо розмежовувати державний і приватний нотаріат, визначити вимоги до нотаріусів, порядок отримання свідоцтва на право зайняття нотаріальною діяльністю та функції нотаріальних палат. Варто також розглянути особливості електронного нотаріату, перспективи впровадження єдиного реєстру нотаріальних дій та гарантії нотаріальної таємниці.

При підготовці до п'ятого питання необхідно з'ясувати поняття, принципи та організаційні форми діяльності адвокатури. Слід розкрити роль адвокатури як незалежного інституту громадянського суспільства, який забезпечує право на захист і правову допомогу. Доцільно дослідити різновиди адвокатських об'єднань – бюро, колегії, об'єднання – та принципи самоврядування адвокатури.

Під час підготовки до шостого питання потрібно охарактеризувати правовий статус адвоката, зокрема його права, обов'язки, гарантії професійної незалежності та відповідальність. Слід звернути увагу на Кодекс етики адвоката України, механізми дисциплінарної відповідальності та роль кваліфікаційно-дисциплінарних комісій. Рекомендується проаналізувати приклади із судової практики, що демонструють значення адвокатської незалежності для реалізації принципу справедливого судочинства.

Тести:

1. Який орган є центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної правової політики?

- A. Верховна Рада України
- B. Міністерство юстиції України
- C. Національна поліція України
- D. Кабінет Міністрів України

2. Хто очолює Міністерство юстиції України?

- A. Голова Конституційного Суду України

- B. Генеральний прокурор
- C. Міністр юстиції
- D. Голова Верховного Суду

3. Яка з наведених функцій НЕ належить до повноважень Міністерства юстиції України?

- A. Організація та контроль діяльності нотаріату
- B. Представництво держави в міжнародних судових установах
- C. Проведення досудового розслідування кримінальних правопорушень
- D. Організація функціонування державної виконавчої служби

4. Яке з положень стосується територіальних органів юстиції?

- A. Вони мають статус конституційних органів
- B. Є представництвами органів судової влади
- C. Діють як урядові уповноважені в регіонах
- D. Є структурними підрозділами Міністерства юстиції України

5. Яке з наведених завдань виконує Державна виконавча служба України?

- A. Складання адміністративних протоколів
- B. Виконання судових рішень та рішень інших органів
- C. Проведення оперативно-розшукової діяльності
- D. Надання безоплатної вторинної правової допомоги

6. Хто має право здійснювати примусове виконання рішень поряд з державними виконавцями?

- A. Адвокати
- B. Нотаріуси
- C. Приватні виконавці
- D. Судді

7. Хто контролює діяльність приватного виконавця?

- A. Верховний Суд України
- B. Міністерство внутрішніх справ
- C. Міністерство юстиції України
- D. Офіс Генерального прокурора

8. Який нормативно-правовий акт регулює діяльність приватних виконавців в Україні?

- A. Закон України “Про адвокатуру та адвокатську діяльність”
- B. Закон України “Про виконавче провадження”
- C. Закон України “Про судоустрій і статус суддів”
- D. Закон України “Про Конституційний Суд України”

9. Яке з наведених тверджень є правильним щодо територіальних органів юстиції?

- A. Вони не мають жодних контролюючих функцій
- B. Вони здійснюють нотаріальну діяльність у регіонах
- C. Вони виконують функції з реєстрації актів цивільного стану
- D. Вони підпорядковуються районним державним адміністраціям

10. Яка з наведених функцій НЕ виконується Міністерством юстиції України?

- A. Ведення Єдиного державного реєстру юридичних осіб
- B. Координація діяльності судів
- C. Надання методичної допомоги у сфері правової освіти
- D. Забезпечення ведення електронної системи виконавчого провадження

11. Яке з наведених тверджень найбільш точно відображає співвідношення повноважень державних і приватних виконавців?

- A. Приватні виконавці здійснюють лише виконавчі дії за рішеннями господарських судів
- B. Державні виконавці мають ширший обсяг повноважень, ніж приватні, зокрема щодо виконання рішень у справах, де стороною є держава
- C. Приватні виконавці мають повноваження виконувати всі види рішень без обмежень
- D. Державні виконавці не можуть виконувати рішення, які пов'язані з майновими спорами

12. У якому випадку Міністерство юстиції України може відмовити у видачі посвідчення приватному виконавцю?

- A. Якщо особа має вищу юридичну освіту, але не має досвіду правозастосування
- B. Якщо особа не склала кваліфікаційного іспиту
- C. Якщо особа працювала в органах прокуратури менш ніж 10 років
- D. Якщо особа була зарахована до резерву держслужби, але не працевлаштована

13. Який із нижченаведених органів має право накладати дисциплінарне стягнення на приватного виконавця?

- A. Вища рада правосуддя
- B. Кваліфікаційна комісія приватних виконавців
- C. Міністерство юстиції України
- D. Національна асоціація виконавців

14. Який правовий наслідок має рішення Європейського суду з прав людини у справі проти України щодо неефективності виконання національних судових рішень?

- A. Воно є рекомендаційним і не потребує жодних дій з боку України
- B. Воно зобов'язує Україну вжити заходів законодавчого характеру
- C. Воно не має правового значення для виконавчої служби
- D. Його виконання покладається виключно на Верховну Раду України

15. У чому полягає основна мета створення інституту приватного виконавця в Україні?

- A. Підвищення ролі суду у виконанні рішень
- B. Запровадження безоплатної правової допомоги
- C. Забезпечення конкуренції в системі примусового виконання рішень
- D. Усунення корупційних ризиків в адвокатурі

16. У чому полягає відмінність між правовим статусом територіальних органів юстиції та місцевих адміністративних судів?

- A. Територіальні органи юстиції здійснюють правосуддя
- B. Адміністративні суди є структурними підрозділами Мін'юсту
- C. Територіальні органи юстиції реалізують політику виконавчої влади, а суди – здійснюють правосуддя
- D. Обидва органи мають однакову організаційну підпорядкованість

17. Яке з наведених повноважень є спільним для державної виконавчої служби та приватних виконавців?

- A. Реалізація арештованого майна
- B. Звернення до Конституційного Суду з поданням
- C. Надання роз'яснень щодо судового рішення
- D. Винесення обвинувальних вироків

18. Який порядок організації конкурсного відбору на посаду державного виконавця передбачено законодавством України?

- A. За процедурою, що регламентується Кримінальним процесуальним кодексом
- B. Відповідно до Закону України "Про державну службу" з урахуванням спеціальних вимог
- C. Через рішення суду
- D. У рамках нотаріальної палати України

19. Який з органів веде Єдиний державний реєстр нормативно-правових актів?

- A. Верховна Рада України
- B. Державна судова адміністрація
- C. Міністерство юстиції України
- D. Конституційний Суд України

20. Яка з наведених форм участі Міністерства юстиції України у міжнародному співробітництві є найпоширенішою?

- A. Делегування суддів на стажування
- B. Надання правової допомоги іноземним урядам
- C. Участь у переговорах щодо укладення міжнародних договорів у сфері правосуддя
- D. Представництво держави у справах про адміністративні правопорушення за кордоном

21. Який основний закон визначає правові засади нотаріальної діяльності в Україні?

- A. Закон України “Про судоустрій і статус суддів”
- B. Закон України “Про адвокатуру та адвокатську діяльність”
- C. Закон України “Про нотаріат”
- D. Цивільний кодекс України

22. Хто може здійснювати нотаріальну діяльність в Україні?

- A. Тільки державні службовці
- B. Усі юристи з вищою освітою
- C. Тільки державні нотаріуси
- D. Державні та приватні нотаріуси

23. Який орган здійснює контроль за нотаріальною діяльністю в Україні?

- A. Верховна Рада України
- B. Міністерство юстиції України
- C. Кабінет Міністрів України
- D. Національна асоціація адвокатів

24. Який документ надає нотаріусу право на вчинення нотаріальних дій?

- A. Посвідка на проживання
- B. Адвокатське свідоцтво
- C. Свідоцтво про право на зайняття нотаріальною діяльністю
- D. Диплом про юридичну освіту

25. Який з наведених правочинів обов’язково підлягає нотаріальному посвідченню?

- A. Усна домовленість про надання позики
- B. Купівля-продаж квартири
- C. Укладення трудового договору
- D. Видача довіреності на отримання пенсії

26. Який строк зберігання документів у нотаріуса після вчинення нотаріальної дії?

- A. 1 рік
- B. 3 роки

- C. 5 років
- D. Безстроково або відповідно до законодавства

27. *Яка з функцій не є характерною для нотаріату?*

- A. Посвідчення заповітів
- B. Вчинення виконавчих написів
- C. Проведення судових розглядів
- D. Засвідчення копій документів

28. *У якій формі нотаріус повинен здійснювати посвідчення договорів?*

- A. Усно
- B. Телефонним дзвінком
- C. Письмовій, із дотриманням вимог законодавства
- D. Електронною поштою

29. *Хто може бути призначений на посаду державного нотаріуса?*

- A. Будь-яка повнолітня особа
- B. Громадянин України з вищою економічною освітою
- C. Громадянин України, який відповідає встановленим законом вимогам
- D. Депутат місцевої ради

30. *Який орган приймає рішення про анулювання свідоцтва про право на зайняття нотаріальною діяльністю?*

- A. Вища рада правосуддя
- B. Міністерство юстиції України
- C. Кабінет Міністрів України
- D. Суд

31. *У разі відмови нотаріуса у вчиненні нотаріальної дії особа має право:*

- A. Подати скаргу до Конституційного Суду України
- B. Подати скаргу до Ради адвокатів
- C. Оскаржити дії нотаріуса в судовому порядку
- D. Оскаржити відмову виключно до нотаріальної палати

32. *Які з наведених осіб мають право вчиняти окремі нотаріальні дії у населених пунктах, де немає нотаріусів?*

- A. Працівники виконавчої служби
- B. Посадові особи органів місцевого самоврядування, визначені законом
- C. Депутати місцевих рад
- D. Спеціалісти юридичних відділів при ОВА

33. *Яке з наведених положень є обов'язковою умовою для отримання свідоцтва про право на зайняття нотаріальною діяльністю?*

- A. Наявність трирічного стажу адвокатської діяльності
- B. Складання кваліфікаційного іспиту та проходження стажування
- C. Складання судового іспиту у ВККС
- D. Надання рекомендації від асоціації нотаріусів

34. Яким чином нотаріус вчиняє виконавчий напис згідно із законодавством?

- A. Лише за рішенням суду
- B. На підставі письмової заяви позивача
- C. За наявності безспірної заборгованості, підтвердженої документами, визначеними переліком Мін'юсту
- D. За клопотанням державного виконавця

35. Який правовий статус має приватний нотаріус відповідно до чинного законодавства України?

- A. Посадова особа органу виконавчої влади
- B. Державний службовець
- C. Суб'єкт незалежної професійної діяльності, який діє від імені держави
- D. Працівник Міністерства юстиції

36. Який із принципів НЕ належить до принципів здійснення адвокатської діяльності згідно із Законом України "Про адвокатуру та адвокатську діяльність"?

- A. Верховенство права
- B. Доступність правової допомоги
- C. Презумпція невинуватості
- D. Незалежність адвоката

37. Який орган приймає рішення про надання особі права на заняття адвокатською діяльністю?

- A. Рада адвокатів України
- B. З'їзд адвокатів України
- C. Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури
- D. Міністерство юстиції України

38. Що з наведеного є організаційною формою адвокатської діяльності?

- A. Юридичний факультет
- B. Адвокатське бюро
- C. Судова палата
- D. Правоохоронний центр

39. Яке з наведених прав НЕ належить до прав адвоката під час здійснення професійної діяльності?

- A. Отримувати відомості з обмеженим доступом без згоди клієнта

- В. Збирати відомості, необхідні для надання правової допомоги
- С. Мати безперешкодний доступ до клієнта
- Д. Отримувати копії документів у судах і органах влади

40. Хто скликає З'їзд адвокатів України?

- А. Міністерство юстиції
- В. Президент України
- С. Рада адвокатів України
- Д. Кваліфікаційна палата

41. Що з наведеного є підставою для зупинення адвокатської діяльності?

- А. Переїзд до іншої області
- В. Подання заяви про призупинення
- С. Незгода з рішенням Ради адвокатів
- Д. Відмова від підписання контракту з клієнтом

42. Який строк стажування передбачений для особи, яка має намір стати адвокатом (за загальним правилом)?

- А. 1 рік
- В. 6 місяців
- С. 3 місяці
- Д. 2 роки

43. Що з наведеного НЕ є гарантією адвокатської діяльності?

- А. Неможливість притягнення до відповідальності за правову позицію
- В. Обов'язковість ліцензії на адвокатську діяльність
- С. Заборона втручання в адвокатську діяльність
- Д. Гарантії конфіденційності адвокатської таємниці

44. Який орган веде Єдиний реєстр адвокатів України?

- А. Національна асоціація адвокатів України
- В. Міністерство юстиції України
- С. Верховна Рада України
- Д. Кабінет Міністрів України

45. Який орган є вищим представницьким органом адвокатури України?

- А. Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури
- В. Вища рада правосуддя
- С. З'їзд адвокатів України
- Д. Рада адвокатів регіону

46. Яка з наведених обставин є несумісною з адвокатською діяльністю?

- А. Робота в юридичній клініці при ВНЗ

- В. Викладацька діяльність на неповній ставці
- С. Обрання депутатом сільської ради
- Д. Обіймання посади в прокуратурі

47. Яка форма дисциплінарного стягнення може бути застосована до адвоката за порушення присяги?

- А. Усне зауваження
- В. Тимчасове обмеження прав клієнтів
- С. Позбавлення права на зайняття адвокатською діяльністю
- Д. Вилучення посвідчення адвоката правоохоронними органами

48. Який строк встановлюється для подачі дисциплінарної скарги на адвоката з моменту виявлення правопорушення?

- А. 1 місяць
- В. 3 місяці
- С. 6 місяців
- Д. 1 рік

49. У який спосіб адвокат може здійснювати свою діяльність одноосібно?

- А. У складі адвокатського об'єднання
- В. Через громадську організацію
- С. Шляхом створення адвокатського бюро
- Д. Через центр безоплатної правової допомоги

50. Що є юридичним підтвердженням наявності права особи на здійснення адвокатської діяльності?

- А. Вступ до Національної асоціації адвокатів України
- В. Проходження атестації
- С. Внесення до ЄРАУ
- Д. Стажування у практикуючого адвоката

51. Який орган ухвалює рішення про притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності?

- А. Рада адвокатів регіону
- В. Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури
- С. З'їзд адвокатів України
- Д. Дисциплінарна палата

52. Який документ засвідчує особу адвоката під час виконання ним професійної діяльності?

- А. Свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю
- В. Паспорт громадянина України
- С. Ордер

D. Адвокатське посвідчення

53. Який орган затверджує Правила адвокатської етики?

- A. Рада адвокатів України
- B. З'їзд адвокатів України
- C. Кваліфікаційна палата
- D. Міністерство юстиції

54. У якому випадку адвокат зобов'язаний відмовитися від надання правової допомоги?

- A. Якщо клієнт не уклав письмовий договір
- B. Якщо дізнався про відсутність перспектив справи
- C. Якщо існує конфлікт інтересів
- D. Якщо справа є дрібною

55. Який з органів адвокатського самоврядування має повноваження встановлювати розмір членських внесків?

- A. З'їзд адвокатів України
- B. Рада адвокатів України
- C. Рада адвокатів регіону
- D. Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури

Питання для самоконтролю:

1. Яке місце в системі органів виконавчої влади займає Міністерство юстиції України?
2. Які основні завдання покладено на Міністерство юстиції України?
3. У чому полягає структура Міністерства юстиції України та які його центральні підрозділи Ви можете назвати?
4. Якими є основні функції Міністерства юстиції України у сфері нормотворчості та правового регулювання?
5. У чому полягає правова природа повноважень Міністерства юстиції щодо державної реєстрації юридичних осіб та актів цивільного стану?
6. Яка нормативно-правова база регулює діяльність територіальних органів юстиції?
7. У чому полягає компетенція територіальних органів юстиції в контексті реалізації політики держави на місцях?
8. Порівняйте функціональні відмінності державної виконавчої служби та приватних виконавців. Які обмеження існують для приватних виконавців?
9. Які основні вимоги ставляться до особи, яка бажає стати приватним виконавцем в Україні?
10. У яких випадках виконавчі дії можуть бути здійснені виключно державним виконавцем?
11. Яким чином Міністерство юстиції здійснює контроль за діяльністю

приватних виконавців?

12. Яке значення має Єдиний державний реєстр виконавчих документів та хто забезпечує його функціонування?
13. У чому полягають основні проблеми у сфері виконання судових рішень в Україні та які шляхи їх вирішення пропонуються на законодавчому рівні?
14. Як здійснюється міжнародне співробітництво у сфері юстиції? Яку роль у цьому відіграє Міністерство юстиції?
15. Яке співвідношення між функціями Мін'юсту та іншими правоохоронними або правозастосовними органами (прокуратурою, судами, поліцією)?
16. Що таке нотаріат і які його основні функції у правовій системі України?
17. Якими є принципи здійснення нотаріальної діяльності?
18. Які органи та посадові особи мають право вчиняти нотаріальні дії в Україні?
19. У чому полягає відмінність між державним та приватним нотаріусом?
20. Які вимоги встановлені до особи, яка бажає стати нотаріусом?
21. У яких випадках нотаріус може відмовити у вчиненні нотаріальної дії?
22. Які нотаріальні дії передбачені законодавством України?
23. Який порядок отримання свідоцтва про право на зайняття нотаріальною діяльністю?
24. Які органи здійснюють контроль за нотаріальною діяльністю?
25. Які особливості посвідчення договорів купівлі-продажу нерухомого майна нотаріусом?
26. Що таке виконавчий напис нотаріуса та які умови його вчинення?
27. Якими є підстави для припинення нотаріальної діяльності?
28. Які посадові особи органів місцевого самоврядування можуть вчиняти нотаріальні дії у сільських населених пунктах?
29. Які вимоги до організації нотаріального діловодства та зберігання документів?
30. Яка відповідальність передбачена за порушення нотаріусом вимог законодавства?
31. Що таке адвокатура та які її основні завдання в Україні?
32. Які організаційні форми здійснення адвокатської діяльності передбачені законодавством України?
33. Які принципи лежать в основі адвокатської діяльності?
34. Які гарантії незалежності адвоката встановлено чинним законодавством?
35. Який порядок набуття права на зайняття адвокатською діяльністю?
36. У яких випадках адвокатська діяльність є несумісною з іншими видами діяльності?
37. У чому полягає сутність адвокатської таємниці? Хто зобов'язаний її зберігати?
38. Які права та обов'язки має адвокат при здійсненні професійної діяльності?
39. Які є підстави і порядок притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності?

40. Які органи входять до системи адвокатського самоврядування в Україні та які їхні функції?
41. Яку роль відіграє З'їзд адвокатів України в організації адвокатури?
42. Які повноваження має Рада адвокатів України?
43. У чому полягає діяльність Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури?
44. Який порядок складання кваліфікаційного іспиту для здобуття статусу адвоката?
45. Які вимоги ставляться до особи, що бажає отримати право на заняття адвокатською діяльністю?
46. У чому полягає відмінність між індивідуальним адвокатським бюро та адвокатським об'єднанням?
47. Що таке Єдиний реєстр адвокатів України (ЄРАУ) та які його функції?
48. Яким чином захищаються права адвокатів при здійсненні ними професійної діяльності?
49. Які етичні норми адвокатської діяльності закріплені в Правилах адвокатської етики?
50. Які особливості надання безоплатної правової допомоги адвокатами?

Практичні завдання:

Практичне завдання 1.

Фабула: Громадянка Шевченко склала іспит для здобуття статусу приватного виконавця. Вона має вищу юридичну освіту та 2 роки стажу роботи юрисконсультантом. Проте їй відмовили у видачі посвідчення.

Запитання:

Чи законною є така відмова? Які умови передбачені законодавством для набуття статусу приватного виконавця?

Практичне завдання 2.

Фабула: Товариство з обмеженою відповідальністю "Кодекс+" подало документи на реєстрацію зміни керівника. Їм було відмовлено органом державної реєстрації, що діє у складі територіального управління юстиції.

Запитання: Які повноваження мають територіальні органи юстиції у сфері державної реєстрації? Чи правомірною є їхня відмова?

Практичне завдання 3.

Фабула: Державний виконавець здійснив опис майна боржника для примусового виконання судового рішення. Боржник вважає ці дії незаконними, оскільки майно належить третій особі.

Запитання: Який порядок оскарження дій виконавця передбачено законом?

Практичне завдання 4.

Фабула: Комітет Верховної Ради звернувся до Міністерства юстиції з проханням провести правову експертизу законопроекту.

Запитання: Чи входить така діяльність до повноважень Міністерства юстиції? Які нормативні акти це регулюють?

Практичне завдання 5.

Фабула: Приватний виконавець Самчук не дотримувався строків у виконавчих провадженнях. Скаргу на нього подано до Міністерства юстиції.

Запитання: Які заходи дисциплінарного впливу можуть бути застосовані? Хто ухвалює рішення?

Практичне завдання 6.

Фабула: Європейський суд з прав людини виніс рішення проти України щодо невиконання судових рішень.

Запитання: Хто представляє Україну у цій справі? Яку роль тут відіграє Мін'юст?

Практичне завдання 7.

Фабула: Суд виніс рішення про стягнення коштів з районної державної адміністрації. Приватний виконавець відмовився виконувати це рішення.

Запитання: Чи правомірною є така відмова?

Практичне завдання 8.

Фабула: Міністерство юстиції отримало інформацію про порушення законодавства приватним нотаріусом.

Запитання: Які повноваження має Мін'юст щодо контролю за нотаріальною діяльністю?

Практичне завдання 9.

Фабула: Під час виконання рішення виконавець стягнув з боржника виконавчий збір у розмірі 10 % від суми боргу. Боржник вважає це незаконним.

Запитання: Чи правомірним є таке стягнення?

Практичне завдання 10.

Фабула: Фізична особа подала скаргу до територіального органу юстиції щодо відмови нотаріуса в посвідченні договору.

Запитання: Який механізм розгляду такої скарги? Які повноваження має орган юстиції?

Практичне завдання 11

Фабула: До нотаріуса звернувся громадянин із проханням посвідчити договір купівлі-продажу квартири. Під час перевірки документів нотаріус

виявив, що один зі співвласників квартири – неповнолітня особа.

Запитання: Чи має нотаріус право посвідчити цей договір? Які документи повинні бути надані додатково?

Практичне завдання 12

Фабула: До приватного нотаріуса звернулася особа з проханням видати дублікати втрачених нотаріальних документів, складених державним нотаріусом іншої області.

Запитання: Чи має приватний нотаріус право видавати такі дублікати?

Практичне завдання 13

Фабула: Нотаріус посвідчив заповіт громадянина, а через тиждень отримав інформацію про його смерть. Родичі наполягають на видачі дублікату заповіту.

Запитання: Чи має нотаріус право видавати дублікат заповіту після смерті заповідача?

Практичне завдання 14

Фабула: Мешканець села звернувся до сільської ради з проханням посвідчити довіреність. У селі немає нотаріуса.

Запитання: Чи має право посадова особа сільської ради посвідчити таку довіреність?

Практичне завдання 15

Фабула: Особа подала заяву до нотаріуса про посвідчення договору дарування автомобіля. Нотаріус виявив, що техпаспорт не оформлений на дарувальника.

Запитання: Яке рішення повинен прийняти нотаріус?

Практичне завдання 16

Фабула: До нотаріуса звернулася особа з проханням посвідчити договір довічного утримання, в якому отримувачем утримання є особа, визнана недієздатною.

Запитання: Чи може нотаріус посвідчити такий договір?

Практичне завдання 17

Фабула: Нотаріус посвідчив договір дарування будинку між подружжям, однак не пересвідчився у відсутності спільної сумісної власності.

Запитання: Які правові наслідки має недотримання такого порядку посвідчення?

Практичне завдання 18

Фабула: До нотаріуса звернувся клієнт із проханням посвідчити договір

оренди землі, укладений на 25 років.

Запитання: Чи є нотаріальне посвідчення обов'язковим для такого договору?

Практичне завдання 19

Фабула: Приватний нотаріус посвідчив довіреність на представництво інтересів особи, яку він особисто знає, однак не ідентифікував її документи.

Запитання: Чи є така дія законною?

Практичне завдання 20

Фабула: Громадянин звернувся до нотаріуса з проханням здійснити виконавчий напис на підставі розписки, датованої 10 років тому.

Запитання: Чи може нотаріус вчинити виконавчий напис у цьому випадку?

Практичне завдання 21

Фабула: Громадянин Петренко, працюючи адвокатом, балотується на посаду міського голови. Після перемоги на виборах він не припиняє адвокатську діяльність.

Запитання: Чи є така поведінка правомірною? Обґрунтуйте відповідь із посиланням на відповідні норми закону.

Практичне завдання 22

Фабула: Адвокат Левченко передав у медіа інформацію, отриману від клієнта у справі, що викликала резонанс.

Запитання: Чи має право адвокат розголошувати таку інформацію?

Практичне завдання 23

Фабула: Особа, яка має вищу юридичну освіту та 3 роки стажу, не пройшла стажування та екзамен, однак зареєструвала себе як адвоката.

Запитання: Чи є законною її діяльність?

Практичне завдання 24

Фабула: До Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури надійшла скарга щодо зловживань з боку адвоката. Він заявив, що Рада адвокатів України не має повноважень його розглядати.

Запитання: Який орган розглядає дисциплінарні справи?

Практичне завдання 25

Фабула: Громадянин України К. звернувся в кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури з заявою про складання іспиту на право отримання свідоцтва про право заняття адвокатською діяльністю.

У заяві було відмовлено. КДК адвокатури мотивувала відмову тим, що

громадянин К. має стаж роботи лише 1 рік.

Запитання: Чи законна відмова КДК?

Які вимоги пред'являються до осіб, які виявили бажання займатися адвокатською діяльністю?

Практичне завдання 26

Фабула: Під час службового відрядження, адвокат А. Розказав своєму колезі адвокату С. про деталі справи, яка знаходиться в його провадженні. При цьому, він використовував данні, які стали йому відомі під час приватної бесіди з його клієнтом. Адвокат С. порадив адвокату А. підкупити свідків та потерпілого з метою отримання від них необхідної інформації.

Запитання: Чи порушенні в даному випадку принципи діяльності адвокатури? Якщо так, то які? Якщо так, то ким саме?

Практичне завдання 27

Фабула: Адвокат, Н. був притягнений до кримінальної відповідальності. Рішенням кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури його адвокатська діяльність була закрита, а видане йому свідоцтво анульоване. У подальшому, кримінальну справу відносно адвоката Н. було закрито за відсутністю складу злочину. Рішення кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокат Н. оскаржив в Вищу кваліфікаційну комісію адвокатури.

Запитання: Яке рішення має бути прийняте по скарзі адвоката

Практичне завдання 28

Фабула: Громадянин України С., що є приватним підприємцем, в травні 2024 року здавав кваліфікаційний іспит до кваліфікаційно-дисциплінарної комісії, однак не здав його. В січні 2025 року він знов звернувся до КДК з заявою про повторне складання іспиту, однак йому було відмовлено.

Запитання: Чи законна відмова КДК?

Практичне завдання 29

Фабула: Особисті речі адвоката П., що виконував доручення по захисту обвинуваченого Ж., були доглянуті контролером слідчого ізолятора. Дії контролера адвокат П. Оскаржив начальнику слідчого ізолятора, мотивуючи скаргу тим, що у відповідності з Законом України “Про адвокатуру та адвокатську діяльність” адвокат не підлягає догляду.

Запитання: Чи правий адвокат П.? Чи дійсно було порушене його право?

Практичне завдання 30

Фабула: Обвинувачений Н. звернувся до адвоката С. з проханням про захист у процесі досудового слідства та в суді. Адвокат С. відмовився від надання юридичної допомоги на підставі того, що він раніше надавав допомогу потерпілому по цій же справі, коли складав заяву про порушення його прав до

правоохоронних органів.

Запитання: Чи законна відмова адвоката С.?

Теми есе-роздумів:

1. Міністерство юстиції як координатор реформ правової системи України.
2. Державний і приватний виконавці: конкуренція чи співпраця в інтересах правосуддя?
3. Нотаріат як гарант правової визначеності в цивільному обороті.
4. Електронний нотаріат: виклики цифрової доби та питання довіри.
5. Адвокатура як інститут демократії: чи можлива незалежність без самоврядування?
6. Професійна етика адвоката: моральні межі юридичного ремесла.
7. Правова допомога як соціальна місія адвокатури у воєнний час.

ГЛОСАРІЙ

Адвокатська діяльність – це незалежна професійна діяльність адвоката щодо здійснення захисту, представництва та надання інших видів правничої допомоги клієнту.

Адвокатура України – це недержавний самоврядний інститут, що забезпечує здійснення захисту, представництва та надання інших видів правничої допомоги на професійній основі, а також самостійно вирішує питання своєї організації і діяльності.

АЕС – атомна електростанція – електростанція, в якій атомна (ядерна) енергія перетворюється на електричну.

Апеляція – це форма перегляду рішень суду першої інстанції, що не набрали чинності, судами вищої інстанції.

АРК – Автономна Республіка Крим.

БЕБ – Бюро економічної безпеки України.

ВАКС / ВАСУ – Вищий антикорупційний суд України.

ВКК – Вища кваліфікаційна комісія.

Влада – це авторитетна сила, яка має реальні можливості здійснювати свою волю в соціальному житті, використовуючи різні способи та методи, у тому числі і примус.

ВРП – Вища рада правосуддя.

ВСУ – Верховний Суд України.

ГРМЕ – Громадська рада міжнародних експертів.

ГУ ДПС – Головне управління Державної податкової служби.

ГУР МО – Головне управління розвідки Міністерства оборони України.

ДАСУ – Державна аудиторська служба України.

ДБР – Державне бюро розслідувань.

Декларування – це надання митному органу юридичною чи фізичною особою за встановленою формою (письмовою, усною, шляхом вчинення дій) точних відомостей про товари, мету їх переміщення через митний кордон України, а також відомостей, необхідних для здійснення їх митного контролю та митного оформлення.

Дисциплінарне провадження – спеціальна процедура розгляду відповідним органом дисциплінарної скарги, в якій містяться відомості про вчинення дисциплінарного проступку.

Дізнавач – це службова особа підрозділу дізнання органу Національної поліції, органу безпеки, органу Бюро економічної безпеки України, органу Державного бюро розслідувань, Національного антикорупційного бюро України, які уповноважені в межах компетенції, передбаченої КПК України, здійснювати досудове розслідування кримінальних проступків.

Дізнання – це форма досудового розслідування, в якій здійснюється розслідування кримінальних проступків.

ДМС – Державна міграційна служба.

ДНДЕКЦ – Державний науково-дослідний експертно-криміналістичний центр.

Досудове розслідування – це стадія кримінального провадження, яка починається з моменту внесення відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань і закінчується закриттям кримінального провадження або направленням до суду обвинувального акта, клопотання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру, клопотання про звільнення особи від кримінальної відповідальності чи клопотання про закриття кримінального провадження.

Досудове слідство – форма досудового розслідування, в якій здійснюється розслідування злочинів.

ДПС / ДПСУ – Державна прикордонна служба України / Державна податкова служба України (залежно від контексту).

ДСНС – Державна служба України з надзвичайних ситуацій.

Ескроу – рахунок умовного зберігання. Ескроу означає щось на кшталт довіри (довіреної особи) чи депозиту й використовується у різних контекстах інформатики, а також у правовій галузі. Один із розповсюджених застосувань у галузі інформатики є використання при покупці товарів через інтернет: гроші списуються із покупця на рахунок ескроу й залишаються там, аж поки покупець отримає товар, тільки після того продавець отримує гроші на свій рахунок.

ЄДР – Єдиний державний реєстр.

ЄРАУ – Єдиний реєстр адвокатів України.

ЄРДР – Єдиний реєстр досудових розслідувань.

ЄС – Європейський Союз.

Законність – один з основних принципів, на якому базується діяльність всіх судових і правоохоронних органів, який полягає у вимозі точного та неухильного дотримання законів усіма організаціями, посадовими особами та громадянами.

ЗЕД – Зовнішньо економічна діяльність.

ЗСУ – Збройні сили України.

ЗУ – Закон України.

ІПН – індивідуальний податковий номер.

Касація – це форма перегляду судових рішень, що вступили у законну силу, судами касаційної інстанції (адміністративний, господарський, кримінальний та цивільний касаційні суди у складі Верховного Суду України).

КК – Кримінальний кодекс України.

КМУ – Кабінет Міністрів України.

Конституційна скарга – це подане до Конституційного Суду України письмове клопотання щодо перевірки на відповідність Конституції України (конституційність) закону України (його окремих положень), що застосований в остаточному судовому рішенні у справі суб'єкта права на конституційну скаргу.

Конституційне подання – це письмове клопотання до Конституційного Суду України про визнання правового акту (його окремих положень)

неконституційним або про необхідність офіційного тлумачення Конституції України.

Конституційний контроль – здійснюється Конституційним Судом України, який є одним із органів правової охорони Основного Закону нашої держави на рівні із Президентом та Верховною Радою України, відноситься до ефективних засобів забезпечення верховенства конституційних приписів, які є головним атрибутом демократичної держави.

КПК – Кримінальний процесуальний кодекс України.

КСУ – Конституційний Суд України.

КУпАП – Кодекс України про адміністративні правопорушення.

Ланка судової системи – окремих елемент організації побудови системи судів загальної юрисдикції, сукупність однотипних судів, які мають однакову структуру, організаційну побудову та повноваження і діють на рівнозначних територіальних утвореннях.

МВС – Міністерство внутрішніх справ.

МДП – Міжнародна декларація перевізника.

Митне оформлення – це дії посадових осіб митниці, здійснювані з метою забезпечення митного контролю і для застосування засобів державного регулювання ввозу на митну територію України, вивозу за її межі і транзиту через територію України товарів та інших предметів.

Митні компетенції – це вимоги до професійної компетентності посадових осіб митних органів, які займають посади державної служби, що містять сукупність характеристик (знань, умінь, навичок, здібностей, мотивів, цінностей), які забезпечують виконання посадовими особами обов'язків на високому рівні для реалізації завдань, покладених на митні органи.

НААУ – Національна асоціація адвокатів України.

НАБУ – Національне антикорупційне бюро України.

НАЗК – Національне агентство з питань запобігання корупції.

НКЦПФР – Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку.

Нотаріальний округ – територіальна одиниця, в межах якої нотаріус здійснює нотаріальну діяльність і в межах якого знаходиться державна нотаріальна контора, в якій працює державний нотаріус, або робоче місце (контора) приватного нотаріуса.

Нотаріат – це система органів і посадових осіб, на які покладено обов'язок посвідчувати права, а також факти, що мають юридичне значення, та вчиняти інші нотаріальні дії, з метою надання їм юридичної вірогідності.

НПМ – Національний превентивний механізм.

НШС – Національна школа суддів України.

ОВА – Обласна військова адміністрація.

ОДА – Обласна державна адміністрація.

ООН – Організація об'єднаних націй.

ОРД – оперативно-розшукова діяльність – це система гласних і негласних пошукових, розвідувальних та контррозвідувальних заходів, що здійснюються

із застосуванням оперативних та оперативно-технічних засобів.

Отже, на відміну від якої є судова ланка, визначається також використанням такого поняття

ПДВ – податок на додану вартість.

ПКУ – Податковий кодекс України.

Податки – це обов’язкові загальнодержавні та місцеві збори у вигляді податку на додану вартість, прибуткового податку, плати за землю, акцизного збору тощо, які сплачуються господарськими суб’єктами (юридичними і фізичними особами) за ставками, встановленими законодавством.

Поліцейський захід – це дія або комплекс дій превентивного або примусового характеру, що обмежує певні права і свободи людини та застосовується поліцейськими відповідно до закону для забезпечення виконання покладених на поліцію повноважень.

Правоохоронна діяльність – це така діяльність спеціально уповноважених державних та недержавних органів, яка здійснюється з метою забезпечення дотримання прав та свобод фізичних і юридичних осіб, а також законності та правопорядку шляхом застосування юридичних заходів впливу, в суворій відповідності з законом і при неухильному дотриманні встановленого ним порядку.

Правоохоронні органи – державні установи та недержавні організації, які всією своєю діяльністю на основі закону і у відповідних формах покликані забезпечувати законність і правопорядок, захист прав та інтересів громадян, трудових колективів, суспільства і держави, а також наділені правом у відповідних випадках застосовувати державний примус стосовно осіб, які порушили законність і правопорядок.

Правопорядок – це система суспільних відносин, які регулюються правом, базуються на законності та при яких забезпечується дотримання законів та інших правових норм.

Правосуддя – це діяльність судових органів по розгляду і вирішенню у судових засіданнях при дотриманні процесуальної форми цивільних, господарських, адміністративних, кримінальних та конституційних справ. Є найважливішим напрямком правоохоронної діяльності держави. Може виконуватися тільки судом в особливому процесуальному порядку, із правом застосування до правопорушника державного примусу, в тому числі й у формі кримінального покарання.

Принципи (засади) провадження судочинства – загальні, керівні, вихідні положення, які визначають найбільш суттєві сторони даного виду державної діяльності.

Прокурорський нагляд (сучасний) в Україні – це діяльність органів прокуратури, спрямована на забезпечення законності у визначених сферах кримінального судочинства, виконання покарань та захист прав осіб у місцях несвободи, що здійснюється відповідно до Конституції України та Закону України “Про прокуратуру”.

РНБО – Рада національної безпеки і оборони України.

РНОКПП – реєстраційний номер облікової картки платника податків.

САП – Спеціалізована антикорупційна прокуратура.

СБУ – Служба безпеки України.

СЗР – Служба зовнішньої розвідки України

СІЗО – слідчий ізолятор, пенітенціарна установа, яка призначена для утримування осіб, щодо яких було обрано запобіжний захід у вигляді тримання під вартою на будь-якій стадії кримінального судочинства.

Слідчий – це службова особа органу Національної поліції, органу безпеки, органу Державного бюро розслідувань, органу Бюро економічної безпеки України, Головного підрозділу детективів, підрозділу детективів, відділу детективів, підрозділу внутрішнього контролю Національного антикорупційного бюро України, уповноважена в межах компетенції, передбаченої КПК України, здійснювати досудове розслідування кримінальних правопорушень

СМО – Світова митна організація.

Судова влада – це юрисдикційні повноваження судових органів, якими вони наділені за чинним законодавством.

Судова інстанція – взаємозв'язок судових органів у сфері їх діяльності за функціональною ознакою, обумовлений тим, що кожен суд виконує одну чи декілька видів судової діяльності, тобто судових функцій – суду першої, апеляційної чи касаційної інстанцій. Судова інстанція визначає повноваження окремо взятого суду при розгляді конкретної справи, позначає самостійну стадію, через яку проходить конкретна справа в різних судах.

Судочинство – діяльність судів щодо розгляду і вирішення справ, віднесених до їх компетенції, а також дії інших суб'єктів, які реалізують свої права та обов'язки або вступають у процесуальні відносини із судом. Таким чином, поняття “судочинство” є також більш широким ніж “правосуддя”, оскільки охоплює собою діяльність не тільки суду, а й багатьох інших суб'єктів.

ТЦК та СП – територіальний центр комплектації та соціальної підтримки.

ФОП – фізична особа-підприємець.

ЦНАП – Центр надання адміністративних послуг.

ЦОП – Центр обслуговування платників податків.

CRS (англ. *Common Reporting Standard or Common Standard on Reporting and Due Diligence for Financial Account Information*) – Загальний стандарт звітності та належної перевірки інформації про фінансові рахунки (Загальний стандарт звітності CRS або Стандарт CRS) – це міжнародний стандарт, схвалений 15 липня 2014 року, що вимагає від країн, які його імплементують, здійснювати збір інформації від фінансових установ про фінансові рахунки власників рахунків та щорічно на автоматичній основі обмінюватись такою інформацією з юрисдикціями-партнерами з обміну в рамках Багатосторонньої угоди компетентних органів про автоматичний обмін інформацією про фінансові рахунки

Europol – поліцейська служба Європейського Союзу, розташована в Гаазі.

FATCA (англ. *Foreign Account Tax Compliance Act*) – це закон США “Про податкові вимоги до іноземних рахунків”, який забезпечує механізм виявлення, запобігання та припинення ухилення від оподаткування доходів податковими резидентами США через розміщення активів за межами юрисдикції США. Громадяни США повинні надавати достовірну інформацію про свої рахунки за кордоном.

GRECO (англ. *Group of States Against Corruption*) – Група країн по боротьбі з корупцією – міжнародна організація, створена Радою Європи у 1999 році, основною метою організації є допомога країнам-учасникам у боротьбі з корупцією.

OLAF (франц. *Office européen de lutte anti-fraude (OLAF)*, англ. *European Anti-fraud Office*) – Європейський офіс по боротьбі з шахрайством, орган, уповноважений ЄС із захисту фінансових інтересів Союзу.

ВИКОРИСТАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бараннік Р. В. Судові, правоохоронні та правозахисні органи України : навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і допов. Київ : КНТ, 2011. 352 с.
2. Бараннік Р. В., Гій Т. О. Судові, правоохоронні та правозахисні органи України : навчальний посібник. Вид. 3-тє, перероб. і доп. Київ : КНТ; БУРУН і К, 2013. 370 с.
3. Комаров В., Баранкова В. Нотаріат в Україні та перспективи його розвитку. *Право України*, 2020. № 9. С. 43–61.
4. Ківалов С. В. Організація діяльності Державного бюро розслідувань : науково-правовий аспект. *Державне бюро розслідувань : на шляху розбудови* : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (Одеса, 16 черв. 2018 р.) / Нац. ун-т “Одеська юридична академія”. Одеса, 2018. С. 5–7.
5. Правові засади протидії корупції : навчальний посібник / за ред. М. В. Лошицького. Київ : Нац. акад. прокуратури України, 2019. 342 с.
6. Прокурорський нагляд за додержанням законів у кримінальних провадженнях, а також при застосуванні інших заходів примусового характеру пов’язаних з обмеженнях особистої свободи громадян : навчальний посібник / В. Г. Неділько та ін. Київ : Нац. акад. прокуратури, 2019. 202 с.
7. Судові та правоохоронні органи України : метод. вказівки для здобувачів вищої освіти першого рівня за спец. 081 “Право” / уклад.: Н. Бакаєнова, М. Косюта, О. Свида, М. Кравченко, І. Кісліцина, О. Храпенко, А. Кубаєнко, О. Курганський, Л. Нестерчук. Одеса : Фенікс, 2023. 172 с.
8. Судові та правоохоронні органи України : мультимедійний навчально-методичний посібник / А. С. Симчук та ін. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2019. URL: https://arm.naiiau.kiev.ua/books/spou_2019/start.html. (дата звернення: 10.05.2025).
9. Судові та правоохоронні органи України : навчальний посібник / автори-упорядники В. М. Висоцький, Ю. А. Хатнюк. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 220 с.
10. Судові та правоохоронні органи України : навчальний посібник / М. А. Макаров, А. С. Симчук, М. Й. Кулик, Ю. В. Терещенко, С. В. Харченко. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2022. 656 с.
11. Судові, правоохоронні, контрольно-наглядові та правозахисні органи України : підручник / С. М. Гусаров, О. Ю. Салманова, А. Т. Комзюк та ін.; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. С. М. Гусарова; МВС України; Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2020. 508 с.
12. Тетарчук І. В. Судові та правоохоронні органи України : навчальний посібник для підготовки до іспитів. Київ : ЦУЛ, 2019. 202 с.
13. Хрідочкін А. В. Судові та правоохоронні органи України : підручник / А. В. Хрідочкін, В. В. Ченцов, П. В. Макушев. Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2022. 291 с.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА

Основна:

1. Адвокат. Процесуальні права згідно діючого законодавства України : практичний посібник / А. В. Юрасов та ін. Мелітополь : ММД, 2012. 307 с.
2. Бурбика М. М., Уткіна М. С. Судові та правоохоронні органи (у 91 схемах і таблицях) : навч. посіб. Суми : Сумський держ. ун-т, 2016. 123 с.
3. Гловюк І. В., Стоянов М. М., Завтур В. А. Використання практики Європейського суду з прав людини у кримінальному провадженні : навчально-практичний компендіум. Одеса : Гельветика, 2020. 420 с.
4. Державне бюро розслідувань : на шляху розбудови : матеріали Міжнар.наук.-практ. конф. (16 черв. 2018 р., м. Одеса) / редкол.: Г. О. Ульянова (голова) та ін. Одеса : Юрид. літ., 2018. 432 с.
5. Досудове розслідування кримінальних проступків : методичні рекомендації / С.С. Чернявський та ін. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2019. 160 с.
6. Енциклопедичний довідник майбутнього адвоката : у 2 ч. / С. Ф. Сафулько, О. Д. Святоцький, Т. Г. Захарченко та ін.; відп. ред. С. Ф. Сафулько. 2-ге вид., доповн. Київ : Ін Юре, 2009. 341 с.
7. Ківалов С. В. Організація діяльності Державного бюро розслідувань : науково-правовий аспект. *Державне бюро розслідувань : на шляху розбудови* : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (Одеса, 16 черв. 2018 р.) / Нац. ун-т "Одеська юридична академія". Одеса, 2018. С. 5–7.
8. Клименко О. Концепція розвитку нотаріату в Україні. *Право України*, 2020. № 9. С. 62–80.
9. Комаров В., Баранкова В. Нотаріат в Україні та перспективи його розвитку. *Право України*, 2020. № 9. С. 43–61.
10. Кримінальний процес : підручник / Ю. М. Грошевий та ін.; за ред. В. Я. Тація, І. М. Грошевого, О. В. Капліної, О. Г. Шило. Харків : Право, 2013. 824 с.
11. Лапкін А. В. Організація судових та правоохоронних органів України : навчальний посібник у схемах. [7-ме вид., змін. і допов.]. Харків : Право, 2018. 168 с.
12. Організація судових та правоохоронних органів : підручник / І. Є. Марочкін та ін.; за ред. І. Є. Марочкіна. Харків : Право, 2014. 448 с.
13. Погорецький М. А, Яновська О. Г. Адвокатура України : підручник. Київ : Юрінком Інтер, 2014. 368 с.
14. Правові засади протидії корупції : навчальний посібник / за ред. М. В. Лошицького. Київ : Нац. акад. прокуратури України, 2019. 342 с.
15. Прокурорський нагляд за додержанням законів у кримінальних провадженнях, а також при застосуванні інших заходів примусового характеру пов'язаних з обмеженнях особистої свободи громадян : навчальний посібник / В. Г. Неділько та ін. Київ : Нац. акад. прокуратури,

2019. 202 с.

16. Судові та правоохоронні органи України : метод. вказівки для здобувачів вищої освіти першого рівня за спец. 081 “Право” / уклад.: Н. Бакаєнова, М. Косюта, О. Свіда, М. Кравченко, І. Кісліцина, О. Храпенко, А. Кубаєнко, О. Курганський, Л. Нестерчук. Одеса : Фенікс, 2023. 172 с.
17. Судові та правоохоронні органи України : мультимедійний навчально-методичний посібник / А. С. Симчук та ін. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2019. URL: https://arm.naiu.kiev.ua/books/spou_2019/start.html. (дата звернення: 10.05.2025).
18. Судові та правоохоронні органи України : навчальний посібник у схемах і таблицях / Г. М. Степанова та ін. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2019. 120 с.
19. Судові та правоохоронні органи України : навчальний посібник / автори-упорядники В. М. Висоцький, Ю. А. Хатнюк. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 220 с.
20. Судові та правоохоронні органи України : навчальний посібник / М. А. Макаров, А. С. Симчук, М. Й. Кулик, Ю. В. Терещенко, С. В. Харченко. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2022. 656 с.
21. Судові та правоохоронні органи : навчальний посібник / М. В. Ковалів, С. С. Єсімов, Ю. С. Назар, М. Т. Гаврильців, Г. Ю. Лук’янова, А. І. Годяк, М. М. Бліхар. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2016. 388 с.
22. Судові, правоохоронні, контрольно-наглядові та правозахисні органи України : підручник / С. М. Гусаров, О. Ю. Салманова, А. Т. Комзюк та ін.; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. С. М. Гусарова; МВС України; Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2020. 508 с.
23. Тетарчук І. В. Судові та правоохоронні органи України : навчальний посібник для підготовки до іспитів. Київ : ЦУЛ, 2019. 202 с.
24. Туркот М., Лазукова О. Особливості організації і процесуального керівництва досудовим розслідуванням у умовах дії особливих правових режимів. *Вісник Національної академії прокуратури*, 2019. № 2. С. 44–59.
25. Удалова Л. Д., Савицька С. Л. Кримінально-процесуальні гарантії діяльності адвоката : монографія. Київ : КНТ, 2014. 170 с.
26. Хрідочкін А. В. Судові та правоохоронні органи України : підручник / А. В. Хрідочкін, В. В. Ченцов, П. В. Макушев. Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2022. 291 с.

Додаткова:

1. Адвокати й адвокатські об’єднання в Україні : довідник / голова ред.кол В. В. Медведчук, упоряд. К. В. Гутаріна; Спілка адвокатів України; Академія адвокатури України. Київ : Редакція журналу “Адвокат”, 2009. 459 с.
2. Андріїв В. І., Кіндюк Б. В. Основні положення міжнародного договору єдиної концепції “Про наркотичні засоби” 1961 р. *Юридична Україна*, 2020.

- № 4. С. 24–30.
3. Андрійченко О., Чернецька О. Практика Європейського суду з прав людини у здійсненні правосуддя. *Підприємництво, господарство і право*, 2019. № 4. С. 284–288.
 4. Ахтирська Н. Екстрадиція “вора в законі”. *Підприємництво, господарство і право*, 2020. № 7. С. 320–327.
 5. Баганець О. Про деякі проблеми досудового слідства та прокурорського нагляду і можливі шляхи вирішення. *Вісник прокуратури*, 2016. № 3. С. 65–80.
 6. Бараннік Р. В. Судові, правоохоронні та правозахисні органи України : навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і допов. Київ : КНТ, 2011. 352 с.
 7. Бараннік Р. В., Гій Т. О. Судові, правоохоронні та правозахисні органи України : навчальний посібник. Вид. 3-тє, перероб. і доп. Київ : КНТ; БУРУН і К, 2013. 370 с.
 8. Баулін О. Сучасні проблеми забезпечення вимог закону при повідомленні про підозру. *Вісник прокуратури*, 2016. № 4. С. 54–62.
 9. Баулін О. В., Матвеев П. С., Матвеева С. П. Зразки документів з публічного права (кримінальне право, кримінальний процес, адміністративне право та процес) : навчальний посібник [2-ге видан. перероб. та допов.]. Київ : Алерта, 2019. 128 с.
 10. Білосол О. Ю. Феномен гібридних загроз національної безпеки. *Юридична Україна*, 2020. № 4. С. 6–15.846
 11. Бойко В. Я. Зразки процесуальних документів в господарському та адміністративному судочинстві : посібник. Київ : Дакор, 2018. 256 с.
 12. Бойко І. Правове регулювання діяльності органів внутрішніх справ у сфері забезпечення внутрішньої безпеки України. *Підприємництво, господарство і право*, 2020. № 9. С. 105–113.
 13. Борко А. Л. Поняття та ознаки принципів судової системи. *Форум права*, 2012. № 3. С. 50–55.
 14. Бреус С. М. Суб’єкти права на безоплатну професійну правничу допомогу. *Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ*, 2017. № 1. С. 30–38.
 15. Бурлак П. Методика розслідування кримінальних проваджень щодо викрадання військового майна, вчиненого військовими службовими особами шляхом зловживання службовим становищем (ч. 2 ст. 410 КК України). *Вісник прокуратури*, 2019. № 4. С. 66–75.
 16. Василик Ю. Сучасна державна політика України у сфері нотаріату як об’єкта адміністративно-правового регулювання. *Підприємництво, господарство і право*, 2020. № 9. С. 9–14.
 17. Влад С. Особливості організації роботи прокуратури України в галузі міжнародного співробітництва. *Підприємництво, господарство і право*, 2020. № 5. С. 319–324.
 18. Воевода А., Александров О. Особливості початкового стану розслідування

- в кримінальному провадженні за фактами загибелі військовослужбовців у місцях проведення бойових дій. *Вісник Національної академії прокуратури*, 2019. № 2. С. 70–81.
19. Говоруха О. Моніторинг судових рішень прокурором при здійсненні представницької діяльності як важливий компонент ефективності правосуддя. *Вісник прокуратури*, 2017. № 4. С. 56–59.
 20. Дрозд В. Судова практика щодо допустимості доказів, отриманих у результаті проведення негласних слідчих (розшукових) дій. *Підприємництво, господарство і право*, 2020. № 9. С. 185–190.
 21. Експертизи у кримінальному провадженні : науково-практичний посібник / А. В. Столітній та ін.; за заг. ред. А. В. Столітнього. Київ : Норма права, 2020. 308 с.
 22. Збірник рішень у справах про заборону катувань чи нелюдського або такого, що принижує гідність, поводження чи покарання (стаття 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод). Практика Європейського суду з прав людини щодо України / В. С. Батиргарєєва та ін. Харків : Право, 2020. Т. 1. 842 с.
 23. Збірник рішень у справах про право на свободу та особисту недоторканність (стаття 5 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод). Практика Європейського суду з прав людини щодо України / В. В. Сокурєнко та ін. Харків : Право, 2021. Т. 3. 454 с.
 24. Зейкан Я. П. Захист у кримінальній справі : науково-практичний посібник Київ : Вища школа, 2014. 291 с.
 25. Зразки процесуальних документів сторони захисту, потерпілого : практичний посібник / упоряд. Ю. І. Руснак. Київ : Центр учбової літератури, 2017. 288 с.
 26. Зразки процесуальних документів та бланків у кримінальному провадженні (з коментарями та поясненнями) / упоряд. С. С. Чернявський та ін. Київ : Центр учбової літератури, 2017. 350 с.
 27. Капустник В., Стацак М. Завдання оперативних підрозділів Національної поліції під час проведення оперативно-розшукових заходів відомчого санкціонування. *Підприємництво, господарство і право*, 2020. № 9. С. 209–213.
 28. Караман І. В., Козіна В. В. Європейський суд з прав людини, Європейська конвенція з прав людини та індивідуальні заяви: перше знайомство. Київ : ВАІТЕ, 2015. 136 с.
 29. Клопотання прокурора у кримінальному провадженні : науково-практичний посібник / Ю. Г. Севрук та ін.; за ред. д-ра юрид. наук А. В. Столітнього. Київ : Нац. акад. прокуратури України, 2018. 346 с.
 30. Ковальчук Я. Принципи інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності органів Національної поліції України. *Підприємництво, господарство і право*, 2020. № 9. С. 132–136.
 31. Колодязний М. Стратегія протидії корупції у діяльності органів

- правосуддя. *Право України*, 2017. № 2. С. 37–44.
32. Колягіна Т. Є. Відповідальність за втручання в діяльність захисника за кримінальним законодавством України та зарубіжних держав. Порівняльний аналіз. *Публічне право*, 2018. № 4. С. 104–109.
33. Комарницька О., Єсипчук С. Особливості реагування прокурора на виявлені порушення закону під час здійснення оперативно-розшукової діяльності. *Вісник прокуратури*, 2016. № 5. С. 60–71.
34. Кравчук В. Шляхи подолання корупції в судах. *Право України*, 2017. № 2. С. 22–27.
35. Кримінальне судочинство. Процесуальні документи. Практичний коментар та зразки. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 184 с.
36. Кримінальний процес : підручник / за заг. ред. В. В. Коваленка, Л. Д. Удалової, Д. П. Письменного. Київ : Центр учбової літератури, 2013. 544 с.
37. Кримінальний процес. Загальна частина (альбом схем) : навчальний посібник / Л. Д. Удалова, В. В. Рожнова, Д. П. Письменний та ін. Київ : Центр учбової літератури, 2014. 144 с.
38. Кримінальний процесуальний кодекс України з постатейними матеріалами практики Конституційного Суду України, Верховного Суду України та Верховного Суду, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ : науково-практичний посібник / А. В. Столітній та ін.; за ред. д.ю.н., проф. А. В. Столітнього. [2-ге вид.]. Київ : Норма права, 2020. 1504 с.
39. Кримінальний процесуальний кодекс України : науково-практичний коментар : у 2 т. / О. М. Бандурка та ін.; за заг. ред. В. Я. Тація, В. П. Пшонки, А. В. Портнова. Харків : Право, 2012. Т. 1. 768 с.
40. Кримінальний процесуальний кодекс України : науково-практичний коментар / за заг. ред. професорів В. Г. Гончаренка, В. Т. Нора, М. Є. Шумила. Київ : Юстініан, 2012. 1224 с.
41. Кримінальний процесуальний кодекс України : науково-практичний коментар / відп. ред. : С. В. Ківалов, С. М. Міщенко, В. Ю. Захарченко. Харків : Одісей, 2013. 1104 с.
42. Ксендзюк В. Б. Поняття, ознаки та класифікація актів Конституційного Суду України. *Науковий вісник НАВС*, 2012. Вип. 1 (80). С. 66–72.
43. Кучинська О. П. Зразки процесуальних документів кримінального провадження. Київ : Юрінком Інтер, 2017. 560 с.
44. Кучинська О., Щиголь О. Забезпечення права засудженого на справедливий суд в аспекті перегляду судових рішень за виключними обставинами на прикладі рішення ЄСПЛ у справі “Петухов проти України”. *Підприємництво, господарство і право*, 2019. № 4. С. 254–260.
45. Лебедева Н. Реформування підрозділу дільничних офіцерів поліції за проектом “Поліцейський офіцер громади” в Україні. *Підприємництво, господарство і право*, 2020. № 9. С. 137–140.

46. Лебідь В. І., Матвеев П. С., Матвеева С. П. Зразки документів з приватного права (цивільне, сімейне, житлове, трудове, земельне, цивільно-процесуальне та господарсько-процесуальне законодавство України) : навчальний посібник [2-ге вид., перероб. та допов.]. Київ : Алерта, 2019. 160 с.
47. Левенець А. Загальна характеристика процедури виконання рішень Європейського суду з прав людини в Україні. *Підприємництво, господарство і право*, 2020. № 5. С. 336–340.
48. Ліщина І. Проблеми невиконання судових рішень як порушення права власності в практиці Європейського суду з прав людини. Український аспект. *Право України*, 2020. № 4. С. 189–215.
49. Лобойко Л. М. Кримінальний процес : підручник. Київ : “Істина”, 2014. 432 с.
50. Лобойко Л., Глинська Н. Письмове касаційне провадження в кримінальному процесі України. *Право України*, 2018. № 8. С. 139–149.
51. Лобойко Л., Глинська Н. Функція обвинувачення у кримінальному провадженні України. *Право України*, 2017. № 2. С. 221–223.
52. Лобойко Л., Шило О. Концепція судового права у контексті судового захисту прав і свобод. *Право України*, 2015. № 3 С. 60–70.
53. Малишев Б. В. Судова правотворчість у контексті судової реформи в Україні. *Право України*, 2017. № 6. С. 34–38.
54. Марценюк Т. Гендерна політика Європейського Союзу : загальні принципи та найкращі практики. Київ : Міжнародний центр перспективних досліджень (МЦПД), 2015. 43 с.
55. Методичні рекомендації щодо виконання вимог міжнародних договорів та КПК України про міжнародну правову допомогу при проведенні процесуальних дій / О. В. Бедро та ін. Київ : Генеральна прокуратура України ; Нац. акад. прокуратури України, 2012. 60 с.
56. Назарук О. І. Організація діяльності прокурора щодо забезпечення відшкодування шкоди, завданої кримінальним правопорушенням : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.10. Київ, 2014. 20 с.
57. Настільна книга слідчого : практичний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 446 с.
58. Науково-практичний коментар Кримінального процесуального кодексу України. Зразки процесуальних документів у кримінальному провадженні. Станом на 15 березня 2019 року / за заг. ред. М. В. Лошицького. Київ : Професіонал, 2019. 1272 с.
59. Недоторканість права власності під час досудового розслідування : мультимедійний навчальний посібник / В. І. Галаган та ін. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2018. URL: https://arm.naiu.kiev.ua/books/real_ned_pr_vlasn/start.html. (дата звернення: 10.05.2025).
60. Організація роботи слідчо-оперативної групи : навчальний посібник / Л.

- Д. Удалова та ін. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2020. 504 с.
61. Перцова-Тодорова Л. “Електронний доказ” під час обшуку. *Підприємництво, господарство і право*, 2020. № 5. С. 243–247.
 62. Поліванова О., Третякова Д. Ефективний контроль держави поза межами її територіальної юрисдикції і підстави притягнення до відповідальності за порушення прав людини у практиці Європейського суду з прав людини. *Підприємництво, господарство і право*, 2020. № 5. С. 341–349.
 63. Помаз Я. Протокол допиту як доказ під час розгляду кримінального провадження в суді. *Підприємництво, господарство і право*, 2020. № 9. С. 214–218.
 64. Потапенко А. Ефективні способи захисту прав правовласників (на окремих прикладах судової практики). *Підприємництво, господарство і право*, 2019. № 4. С. 65–69.
 65. Прилуцький С. Конституційна модернізація статусу суддів як шлях у подоланні корупційної залежності судової влади України. *Право України*, 2017. № 2. С. 12–21.
 66. Прилуцький С. Конституювання судової влади України : виклики сьогодення та шляхи їх вирішення. *Право України*, 2014. № 5. С. 178–188.
 67. Про результати роботи Головного слідчого управління Генеральної прокуратури України у першому кварталі 2019 року. *Вісник прокуратури*, 2019. № 4. С. 22–23.
 68. Процесуальні документи досудового розслідування (слідчого, прокурора, адвоката та слідчого судді) : науково-практичний посібник / за ред. професорів М. А. Погорецького та О. П. Кучинської. [2-ге вид., перероб. та допов.]. Київ : Алерта, 2018. 274 с.
 69. Рішення Європейського суду з прав людини в кримінальних справах. Захист життя, здоров'я, честі та гідності / за заг. ред. В. С. Ковальського. Київ : Юрінком Інтер, 2019. 296 с.
 70. Саковський А. Оперативно-розшукове документування як пошуково-пізнавальний процес і складник оперативно-розшукової діяльності. *Підприємництво, господарство і право*, 2020. № 7. С. 371–377.
 71. Святоцька В. Інститут адвокатури Франції: історична генеза, сучасна організація та професійна діяльність. *Право України*, 2016. № 4. С. 129–138.
 72. Святоцька В. Стандарти адвокатури: поняття, ознаки класифікація, джерела. *Право України*, 2017. № 7. С. 163–174.
 73. Селіванов А. Конституційність як критерії суспільної довіри до судової влади. *Право України*, 2014. № 5. С. 92–105.
 74. Селіванов А. О. Конституційні проблеми в сучасній теорії права : доктрина стабільності та охорони Конституції України в контексті її модернізації та ефективного конституційного правосуддя. Київ : Логос, 2012. 151 с.
 75. Сергієнко Н. М. Застосування норм міжнародного права органами конституційної юрисдикції (європейський досвід) : дис. ... канд. юрид.

- наук : 12.00.11. Київ, 2004. 227 с.
76. Симчук А. С. Окремі проблемні питання тимчасового вилучення й арешту майна в діючому кримінальному процесуальному законодавстві. *Актуальні проблеми досудового розслідування* : матеріали міжвід. наук.-практ. конф. (Київ, 5 лип. 2017 р.) / Нац. акад. внутр. справ. Київ, 2017. С. 235–241.
 77. Симчук А. С., Кулик М. Й. Затримання уповноваженою службовою особою : окремі проблемні питання. *Проблеми та перспективи розвитку сучасної науки в країнах Європи та Азії* : тези доп. міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Переяслав-Хмельницький, 30 лист. 2019 р.). Переяслав-Хмельницький, 2019. С. 194–196.
 78. Сирота Д., Слободяник Т. Функція досудового розслідування прокуратури. *Підприємництво, господарство і право*, 2020. № 9. С. 234–239.
 79. Сірик Д. Участь прокурора у судовому процесі за оновленим процесуальним законодавством України. *Вісник прокуратури*, 2019. № 4. С. 76–83.
 80. Скомороха Л. Умови належного функціонування судової влади і діяльності суддів України. *Право України*, 2017. № 11. С. 199–207.
 81. Смірнов М. Правова природа та особливості нагляду прокурора у формі процесуального керівництва досудовим розслідуванням. *Підприємництво, господарство і право*, 2016. № 2. С. 108–112.
 82. Стефанчук М. Реформа органів прокуратури в Україні : кадрове перезавантаження чи дискримінація за професійною ознакою? *Прав України*, 2020. № 4. С. 264–277.
 83. Стефанчук М. Форми та способи реалізації прокуратурою функцію представництва інтересів громадян або держави в суді. *Вісник прокуратури*, 2016. № 3. С. 34–48.
 84. Стеценко С., Шавінський В. Захист інтересів держави в адміністративному судочинстві як наукова та практична проблема. *Право України*, 2019. № 4. С. 77–91.
 85. Стрижак А. Конституційний Суд України як інститут забезпечення та захисту конституційної законності. *Вісник Конституційного Суду України*, 2010. № 1. С. 101–111.
 86. Судовий розгляд справ про правопорушення, пов'язані з корупцією : практичний посібник / за ред. д-ра юрид. наук, проф. О. М. Костенка. Київ : Нац. акад. прокуратури, 2018. 346 с.
 87. Тертична Е. В. Судова влада у концепції поділу влади в Україні : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.10. Львів, 2014. 20 с.
 88. Тертишник В. М. Науково-практичний коментар Кримінального процесуального кодексу України. [12-те вид. доповн. і перероб.]. Київ : Алерта, 2016. 810 с.
 89. Тимошук В. Поняття і завдання судового огляду у кримінальному провадженні. *Підприємництво, господарство і право*, 2019. № 4. С. 265–273.

90. Тичина Д. М. Удосконалення діяльності прокуратури в державному механізмі запобігання злочинам в Україні. *Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ*, 2017. № 1. С. 88–98.
91. Фурса С. Інститут нотаріату в юридичній доктрині України : актуальні проблеми та перспективи розвитку. *Право України*, 2020. № 9. С. 11–19.
92. Чепель О. Правова природа консультативного висновку Європейського суду з прав людини. *Підприємництво, господарство і право*, 2020. № 5. С. 357–361.
93. Чумак В. В. Організація діяльності державного бюро розслідувань : світовий досвід та національна модель. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*, 2018. № 4. С. 116–121.

Нормативно-правові акти:

1. Бюджетний кодекс України : Закон України від 08.07.2010 р. № 2456-VI. Дата оновлення 05.03.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text> (дата звернення: 13.05.2025).
2. Господарський кодекс України : Закон України від 16.01.2003 р. № 436-IV. Дата оновлення 28.02.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> (дата звернення: 13.05.2025).
3. Господарський процесуальний кодекс України : Закон України від 06.11.1991 р. № 1798-XII. Дата оновлення 09.04.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12#Text> (дата звернення: 09.05.2025).
4. Деякі питання міжрегіональних територіальних органів Міністерства юстиції : Постанова Кабінету Міністрів України від 06.05.2025 р. № 517. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/517-2025-%D0%BF#Text> (дата звернення: 12.05.2025).
5. Деякі питання оплати послуг та відшкодування витрат адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу : Постанова Кабінету Міністрів України від 29.07.2020 р. № 660. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/660-2020-%D0%BF#Text> (дата звернення: 12.05.2025).
6. Деякі питання оплати праці працівників Державного бюро розслідувань : Постанова Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 р. № 767. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/767-2019-%D0%BF#Text> (дата звернення: 12.05.2025).
7. Деякі питання територіальних органів Міністерства юстиції : Постанова Кабінету Міністрів України від 09.10.2019 р. № 870. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/870-2019-%D0%BF#Text> (дата звернення: 09.05.2025).
8. Деякі питання територіальних органів Міністерства юстиції : Постанова Кабінету Міністрів України від 16.12.2020 р. № 1252. URL:

- <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1252-2020-%D0%BF#Text> (дата звернення: 12.05.2025).
9. Деякі питання територіальних органів Міністерства юстиції : Постанова Кабінету Міністрів України від 24.01.2020 р. № 20. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/20-2020-%D0%BF#Text> (дата звернення: 12.05.2025).
 10. Дисциплінарний статут Національної поліції України : затверджено Законом України від 15.03.2018 р. № 2337-VIII. Дата оновлення 31.03.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2337-19#Text> (дата звернення: 11.05.2025).
 11. Загальна декларація прав людини : прийнята і проголошена резолюцією 217 А (III) Генеральної Асамблеї ООН від 10.12.1948 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text (дата звернення: 09.05.2025).
 12. Зміни до Інструкції з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні : затверджено Наказом Міністерства внутрішніх справ України від 28.05.2020 р. № 420. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 16.06.2020 р. за № 529/34812. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0529-20#Text> (дата звернення: 10.05.2025).
 13. Зміни до Інструкції з організації діяльності чергової служби в Національній поліції України : затверджено Наказом Міністерства внутрішніх справ України від 26.06.2024 р. № 447. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 10.07.2024 р. за № 1037/42382. Дата оновлення 02.08.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1037-24#Text> (дата звернення: 11.05.2025).
 14. Зміни до Інструкції з організації реагування на заяви та повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події та оперативного інформування в органах (підрозділах) Національної поліції України : затверджено Наказом Міністерства внутрішніх справ України від 31.01.2024 р. № 56. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 11.03.2024 р. за № 355/41700. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0355-24#Text> (дата звернення: 10.05.2025).
 15. Зміни до Інструкції з організації реагування на заяви та повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події та оперативного інформування в органах (підрозділах) Національної поліції України : затверджено Наказом Міністерства внутрішніх справ України від 08.05.2024 р. № 297. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 30.05.2024 р. за № 805/42150. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0805-24#Text> (дата звернення: 10.05.2025).

- 10.05.2025).
16. Зміни до Порядку допуску осіб до складання кваліфікаційного іспиту та проведення кваліфікаційного іспиту Вищою кваліфікаційною комісією нотаріату : затверджено Наказом Міністерства юстиції України від 14.04.2023 р. № 1356/5. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 17.04.2023 р. за № 635/39691. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0635-23#Text> (дата звернення: 13.05.2025).
 17. Зміни до Правил ведення нотаріального діловодства : затверджено Наказом Міністерства юстиції України від 27.12.2024 р. № 3783/5. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 30.12.2024 р. за № 2029/43374. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z2029-24#Text> (дата звернення: 13.05.2025).
 18. Інструкція з діловодства в місцевих та апеляційних судах України : затверджено Наказом Державної судової адміністрації України від 20.08.2019 р. № 814. Дата оновлення 15.07.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0814750-19#Text> (дата звернення: 10.05.2025).
 19. Інструкція з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні : затверджено Наказом Міністерства внутрішніх справ України від 07.07.2017 р. № 575. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 31.07.2017 р. за № 937/30805. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0937-17#Text> (дата звернення: 10.05.2025).
 20. Інструкція з організації діяльності підрозділів дотримання прав людини Національної поліції України : затверджено Наказом Міністерства внутрішніх справ України від 16.10.2024 р. № 699. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 22.10.2024 р. за № 1589/42934. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1589-24#Text> (дата звернення: 11.05.2025).
 21. Інструкція з організації діяльності чергової служби в Національній поліції України : затверджено Наказом Міністерства внутрішніх справ України від 23.05.2017 р. № 440 (у редакції наказу Міністерства внутрішніх справ України від 08.02.2022 р. № 103). Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 15.06.2017 р. за № 750/30618. Дата оновлення 02.08.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0750-17#n14> (дата звернення: 11.05.2025).
 22. Інструкція з організації контролю за виконанням документів у системі МВС України : затверджено Наказом МВС України від 23.04.2012 р. № 350. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 21.05.2012 р. за № 805/21118. Дата оновлення 05.06.2015. URL:

- <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0805-12#Text> (дата звернення: 11.05.2025).
23. Інструкція з організації проведення та оформлення експертних проваджень у підрозділах Експертної служби Міністерства внутрішніх справ України : затверджено Наказом Міністерства внутрішніх справ України від 17.07.2017 р. № 591. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 18.08.2017 р. за № 1024/30892. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1024-17#Text> (дата звернення: 11.05.2025).
24. Інструкція з організації реагування на заяви і повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події та оперативного інформування в органах (підрозділах) Національної поліції України : затверджено Наказом Міністерства внутрішніх справ України від 27.04.2020 р. № 357. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 15.05.2020 р. за № 443/34726. Дата оновлення 14.06.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0443-20#Text> (дата звернення: 10.05.2025).
25. Інструкція з організації роботи підрозділів ювенальної превенції Національної поліції : затверджена Наказом Міністерства внутрішніх справ України від 19.12.2017 р. № 1044. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 07.06.2018 р. за № 686/32138. Дата оновлення 21.08.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0686-18#Text> (дата звернення: 09.05.2025).
26. Інструкція з оформлення матеріалів про застосування поліцейського піклування : затверджено Наказом Міністерства внутрішніх справ України від 12.10.2020 р. № 724. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 26.11.2020 р. за № 1174/35457. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1174-20#Text> (дата звернення: 11.05.2025).
27. Інструкція з оформлення поліцейськими матеріалів про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані не в автоматичному режимі : затверджено Наказом Міністерства внутрішніх справ України від 07.11.2015 р. № 1395. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 10.11.2015 р. за № 1408/27853. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1408-15#Text> (дата звернення: 11.05.2025).
28. Кодекс адміністративного судочинства України : Закон України від 06.07.2005 р. № 2747-IV. Дата оновлення 09.04.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text> (дата звернення: 09.05.2025).
29. Кодекс законів про працю України : Закон України від 10.12.1971 р. № 322-VIII. Дата оновлення 02.05.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text> (дата звернення: 11.05.2025).

- 12.05.2025).
30. Кодекс професійної етики та поведінки прокурорів : затверджено Всеукраїнською конференцією прокурорів 27.04.2017 р. № 4. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0001900-17#Text> (дата звернення: 13.05.2025).
 31. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12.1984 р. № 8074-10. Дата оновлення 17.04.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>. (дата звернення: 12.05.2025).
 32. Конвенція Організації Об'єднаних Націй про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок. Дата оновлення 06.10.1999. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_207#Text (дата звернення: 09.05.2025).
 33. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (з протоколами) (Європейська конвенція з прав людини). Конвенцію ратифіковано Законом № 475/97-ВР від 17.07.1997 р. Дата оновлення 01.08.2021. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text (дата звернення: 09.05.2025).
 34. Конвенція про цивільно-правові аспекти міжнародного викрадення дітей : ратифіковано Законом України від 11.01.2006 р. № 3303-IV Дата оновлення 29.04.2011. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_188#Text (дата звернення: 12.05.2025).
 35. Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання. Конвенцію ратифіковано із застереженнями Указом Президії ВР № 3484-XI від 26.01.1987 р.: Дата оновлення 13.11.1998. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_085#Text (дата звернення: 09.05.2025).
 36. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. Дата оновлення 01.01.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 09.05.2025).
 37. Кримінальний кодекс України : Закон України від 05.04.2001 р. № 2341-III. Дата оновлення 09.05.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text> (дата звернення: 13.05.2025).
 38. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13.04.2012 р. № 4651-VI. Дата оновлення 09.05.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text> (дата звернення: 09.05.2025).
 39. Митний кодекс України : Закон України від 13.03.2012 р. № 4495-VI. Дата оновлення 20.04.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text> (дата звернення: 13.05.2025).
 40. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права. Міжнародний пакт

ратифіковано Указом Президії Верховної Ради Української РСР № 2148-VIII від 19.10.1973 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043#Text (дата звернення: 09.05.2025).

41. Науково-методичні рекомендації з питань підготовки та призначення судових експертиз та експертних досліджень: затверджено Наказом Міністерства юстиції України від 08.10.1998 р. № 53/5 (у редакції наказу Міністерства юстиції України від 26.12.2012 р. № 1950/5). Дата оновлення 30.10.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0705-98#Text> (дата звернення: 11.05.2025).
42. Національна стратегія у сфері прав людини: затверджено Указом Президента України від 24.03.2021 р. № 119/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/119/2021#Text> (дата звернення: 13.05.2025).
43. Перелік відомостей, що становлять службову інформацію у центральному апараті та територіальних управліннях Державного бюро розслідувань: затверджено Наказом Державного бюро розслідувань від 29.06.2021 р. № 373. Дата оновлення 16.11.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0373911-21#Text> (дата звернення: 12.05.2025).
44. Перелік посад у центральному апараті Державного бюро розслідувань, що підлягають заміщенню особами рядового та начальницького складу, граничних спеціальних звань за цими посадами: затверджено Наказом Державного бюро розслідувань від 26.02.2020 р. № 47. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0047911-20#Text> (дата звернення: 12.05.2025).
45. Питання присвоєння рангів державних службовців та співвідношення між рангами державних службовців і рангами посадових осіб місцевого самоврядування, військовими званнями, дипломатичними рангами та іншими спеціальними званнями: Постанова Кабінету Міністрів від 20.04.2016 р. № 306. Дата оновлення 20.08.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/306-2016-%D0%BF#Text> (дата звернення: 12.05.2025).
46. Положення про Департамент моніторингу дотримання прав людини Міністерства внутрішніх справ України: затверджено Наказом Міністерства внутрішніх справ України від 24.09.2021 р. № 707. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/MVS1018> (дата звернення: 11.05.2025).
47. Порядок ведення Єдиного державного реєстру судових рішень: затверджено Рішенням Вищої ради правосуддя від 19.04.2018 р. № 1200/0/15-18. Дата оновлення 23.07.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1200910-18#Text> (дата звернення: 13.05.2025).
48. Порядок ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події: затверджено

Наказом Міністерства внутрішніх справ України від 08.02.2019 р. № 100. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 05.03.2019 р. за № 223/33194. Дата оновлення 21.02.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0223-19#Text> (дата звернення: 10.05.2025).

49. Порядок взаємодії між органами та підрозділами Національної поліції України, закладами охорони здоров'я та органами прокуратури України при встановленні факту смерті людини під час воєнного стану на території України : затверджено Наказом Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства охорони здоров'я України, Офісу Генерального прокурора від 09.03.2022 р. № 177/450/46. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 10.03.2022 р. за № 317/37653. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0317-22#Text> (дата звернення: 10.05.2025).
50. Порядок взаємодії Міністерства внутрішніх справ України з центральними органами виконавчої влади, діяльність яких спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через Міністра внутрішніх справ України : затверджено Наказом Міністерства внутрішніх справ України від 25.11.2016 р. № 1250. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 12.05.2023 р. за № 801/39857. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0801-23#Text> (дата звернення: 11.05.2025).
51. Порядок взаємодії органів (підрозділів) поліції з підрозділами акціонерного товариства “Українська залізниця” : затверджено Наказом Міністерства внутрішніх справ України від 02.03.2020 р. № 204/175. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29.04.2020 р. за № 386/34669. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0386-20#Text> (дата звернення: 11.05.2025).
52. Порядок видачі свідоцтва про право на зайняття нотаріальною діяльністю : затверджено Наказом Міністерства юстиції України від 11.07.2012 р. № 1043/5. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 12.07.2012 р. за № 1170/21482. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1170-12#Text> (дата звернення: 13.05.2025).
53. Порядок використання, зберігання, обліку спеціальних бланків нотаріальних документів і звітності про їх витрачання : затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 09.12.2021 р. № 1290. Дата оновлення 30.12.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1290-2021-%D0%BF#Text> (дата звернення: 13.05.2025).
54. Порядок виплати винагород державним виконавцям та їх розміри і розмір основної винагороди приватного виконавця : затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 08.09.2016 р. № 643 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 14.07.2021 р. № 726). Дата оновлення 17.03.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/643-2016->

%D0%BF#Text (дата звернення: 12.05.2025).

55. Порядок допуску осіб до складання кваліфікаційного іспиту та проведення кваліфікаційного іспиту Вищою кваліфікаційною комісією нотаріату : затверджено Наказом Міністерства юстиції України від 28.07.2011 р. № 1905/5. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28.07.2011 р. за № 926/19664. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0926-11#Text> (дата звернення: 13.05.2025).
56. Порядок заповнення і подання фінансовими агентами звіту про підзвітні рахунки відповідно до Угоди між Урядом України та Урядом Сполучених Штатів Америки для поліпшення виконання податкових правил й застосування положень Закону США “Про податкові вимоги до іноземних рахунків” (FATCA) : затверджено Наказом Міністерства фінансів України від 12.08.2020 р. № 496. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 20.08.2020 р. за № 810/35093. Дата оновлення 24.06.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0810-20#n16> (дата звернення: 13.05.2025).
57. Порядок застосування електронних засобів контролю та нагляду за поведінкою осіб, на яких покладено цей обов’язок : затверджено Наказом Міністерства юстиції України від 18.03.2024 р. № 709/5. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 18.03.2024 р. за № 400/41745. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0400-24#Text> (дата звернення: 10.05.2025).
58. Порядок застосування електронних засобів контролю : затверджено Наказом Міністерства внутрішніх справ України від 08.06.2017 р. № 480. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 14.07.2017 р. за № 860/30728. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-17#Text> (дата звернення: 10.05.2025).
59. Порядок застосування загального стандарту звітності та належної перевірки інформації про фінансові рахунки (Common Standard on Reporting and Due Diligence for Financial Account Information : затверджено Наказом Міністерства фінансів України від 26.05.2023 р. № 282. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29.06.2023 р. за № 1090/40146. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1090-23#Text> (дата звернення: 13.05.2025).
60. Порядок зберігання речових доказів стороною обвинувачення, їх реалізації, технологічної переробки, знищення, здійснення витрат, пов’язаних з їх зберіганням і пересиланням, схоронності тимчасово вилученого майна під час кримінального провадження : затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 19.11.2012 р. № 1104. Дата оновлення 09.11.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1104-2012-%D0%BF#Text> (дата звернення: 11.05.2025).
61. Порядок і умови укладення договорів з адвокатами, які надають безоплатну вторинну правничу допомогу: затверджено Постановою

- Кабінету Міністрів України від 11.01.2012 р. № 8. (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 19.12.2012 р. № 1214). Дата оновлення 14.11.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/8-2012-%D0%BF#Text> (дата звернення: 12.05.2025).
62. Порядок обліку прийняття і видачі тимчасово затриманих транспортних засобів, що зберігаються на спеціальних майданчиках і стоянках : затверджено Наказом Міністерства внутрішніх справ України від 28.08.2020 р. № 633. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 19.11.2020 р. за № 1148/35431. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1148-20#Text> (дата звернення: 11.05.2025).
63. Порядок оплати послуг та відшкодування витрат адвокатів, які надають безоплатну вторинну правничу допомогу : затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 17.09.2014 р. № 465 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 21.12.2016 р. № 1048). Дата оновлення 14.11.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/465-2014-%D0%BF#Text>. (дата звернення: 12.05.2025).
64. Порядок підвищення кваліфікації нотаріусів, консультантів державних нотаріальних контор, державних нотаріальних архівів, помічників приватних нотаріусів : затверджено Наказом Міністерства юстиції України від 28.08.2014 р. № 1422/5. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29.08.2014 р. за № 1046/25823. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1046-14#Text> (дата звернення: 13.05.2025).
65. Порядок присвоєння спеціальних звань рядового і начальницького складу Державного бюро розслідувань : затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 27.05.2020 р. № 564. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/564-2020-%D0%BF#Text> (дата звернення: 12.05.2025).
66. Порядок проведення конкурсу на зайняття посад державної служби : затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 25.03.2016 р. № 246 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 18.08.2017 р. № 648). Дата оновлення 06.08.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/246-2016-%D0%BF#Text> (дата звернення: 13.05.2025).
67. Порядок проведення психофізіологічного дослідження із застосуванням поліграфа в Управлінні державної охорони України : затверджено Наказом Управління державної охорони України від 02.12.2023 р. № 1070. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 17.01.2024 р. за № 90/41435. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0090-24#Text> (дата звернення: 12.05.2025).
68. Порядок проведення психофізіологічного дослідження із застосуванням поліграфа у Державному бюро розслідувань : затверджено Постановою

- Кабінету Міністрів України від 11.05.2017 р. № 449. Дата оновлення 26.11.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/449-2017-%D0%BF#Text> (дата звернення: 12.05.2025).
69. Порядок проведення таємної перевірки доброчесності прокурорів : затверджено Наказом Генерального прокурора від 29.12.2022 р. № 293. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0293905-22#Text> (дата звернення: 10.05.2025).
70. Порядок складення Присяги осіб рядового і начальницького складу Державного бюро розслідувань : затверджено Наказом Державного бюро розслідувань від 01.07.2019 р. № 144. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 09.07.2019 р. за № 752/33723. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0752-19#Text> (дата звернення: 12.05.2025).
71. Порядок формування і ведення Єдиного реєстру приватних виконавців України : затверджено Наказом Міністерства юстиції України від 05.08.2016 р. № 2431/5. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 12.08.2016 р. за № 1125/29255. Дата оновлення 01.01.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1125-16#Text> (дата звернення: 12.05.2025).
72. Порядок функціонування центральної підсистеми єдиної інформаційної системи Міністерства внутрішніх справ України : затверджено Наказом Міністерства внутрішніх справ України від 16.09.2020 р. № 665. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 09.11.2020 р. за № 1092/35375. Дата оновлення 18.02.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1092-20#Text> (дата звернення: 10.05.2025).
73. Правила адвокатської етики : затверджено Звітно-виборним з'їздом адвокатів України від 09.06.2017 р., зі змінами, затвердженими З'їздом адвокатів України від 15.02.2019 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0001891-17#Text> (дата звернення: 13.05.2025).
74. Правила ведення діловодства та архіву в органах державної виконавчої служби та приватними виконавцями : затверджено Наказом Міністерства юстиції України від 07.06.2017 р. № 1829/5. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 08.06.2017 р. за № 699/30567. Дата оновлення 25.03.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0699-17#Text> (дата звернення: 12.05.2025).
75. Правила ведення нотаріального діловодства : затверджено Наказом Міністерства юстиції України від 22.12.2010 р. № 3253/5. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 23.12.2010 р. за № 1318/18613. Дата оновлення 02.04.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1318-10#Text> (дата звернення: 13.05.2025).
76. Правила професійної етики нотаріусів України : затверджено Наказом

- Міністерства юстиції України від 07.06.2021 р № 2039/5. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 07.06.2021 р. за № 759/36381. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0759-21#Text> (дата звернення: 13.05.2025).
77. Про адвокатуру та адвокатську діяльність : Закон України від 05.07.2012 р. № 5076-VI. Дата оновлення 15.11.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#Text> (дата звернення: 09.05.2025).
78. Про акціонерні товариства : Закон України від 27.07.2022 р. № 2465-IX. Дата оновлення 01.01.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2465-20#n1985> (дата звернення: 13.05.2025).
79. Про Антитерористичний центр та його координаційні групи при регіональних органах Служби безпеки України : Положення затверджене Указом Президента України від 14.04.1999 р. № 379/99. Дата оновлення 11.06.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/379/99#Text> (дата звернення: 13.05.2025).
80. Про банки і банківську діяльність : Закон України від 07.12.2000 р. № 2121-III. Дата оновлення 10.01.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text> (дата звернення: 12.05.2025).
81. Про безоплатну правничу допомогу : Закон України від 02.06.2011 р. № 3460-VI. Дата оновлення 15.11.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-17#Text> (дата звернення: 09.05.2025).
82. Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту : Закон України від 08.07.2011 р. № 3671-VI. Дата оновлення 03.08.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3671-17#Text> (дата звернення: 13.05.2025).
83. Про боротьбу з тероризмом : Закон України від 20.03.2003 р. № 638-IV. Дата оновлення 09.01.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/638-15#Text> (дата звернення: 11.05.2025).
84. Про Бюро економічної безпеки України : Закон України від 28.01.2021 р. № 1150-IX. Дата оновлення 30.06.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1150-20#Text> (дата звернення: 09.05.2025).
85. Про виключну (морську) економічну зону України : Закон України від 16.05.1995 р. № 162/95-ВР. Дата оновлення 23.03.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/162/95-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 13.05.2025).
86. Про виконавче провадження : Закон України від 02.06.2016 р. № 1404-VIII. Дата оновлення 09.02.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1404-19#Text> (дата звернення: 12.05.2025).
87. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з

- прав людини : Закон України від 23.02.2006 р. № 3477-IV. Дата оновлення 02.12.2012. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15#Text> (дата звернення: 09.05.2025).
88. Про Вищий антикорупційний суд : Закон України від 07.06.2018 р. № 2447-VIII. Дата оновлення 08.11.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2447-19#Text> (дата звернення: 09.05.2025).
89. Про Вищу кваліфікаційну комісію нотаріату : Положення затверджене Постановою Кабінету Міністрів України від 31.08.2011 р. № 923. Дата оновлення 27.02.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/923-2011-%D0%BF#Text> (дата звернення: 13.05.2025).
90. Про Вищу раду правосуддя : Закон України від 21.12.2016 р. № 1798-VIII. Дата оновлення 15.04.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-19#Text> (дата звернення: 09.05.2025).
91. Про відновлення довіри до судової влади в Україні : Закон України від 08.04.2014 р. № 1188-VII. Дата оновлення 31.03.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1188-18#Text> (дата звернення: 10.05.2025).
92. Про військовий обов'язок і військову службу : Закон України від 25.03.1992 р. № 2232-XII. Дата оновлення 10.05.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2232-12#Text> (дата звернення: 13.05.2025).
93. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо першочергових заходів із реформи органів прокуратури : Закон України від 19.09.2019 р. № 113-IX. Дата оновлення 02.10.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/113-20#Text> (дата звернення: 10.05.2025).
94. Про внесення змін до Інструкції з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні : Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 11.07.2019 р. № 564. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 30.07.2019 р. за № 835/33806. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0835-19#Text> (дата звернення: 10.05.2025).
95. Про внесення зміни до Положення про міжрегіональні управління Міністерства юстиції України : наказ Міністерства юстиції України від 20.07.2023 р. № 2618/5. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 21.07.2023 р. за № 1241/40297. Дата оновлення 20.07.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1241-23#Text> (дата звернення: 09.05.2025).
96. Про вступ України до Інтерполу : Постанова Кабінету Міністрів України від 30.09.1992 р. № 555. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/555-92->

- %D0%BF#Text (дата звернення: 10.05.2025).
97. Про день початку роботи обласних прокуратур : Наказ Офісу Генерального прокурора від 08.09.2020 р. № 414. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0414905-20#Text> (дата звернення: 10.05.2025).
 98. Про день початку роботи Офісу Генерального прокурора : наказ Генерального прокурора від 23.12.2019 р. № 351. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0351900-19#Text> (дата звернення: 09.05.2025).
 99. Про Департамент міжнародного співробітництва Міністерства внутрішніх справ України : Положення, затверджене Наказом Міністерства внутрішніх справ України від 21.08.2020 р. № 620. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/MVS984> (дата звернення: 10.05.2025).
 100. Про депозитарну систему України : Закон України від 06.07.2012 р. № 5178-VI. Дата оновлення 01.01.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5178-17#Text> (дата звернення: 12.05.2025).
 101. Про Державне бюро розслідувань : Закон України від 12.11.2015 р. № 794-VIII. Дата оновлення 25.10.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-19#Text> (дата звернення: 09.05.2025).
 102. Про Державний бюджет України на 2025 рік : Закон України від 19.11.2024 р. № 4059-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4059-20#Text> (дата звернення: 13.05.2025).
 103. Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів : Закон України від 23.12.1993 р. № 3781-XII. Дата оновлення 01.01.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3781-12#Text> (дата звернення: 09.05.2025).
 104. Про державний кордон України : Закон України від 04.11.1991 р. № 1777-XII. Дата оновлення 23.09.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1777-12#Text> (дата звернення: 13.05.2025).
 105. Про Державну кримінально-виконавчу службу України : Закон України від 23.06.2005 р. № 2713-IV. Дата оновлення 31.03.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2713-15#Text> (дата звернення: 12.05.2025).
 106. Про Державну митну службу України : Положення затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 06.03.2019 р. № 227. Дата оновлення 22.10.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/227-2019-%D0%BF#Text> (дата звернення: 13.05.2025).
 107. Про державну охорону Державного бюро розслідувань : Указ Президента України від 29.01.2021 р. № 40/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40/2021#Text> (дата звернення: 10.05.2025).

- 12.05.2025).
108. Про державну охорону органів державної влади України та посадових осіб : Закон України від 04.03.1998 р. № 160/98-ВР. Дата оновлення 17.04.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/160/98-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 12.05.2025).
 109. Про Державну податкову службу України : Положення затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 06.03.2019 р. № 227. Дата оновлення 22.10.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/227-2019-%D0%BF#Text> (дата звернення: 13.05.2025).
 110. Про Державну прикордонну службу України : Закон України від 03.04.2003 р. № 661-IV. Дата оновлення 19.12.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/661-15#Text> (дата звернення: 13.05.2025).
 111. Про державну службу : Закон України від 10.12.2015 р. № 899-VIII. Дата оновлення 01.01.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text> (дата звернення: 12.05.2025).
 112. Про Державну судову адміністрацію України : Положення, затверджене рішенням Вищої ради правосуддя від 17.01.2019 р. № 141/0/15-19. Дата оновлення 07.12.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vr141910-19#Text> (дата звернення: 09.05.2025).
 113. Про державну таємницю : Закон України від 21.01.1994 р. № 3855-XII. Дата оновлення 30.10.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3855-12#Text> (дата звернення: 12.05.2025).
 114. Про Державну фіскальну службу України : Положення, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 21.05.2014 р. № 236. Дата оновлення 27.09.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-2015-%D0%BF#Text> (дата звернення: 09.05.2025).
 115. Про доступ до публічної інформації : Закон України від 13.01.2011 р. № 2939-VI. Дата оновлення 08.10.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text> (дата звернення: 12.05.2025).
 116. Про Єдиний державний реєстр призовників, військовозобов'язаних та резервістів : Закон України від 16.03.2017 р. № 1951-VIII. Дата оновлення 28.06.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1951-19#Text> (дата звернення: 13.05.2025).
 117. Про Єдиний реєстр досудових розслідувань, порядок його формування та ведення : Положення, затверджене Наказом Генерального прокурора від 30.06.2020 р. № 298. Дата оновлення 06.01.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0298905-20#Text> (дата звернення: 10.05.2025).
 118. Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві : Закон України від 23.12.1993 р. № 3782-XII. Дата оновлення 20.05.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3782-12#Text> (дата

звернення: 10.05.2025).

119. Про забезпечення здійснення контролю за діяльністю Збройних Сил України та інших військових формувань : Указ Президента України від 13.08.2010 р. № 815/2010. Дата оновлення 18.02.2015. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/815/2010#Text> (дата звернення: 13.05.2025).
120. Про забезпечення права на справедливий суд : Закон України від 12.02.2015 р. № 192-VIII. Дата оновлення 30.12.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/192-19#Text> (дата звернення: 10.05.2025).
121. Про забезпечення функціонування української мови як державної : Закон України від 25.04.2019 р. № 2704-VIII. Дата оновлення 15.11.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-19#Text> (дата звернення: 13.05.2025).
122. Про заохочення в Національній поліції України : Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 25.04.2019 р. № 317. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0535-19#Text> (дата звернення: 11.05.2025).
123. Про запобігання загрозам національній безпеці, пов'язаним із надмірним впливом осіб, які мають значну економічну та політичну вагу в суспільному житті (олігархів) : Закон України від 23.09.2021 р. № 1780-IX. Дата оновлення 31.03.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1780-20#Text> (дата звернення: 13.05.2025).
124. Про запобігання корупції : Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII Дата оновлення 04.04.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text> (дата звернення: 10.05.2025).
125. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення : Закон України від 06.12.2019 р. № 361-IX. Дата оновлення 09.01.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20#Text> (дата звернення: 12.05.2025).
126. Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності : Закон України від 11.09.2003 р. № 1160-IV. Дата оновлення 24.12.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1160-15#Text> (дата звернення: 13.05.2025).
127. Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні : Закон України від 06.09.2012 р. № 5207-VI. Дата оновлення 30.05.2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5207-17#Text> (дата звернення: 09.05.2025).
128. Про затвердження місії та Стратегічного плану Державної податкової служби України на 2025 – 2030 роки : Наказ Державної податкової служби України від 21.02.2025 р. № 150. URL:

- <https://ips.ligazakon.net/document/view/dpa2921?an=1> (дата звернення: 13.05.2025).
129. Про затвердження Національної економічної стратегії на період до 2030 року : Постанова Кабінету Міністрів України від 03.03.2021 р. № 179. Дата оновлення 04.05.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/179-2021-%D0%BF#Text> (дата звернення: 13.05.2025).
130. Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах : Закон України від 05.07.1994 р. № 80/94-ВР. Дата оновлення 20.04.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80/94-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 13.05.2025).
131. Про заходи щодо дотримання вимог законодавства при затриманні без ухвали слідчого судді, суду осіб, підозрюваних у вчиненні злочину, та обранні стосовно підозрюваних запобіжного заходу – тримання під вартою під час досудового розслідування : Інструкція, затверджена Наказом Міністерства внутрішніх справ України від 01.10.2018 р. № 806/3105/5. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 22.10.2018 р. за № 1190/32642. Дата оновлення 06.08.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1190-18#Text> (дата звернення: 10.05.2025).
132. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування : Закон України від 08.07.2010 р. № 2464-VI. Дата оновлення 01.01.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17#Text> (дата звернення: 13.05.2025).
133. Про звернення громадян : Закон України від 02.10.1996 р. № 393/96-ВР. Дата оновлення 31.12.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 12.05.2025).
134. Про інформацію : Закон України від 02.10.1992 р. № 2657-XII. Дата оновлення 15.11.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text> (дата звернення: 12.05.2025).
135. Про Кваліфікаційну комісію приватних виконавців : Положення затверджене Наказом Міністерства юстиції України від 27.11.2017 р. № 3792/5. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28.11.2017 р. за № 1443/31311. Дата оновлення 18.04.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1443-17#Text> (дата звернення: 12.05.2025).
136. Про Комісію з питань вищого корпусу державної служби в системі правосуддя : Положення затверджено Рішенням Вищої ради правосуддя від 18.05.2017 р. № 1172/0/15-17. Дата оновлення 24.09.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1172910-17#Text> (дата звернення: 13.05.2025).
137. Про Конституційний Суд України : Закон України від 13.07.2017 р. № 2136-VIII. Дата оновлення 20.08.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-19#Text> (дата звернення: 13.05.2025).

- 10.05.2025).
138. Про контррозвідувальну діяльність : Закон України від 26.12.2002 р. № 374-IV. Дата оновлення 31.03.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/374-15#Text> (дата звернення: 11.05.2025).
139. Про ліквідацію апеляційних адміністративних судів та утворення апеляційних адміністративних судів в апеляційних округах : Указ Президента України від 29.12.2017 р. № 455/2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/455/2017#Text> (дата звернення: 10.05.2025).
140. Про ліквідацію апеляційних господарських судів та утворення апеляційних господарських судів в апеляційних округах : Указ Президента України від 29.12.2017 р. № 454/2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/454/2017#Text> (дата звернення: 10.05.2025).
141. Про ліквідацію апеляційних судів та утворення апеляційних судів в апеляційних округах : Указ Президента України від 29.12.2017 р. № 452/2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/452/2017#Text> (дата звернення: 10.05.2025).
142. Про ліквідацію місцевих господарських судів та утворення окружних господарських судів : Указ Президента України від 29.12.2017 р. № 453/2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/453/2017#Text> (дата звернення: 10.05.2025).
143. Про ліквідацію та утворення місцевих загальних судів : Указ Президента України від 12.12.2017 р. № 412/2017. Дата оновлення 29.12.2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/412/2017#Text> (дата звернення: 10.05.2025).
144. Про ліквідацію та утворення місцевих загальних судів : Указ Президента України від 12.12.2017 р. № 413/2017. Дата оновлення 29.12.2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/413/2017#Text> (дата звернення: 10.05.2025).
145. Про ліквідацію та утворення місцевих загальних судів : Указ Президента України від 29.12.2017 р. № 449/2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/449/2017#Text> (дата звернення: 10.05.2025).
146. Про ліквідацію та утворення місцевих загальних судів : Указ Президента України від 29.12.2017 р. № 450/2017. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/4502017-23374> (дата звернення: 10.05.2025).
147. Про ліквідацію територіальних органів управління Державної пенітенціарної служби та утворення територіальних Міністерства юстиції : Постанова Кабінету Міністрів України від 18.05.2016 р. № 348. Дата оновлення 30.09.2016. URL: [119](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/348-2016-</p></div><div data-bbox=)

- %D0%BF#Text (дата звернення: 12.05.2025).
148. Про міжнародні договори України : Закон України від 29.06.2004 р. № 1906-IV. Дата оновлення 15.03.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1906-15#Text> (дата звернення: 12.05.2025).
149. Про міжрегіональні управління Міністерства юстиції України : Положення, затверджене Наказом Міністерства юстиції України від 23.06.2011 р. № 1707/5. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 23.06.2011 р. за № 759/19497. Дата оновлення 20.07.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0759-11#Text> (дата звернення: 09.05.2025).
150. Про Міністерство внутрішніх справ України : Положення, затверджене Постановою Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 р. № 878. Дата оновлення 15.11.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/878-2015-%D0%BF#Text> (дата звернення: 09.05.2025).
151. Про Міністерство юстиції України : Положення, затверджене Постановою Кабінету Міністрів України від 02.07.2014 р. № 228. Дата оновлення 09.04.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/228-2014-%D0%BF#Text> (дата звернення: 09.05.2025).
152. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР. Дата оновлення 05.03.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 13.05.2025).
153. Про морські порти України : Закон України від 17.05.2012 р. № 4709-VI. Дата оновлення 01.01.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4709-17#Text> (дата звернення: 12.05.2025).
154. Про музеї та музейну справу : Закон України від 29.06.1995 р. № 249/95-ВР. Дата оновлення 10.08.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/249/95-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 12.05.2025).
155. Про Науково-консультативну раду при Верховному Суді : Положення затверджено Постановою Пленуму Верховного Суду від 02.02.2018 р. № 1. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0001780-18#Text> (дата звернення: 13.05.2025).
156. Про Національне антикорупційне бюро України : Закон України від 14.10.2015 р. № 1698-VII. Дата оновлення 25.03.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1698-18#Text> (дата звернення: 10.05.2025).
157. Про Національне центральне бюро Інтерполу : Постанова Кабінету Міністрів України від 25.03.1993 р. № 220. Дата оновлення 16.12.2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/220-93-%D0%BF#Text> (дата звернення: 10.05.2025).
158. Про Національний архівний фонд та архівні установи : Закон України від 24.12.1993 р. № 3814-XII. Дата оновлення 21.06.2024. URL:

- <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3814-12#Text> (дата звернення: 12.05.2025).
159. Про національну безпеку України : Закон України від 21.06.2018 р. № 2469-VIII. Дата оновлення 09.08.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text> (дата звернення: 10.05.2025).
160. Про Національну гвардію України : Закон України від 13.03.2014 р. № 876-VII. Дата оновлення 27.06.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/876-18#Text> (дата звернення: 10.05.2025).
161. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 р. № 580-VIII. Дата оновлення 16.08.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text> (дата звернення: 10.05.2025).
162. Про Національну поліцію : Положення, затверджене Постановою Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 р. № 877. Дата оновлення 15.11.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-2015-%D0%BF#Text> (дата звернення: 09.05.2025).
163. Про незалежність судової влади : Постанова Пленуму Верховного Суду України від 13.06.2007 р. № 8. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0008700-07#Text> (дата звернення: 09.05.2025).
164. Про нотаріат : Закон України від 02.09.1993 р. № 3425-XII. Дата оновлення 10.01.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3425-12#Text> (дата звернення: 10.05.2025).
165. Про оборону України : Закон України від 06.12.1991 р. № 1932-XII. Дата оновлення 05.01.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1932-12#Text> (дата звернення: 11.05.2025).
166. Про окремі питання забезпечення початку роботи окружних прокуратур : Наказ Офісу Генерального прокурора від 17.02.2021 р. № 39. Дата оновлення 22.12.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0039905-21#Text> (дата звернення: 10.05.2025).
167. Про оперативно-розшукову діяльність : Закон України від 18.02.1992 р. № 2135-XII. Дата оновлення 09.08.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2135-12#Text> (дата звернення: 10.05.2025).
168. Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади : Постанова Кабінету Міністрів України від 10.09.2014 р. № 442. Дата оновлення 01.04.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/442-2014-%D0%BF#Text> (дата звернення: 10.05.2025).
169. Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади : Указ Президента України від 09.12.2010 р. № 1085/2010. Дата оновлення 21.01.2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1085/2010#Text> (дата звернення: 12.05.2025).

170. Про орган державного нагляду за охороною праці Міністерства внутрішніх справ України : Положення затверджене Наказом Міністерства внутрішніх справ України від 14.07.2021 р. № 542. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 17.08.2021 р. за № 1079/36701. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1079-21#Text> (дата звернення: 11.05.2025).
171. Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів : Закон України від 02.06.2016 р. № 1403-VIII. Дата оновлення 15.11.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1403-19#Text> (дата звернення: 12.05.2025).
172. Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю : Закон України від 30.06.1993 р. № 3341-XII. Дата оновлення 30.06.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3341-12#Text> (дата звернення: 13.05.2025).
173. Про організацію діяльності підрозділів дізнання органів Національної поліції України : Положення затверджене Наказом Міністерства внутрішніх справ України від 20.05.2020 р. № 405. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 03.06.2020 р. за № 491/34774. Дата оновлення 06.02.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0491-20#Text> (дата звернення: 11.05.2025).
174. Про організацію діяльності прокурорів у кримінальному провадженні : Наказ Офісу Генерального прокурора 30.09.2021 р. № 309. Дата оновлення 03.02.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0309905-21#Text> (дата звернення: 10.05.2025).
175. Про організацію діяльності слідчих підрозділів Національної поліції України : Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 06.07.2017 р. № 570. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 27.07.2017 р. за № 918/30786. Дата оновлення 14.08.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0918-17#Text> (дата звернення: 10.05.2025).
176. Про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні : Інструкція, затверджена Наказом Генеральної прокуратури України, Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України, Адміністрації Державної прикордонної служби України, Міністерства фінансів України, Міністерства юстиції України від 16.11.2012 р. № 114/1042/516/1199/936/1687/5/. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0114900-12#Text> (дата звернення: 10.05.2025).
177. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. Дата оновлення 02.05.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 13.05.2025).
178. Про офіс приватного виконавця : Положення затверджене Наказом

- Міністерства юстиції України від 15.11.2016 р. № 3238/5. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 16.11.2016 р. за № 1487/29618. Дата оновлення 18.04.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1487-16#Text> (дата звернення: 12.05.2025).
179. Про очищення влади : Закон України від 16.09.2014 р. № 1682-VII. Дата оновлення 31.03.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1682-18#Text> (дата звернення: 12.05.2025).
180. Про патрульну службу МВС : Положення, затверджене Наказом Міністерства внутрішніх справ України від 02.07.2015 р. № 796. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 03.07.2015 р. за № 777/27222. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0777-15#Text> (дата звернення: 09.05.2025).
181. Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб : Закон України від 09.04.1992 р. № 2262-XII. Дата оновлення 04.04.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2262-12#Text> (дата звернення: 13.05.2025).
182. Про перейменування деяких територіальних органів Міністерства юстиції : Постанова Кабінету Міністрів України від 05.02.2020 р. № 48. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/48-2020-%D0%BF#Text> (дата звернення: 12.05.2025).
183. Про повноваження Уповноваженого Президента України з питань контролю за діяльністю Служби безпеки України та гарантії його діяльності : Положення затверджене Указом Президента України від 18.05.2007 р. № 427/2007. Дата оновлення 21.05.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/427/2007#Text> (дата звернення: 13.05.2025).
184. Про помічника судді : Положення затверджено Рішенням Ради суддів України від 18.05.2018 р. № 21. Дата оновлення 06.10.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vr021414-18#Text> (дата звернення: 13.05.2025).
185. Про попереднє ув'язнення : Закон України від 30.06.1993 р. № 3352-XII. Дата оновлення 01.01.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3352-12#Text> (дата звернення: 10.05.2025).
186. Про порядок використання правоохоронними органами України інформаційної системи Міжнародної організації кримінальної поліції – Інтерпол : Інструкція, затверджена наказом Міністерства внутрішніх справ України, Офісу Генерального прокурора, Національного антикорупційного бюро України, Служби безпеки України, Державного бюро розслідувань, Міністерства фінансів України, Міністерства юстиції України від 17.08.2020 р. № 613/380/93/228/414/510/2801/5. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 04.09.2020 р. за № 849/35132. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0849-20#Text> (дата звернення: 12.05.2025).

187. Про порядок залучення працівників органів досудового розслідування поліції та Експертної служби Міністерства внутрішніх справ України як спеціалістів для участі в проведенні огляду місця події: Інструкція, затверджена Наказом Міністерства внутрішніх справ України від 03.11.2015 р. № 1339. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 06.11.2015 р. за № 1392/27837. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1392-15#Text> (дата звернення: 11.05.2025).
188. Про порядок направлення представників Національного центрального бюро Інтерполу до Міжнародної організації кримінальної поліції – Інтерпол: Інструкція, затверджена Наказом Міністерства внутрішніх справ України від 29.11.2018 р. № 968. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 20.12.2018 р. за № 1447/32899. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1447-18#Text> (дата звернення: 09.05.2025).
189. Про порядок проведення криміналістичних досліджень транспортних засобів і реєстраційних документів, що їх супроводжують, працівниками Експертної служби МВС України: Інструкція, затверджена Наказом Міністерства внутрішніх справ України від 31.05.2013 р. № 537. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 02.08.2013 р. за № 1309/23841. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1309-13#Text> (дата звернення: 11.05.2025).
190. Про порядок створення та діяльності служби судових розпорядників: Положення затверджено Наказом Державної судової адміністрації України від 20.07.2017 р. № 815; погоджено Рішенням Вищої ради правосуддя від 13.06.2016 р. № 1547/0/15-17. Дата оновлення 09.03.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0815750-17#Text> (дата звернення: 13.05.2025).
191. Про порядок функціонування окремих підсистем (модулів) Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи: Положення затверджене Рішенням Вищої ради правосуддя від 17.08.2012 р. № 1845/0/15-21. Дата оновлення 05.09.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1845910-21#Text> (дата звернення: 13.05.2025).
192. Про посилення контролю за діяльністю Збройних Сил України та інших військових формувань: Указ Президента України від 14.02.2015 р. № 84/2015. Дата оновлення 01.05.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/84/2015#Text> (дата звернення: 13.05.2025).
193. Про правовий режим майна у Збройних Силах України: Закон України від 21.09.1999 р. № 1075-XIV. Дата оновлення 10.05.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1075-14#Text> (дата звернення: 13.05.2025).

194. Про правовий статус осіб, зниклих безвісти за особливих обставин : Закон України від 12.07.2018 р. № 2505-VIII. Дата оновлення 10.01.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2505-19#Text> (дата звернення: 13.05.2025).
195. Про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень : Інструкція затверджена Наказом Міністерства юстиції України від 08.10.1998 р. № 53/5 (у редакції наказу Міністерства юстиції України від 26.12.2012 р. № 1950/5). Дата оновлення 30.10.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0705-98#Text> (дата звернення: 11.05.2025).
196. Про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень в системі Служби безпеки України : Інструкція затверджена Наказом Центрального управління Служби безпеки України від 29.05.2015 р. № 371. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 22.06.2015 р. за № 738/27183. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0738-15#Text> (дата звернення: 11.05.2025).
197. Про прикордонний контроль : Закон України від 05.11.2009 р. № 1710-VI. Дата оновлення 23.03.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1710-17#Text> (дата звернення: 13.05.2025).
198. Про прилеглу зону України : Закон України від 06.12.2018 р. № 2641-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2641-19#Text> (дата звернення: 13.05.2025).
199. Про проведення конкурсів для призначення на посади державних службовців у судах, органах та установах системи правосуддя : Положення затверджено Рішенням Вищої ради правосуддя від 05.09.2017 р. № 2646/0/15-17. URL: https://ips.ligazakon.net/document/view/MUS28857?an=14&ed=2017_09_05 (дата звернення: 13.05.2025).
200. Про прокуратуру : Закон України від 14.10.2014 р. № 1697-VII. Дата оновлення 04.04.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18#Text> (дата звернення: 10.05.2025).
201. Про проходження служби особами рядового та начальницького складу Державного бюро розслідувань : Положення затверджене Постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 р. № 743. Дата оновлення 06.12.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/743-2020-%D0%BF#Text> (дата звернення: 12.05.2025).
202. Про Проходження служби співробітниками Служби судової охорони : Положення затверджено Рішенням Вищої ради правосуддя від 04.04.2019 р. № 1052/0/15-19. Дата оновлення 18.02.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1052910-19#Text> (дата звернення: 13.05.2025).

203. Про публічні закупівлі : Закон України від 25.12.2015 р. № 922-VIII. Дата оновлення 23.10.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19#Text> (дата звернення: 13.05.2025).
204. Про Раду громадського контролю при Бюро економічної безпеки : Положення затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 18.08.2021 р. № 872. Дата оновлення 28.09.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/872-2021-%D0%BF#Text> (дата звернення: 12.05.2025).
205. Про Раду громадського контролю при Державному бюро розслідувань : Положення затверджене Указом Президента України від 05.02.2020 р. № 42/2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/42/2020#Text> (дата звернення: 12.05.2025).
206. Про Раду громадського контролю при Національному антикорупційному бюро України : Положення затверджено Указом Президента України від 15.05.2015 р. № 272/2015. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/272/2015#Text> (дата звернення: 13.05.2025).
207. Про Раду національної безпеки і оборони України : Закон України від 05.03з 1998 р. № 183/98-ВР. Дата оновлення 29.07.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/183/98-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 10.05.2025).
208. Про ратифікацію Факультативного протоколу до Конвенції про ліквідацію усіх форм дискримінації щодо жінок : Закон України від 05.06.2003 р. № 946-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/946-15#Text> (дата звернення: 10.05.2025).
209. Про реабілітацію жертв репресій комуністичного тоталітарного режиму 1917-1991 років : Закон України від 17.04.1991 р. № 962-XII. Дата оновлення 01.01.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/962-12#Text> (дата звернення: 13.05.2025).
210. Про реорганізацію місцевих загальних судів : Указ Президента України від 29.12.2017 р. № 451/2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/451/2017#Text> (дата звернення: 10.05.2025).
211. Про розвідку : Закон України від 17.09.2020 р. № 912-IX. Дата оновлення 30.10.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/912-20#Text> (дата звернення: 12.05.2025).
212. Про санкції : Закон України від 14.08.2014 р. № 1644-VII. Дата оновлення 21.11.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1644-18#Text> (дата звернення: 13.05.2025).
213. Про секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини : Положення затверджено Наказом Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини від 14.10.2022 р. № 79.15/22. Дата оновлення 20.03.2025.

- URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v79_1715-22#Text (дата звернення: 13.05.2025).
214. Про Службу безпеки України : Закон України від 25.03.1992 р. № 2229-XII. Дата оновлення 10.05.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-12#Text> (дата звернення: 10.05.2025).
215. Про Службу зовнішньої розвідки України : Закон України від 01.12.2005 р. № 3160-IV. Дата оновлення 23.04.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3160-15#Text> (дата звернення: 13.05.2025).
216. Про Службу судової охорони : Положення, затверджене Рішенням Вищої ради правосуддя від 04.04.2019 р. № 1051/0/15-19. Дата оновлення 18.01.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1051910-19#Text> (дата звернення: 10.05.2025).
217. Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей : Закон України від 20.12.1991 р. № 2011-XII. Дата оновлення 10.05.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2011-12#Text> (дата звернення: 13.05.2025).
218. Про страховий фонд документації України : Закон України від 22.03.2001 р. № 2332-III. Дата оновлення 15.11.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2332-14#Text> (дата звернення: 12.05.2025).
219. Про судову експертизу : Закон України від 25.02.1994 р. № 4038-XII. Дата оновлення 01.01.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4038-12#Text> (дата звернення: 11.05.2025).
220. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 02.06.2016 р. № 1402-VIII. Дата оновлення 25.04.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text> (дата звернення: 10.05.2025).
221. Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини : Закон України від 23.12.1997 р. № 776/97-ВР. Дата оновлення 31.03.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/776/97-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 12.05.2025).
222. Про утворення Бюро економічної безпеки України: Постанова Кабінету Міністрів України від 12.05.2021 р. № 510. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/510-2021-%D0%BF#Text> (дата звернення: 12.05.2025).
223. Про утворення місцевих та апеляційних адміністративних судів, затвердження їх мережі : Указ Президента України від 16.11.2004 р. № 1417/2004. Дата оновлення 29.12.2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1417/2004#Text> (дата звернення: 10.05.2025).
224. Про утворення територіальних органів з надання сервісних послуг Міністерства внутрішніх справ : Постанова Кабінету Міністрів України від

- 28.10.2015 р. № 889. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-2015-%D0%BF#Text> (дата звернення: 13.05.2025).
225. Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону : Закон України від 22.06.2000 р. № 1835-III. Дата оновлення 15.03.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1835-14#Text> (дата звернення: 13.05.2025).
226. Про центральні органи виконавчої влади : Закон України від 17.03.2011 р. № 3166-VI. Дата оновлення 15.11.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17#Text> (дата звернення: 12.05.2025).
227. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року : Указ Президента України від 30.09.2019 р. № 722/2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text> (дата звернення: 13.05.2025).
228. Програма діяльності Кабінету Міністрів України : затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 12.06.2020 р. № 471. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/471-2020-%D0%BF#Text> (дата звернення: 13.05.2025).
229. Регламент Верховної Ради України : затверджено Законом України від 10.02.2010 р. № 1861-VI. Дата оновлення 19.12.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1861-17#Text> (дата звернення: 13.05.2025).
230. Регламент Конституційного Суду України : ухвалений на спеціальному пленарному засіданні Конституційного Суду України Постановою Конституційного Суду України від 22.02.2018 р. № 1-пс/2018. Дата оновлення 09.04.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0001710-18#Text> (дата звернення: 10.05.2025).
231. Регламент Офісу Генерального прокурора : затверджено Наказом Генерального прокурора від 22.02.2022 р. № 35. Дата оновлення 30.03.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0035905-22#Text> (дата звернення: 10.05.2025).
232. Регламент Пленуму Верховного Суду : затверджено Постановою Пленуму Верховного Суду від 30.11.2017 р. № 1. Дата оновлення 06.10.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0001780-17#Text> (дата звернення: 13.05.2025).
233. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Генеральної прокуратури України щодо офіційного тлумачення положень статті 86 Конституції України та статей 12, 19 Закону України “Про статус народного депутата України” (справа про запити народних депутатів України до прокуратури) : Рішення КСУ від 11.04.2000 р. № 4-рп/2000. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v004p710-00#Text> (дата звернення: 13.05.2025).
234. Спеціальні вимоги до осіб, які претендують на зайняття посад керівників

- Департаменту державної виконавчої служби Міністерства юстиції України : затверджено Наказом Міністерства юстиції України від 21.10.2016 р. № 3005/5. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 07.11.2016 р. за № 1441/29571. Дата оновлення 25.03.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1441-16#Text> (дата звернення: 12.05.2025).
235. Стандарти якості надання безоплатної вторинної правової допомоги у кримінальному процесі : затверджено Наказом Міністерства юстиції України від 25.02.2014 р. № 386/5. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 26.02.2014 р. за № 337/25114. Дата оновлення 18.11.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0337-14#Text> (дата звернення: 10.05.2025).
236. Стандарти якості надання безоплатної вторинної правової допомоги у цивільному, адміністративному процесі та представництва у кримінальному процесі : затверджено Наказом Міністерства юстиції України від 21.12.2017 р. № 4125/5. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 22.12.2017 р. за № 1554/31422. Дата оновлення 31.08.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1554-17#Text> (дата звернення: 10.05.2025).
237. Статут Міжнародної організації кримінальної поліції – Інтерпол : прийнято 13.06.1956 р.; Дата оновлення 04.04.2024. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_142#Text (дата звернення: 10.05.2025).
238. Стратегія національної безпеки України : затверджено Указом Президента України від 14.09.2020 р. № 392/2020. Дата оновлення 07.01.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/392/2020#Text> (дата звернення: 11.05.2025).
239. Стратегія реформування державного управління України на 2022 – 2025 роки : схвалено Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21.07.2021 р. № 831-р. Дата оновлення 23.12.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/831-2021-%D1%80#Text> (дата звернення: 13.05.2025).
240. Структура Офісу Генерального прокурора : затверджено Наказом Генерального прокурора від 21.12.2019 р. № 99-пщ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0099900-19#Text> (дата звернення: 10.05.2025).
241. Типове положення про апарат суду : затверджено Наказом Державної судової адміністрації України від 08.02.2019 р. № 131. Дата оновлення 26.09.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0131750-19#Text> (дата звернення: 13.05.2025).
242. Факультативний протокол до Конвенції про ліквідацію усіх форм дискримінації щодо жінок : прийнято 06.10.1999 р.; ратифіковано 05.06.2003 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_794#Text (дата

звернення: 10.05.2025).

243. Цивільний кодекс України : Закон України від 16.01.2003 р. № 435-IV. Дата оновлення 09.04.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> (дата звернення: 13.05.2025).
244. Цивільний процесуальний кодекс України : Закон України від 18.03.2004 р. № 1618-IV. Дата оновлення 09.04.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text> (дата звернення: 10.05.2025).

Інтернет-ресурси:

1. База рішень Європейського суду з прав людини. URL: [https://hudoc.echr.coe.int/ukr#{%22documentcollectionid2%22:\[%22GRANDCHAMBER%22,%22CHAMBER%22\]}](https://hudoc.echr.coe.int/ukr#{%22documentcollectionid2%22:[%22GRANDCHAMBER%22,%22CHAMBER%22]}) (дата звернення: 14.05.2025).
2. Державна митна служба України : Єдиний державний інформаційний веб-портал “Єдине вікно для міжнародної торгівлі”. URL: <https://cabinet.customs.gov.ua/applist> (дата звернення: 14.05.2025).
3. Державна податкова служба України : Електронний кабінет платника податків. URL: <https://cabinet.tax.gov.ua/> (дата звернення: 14.05.2025).
4. Державне бюро розслідувань : Місія та цінності. URL: <https://dbr.gov.ua/misiya-ta-cinnosti> (дата звернення: 14.05.2025).
5. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/> (дата звернення: 14.05.2025).
6. Міністерство юстиції : Нормативно-правова база. URL: <https://minjust.gov.ua/npa> (дата звернення: 14.05.2025).
7. Національне агенство з питань запобігання корупції : Єдиний портал повідомлень викривачів URL: <https://whistleblowers.nazk.gov.ua/#/> (дата звернення: 14.05.2025).
8. Національне антикорупційне бюро України : Форми звернень. URL: <https://nabu.gov.ua/activity/nauproshyrenishi-zapytannya/> (дата звернення: 14.05.2025).
9. Офіційний вебпортал Верховної Ради України : Законодавство. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/index> (дата звернення: 14.05.2025).
10. Служба безпеки України : Доступ до публічної інформації. URL: <https://ssu.gov.ua/dostup-do-publichnoi-informatsii> (дата звернення: 14.05.2025).
11. Спеціалізована антикорупційна прокуратура : Доступ до публічної інформації. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/dostup-do-publichnoyi-informatsiyi> (дата звернення: 14.05.2025).
12. Судова влада України : Реєстри та системи. URL: <https://court.gov.ua/> (дата звернення: 14.05.2025).

Навчально-методичне видання
(українською мовою)

Бараннік Роман В'ячеславович

СУДОВІ ТА ПРАВООХОРОННІ ОРГАНИ УКРАЇНИ

Методичні рекомендації до практичних занять
для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра
спеціальності “Правоохоронна діяльність”
освітньо-професійної програми “Правоохоронна діяльність”

Рецензент: *М. О. Ларкін*

Відповідальний за випуск *Р. В. Бараннік*

Коректор *Р. В. Бараннік*